

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ  
Καθηγητοῦ τῶν Θερησκευτικῶν ἐν τῷ προτύπῳ σχολείῳ τοῦ Διδασκαλείου  
τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

1920  
MΓA  
16P

# ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

## ΤΗΣ

# ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

Ἐνεκρίθη κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 231  
κοινοποιήσιν τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας 4-12-18

Ἐγκρίσει καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ  
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ  
46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

1920

11,55  
Ἐγκριτ. ἀπορίσεως  
Αγορ. ἀξ. μετ. κοινοποιήσεως  
Τιμᾶς μετὰ τοῦ βιβλίου 2,10  
Ἄξια βιβλίου 0,40

ᾠΑριθ. { Πρωτ. 11556  
Διεκπ.

ᾠΕν ᾠΑθήναις τῆ 10 ᾠΑπριλίου 1918.



## ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς

τὸν κ. Δ. Μπαλαᾠνον, συγγραφέα διδακτικῶν βιβλίων.

ᾠΑνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διᾠ ἡμετέρας ἀποφάσεως τῆ 19 τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐκδοθείσης καὶ τῆ 27 τοῦ αὐτοῦ δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπᾠ ἀριθ. 24 φύλλῳ τῆς ᾠἘφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθη, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους 1918—1919 καὶ ἐφεξῆς, τὸ ἐν χειρογράφῳ πρὸς κρίσιν ὑποβληθὲν ὑμέτερον βιβλίον «ᾠἹερὰ ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης» διὰ τὴν Βᾠ τάξιν τοῦ ἐλληνικοῦ σχολείου καὶ τὴν ἀντίστοιχον τῶν λοιπῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαίδευσεως, ὑποχρεοῦσθε δὲ ὅπως πρὸ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ βιβλίου συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ἐν ταῖς σχετικαῖς εἰσηγήσεσι τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου περιλαμβανομένας ὑποδείξεις.

ᾠΟ ᾠΥπουργὸς  
Δ Η Μ. Δ Ι Γ Κ Α Σ

Ν. Δ. Τσιριμᾠκος



# ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

## Α' Ο ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

### × 1. Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ.

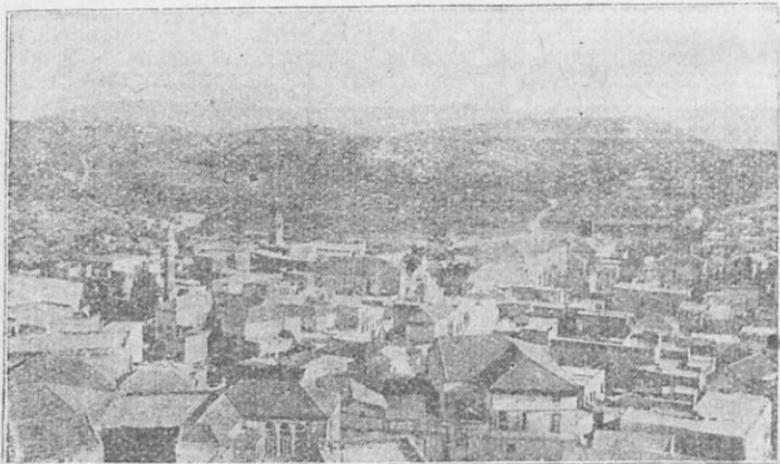
Ὅταν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὁ Ἡρώδης, εἰς μίαν μικρὰν πόλιν αὐτῆς ἔζη εἰς ἱερεῖς, ὁ Ζαχαρίας, μὲ τὴν σύζυγόν του Ἐλισάβετ· ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύο εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι· εἶχαν ὅμως μίαν μεγάλην λύπην ὅτι δὲν εἶχαν τέκνα, καὶ διαρκῶς παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ ἀποκτήσουν. Ἐπὶ τέλους ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὴν προσευχὴν των, καὶ μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ Ζαχαρίας ἐθυμία εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, αἰρνης παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν ὁ ἄγγελος. Ὁ Ζαχαρίας ἐταράχθη, ὅταν τὸν εἶδεν, ἀλλ' ὁ ἄγγελος ἀμέσως τὸν καθησύχασε καὶ τοῦ εἶπε : Μὴ φοβάσαι Ζαχαρία, διότι ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν παράκλησίν σου, καὶ ἡ σύζυγός σου Ἐλισάβετ θὰ γεννήσῃ υἱόν, τὸν ὅποιον θὰ ὀνομάσῃς Ἰωάννην· αὐτὸς θὰ δοξασθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ θὰ σώσῃ πολλοὺς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ὁ Ζαχαρίας δὲν ἔδειξε πίστιν ὅσην ἔπρεπεν, ἀλλ' ἐφάνερωσε δυσπιστίαν εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου διὰ τοῦτο ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτόν : Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ καὶ ἐστάλην ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ νὰ σοῦ ἀναγγείλω ὅσα σοῦ εἶπα· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπίστευτες, θὰ μείνης κωφὸς καὶ ἄφωνος, μέχρις ὅτου ἐκπληρωθοῦν οἱ λόγοι μου. Καὶ ἀληθῶς ἀμέσως ὁ Ζαχαρίας ἐγίνε κωφὸς καὶ ἄφωνος. Ὁ λαός, ὁ ὅποιος προσηύχето ἔξω ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον, περιέμενε νὰ ἐξέλθῃ ὁ Ζαχαρίας καὶ τοῦ ἐφαίνετο περίεργον πῶς ἐβράδυνε τόσον· ὅταν ὅμως ἐπὶ τέλους ἐξῆλθε καὶ προσεπάθει νὰ συνεννοηθῇ μὲ νεύ-

ματα, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ὀμιλήσῃ, ὁ λαὸς ἐνόησεν ὅτι κατὰ ἔκτακτον καὶ σπουδαῖον συνέβη εἰς τὸ θυσιαστήριον. Ὁ Ζαχαρίας μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπενήλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἔπειτα οἱ ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ συμβάν.

## 2. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Ἐξ μῆνας ὕστερον ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἀγγέλου Γαβριὴλ εἰς τὸν Ζαχαρίαν, ὁ ἴδιος ἄγγελος παρουσιάσθη πρὸς τὴν ἐνάρετον καὶ ταπεινὴν παρθένον Μαρίαν, ἣ ὁποία ἐκάθητο εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἶχεν ἀρραβωνισθῆ μετὰ τὸν Ἰωσήφ.

Ὁ ἄγγελος μόλις παρουσιάσθη εἰς τὴν παρθένον τῆς εἶπε : Χαίρε σὺ, ἣ ὁποία ἔχεις τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· ὁ Θεὸς εἶναι μαζί



Ἡ Ναζαρέτ.

σου· σὺ εἶσαι ἡ πλέον εὐλογημένη ἀπὸ ὅλων τῶν γυναικῶν. Ἡ παρθένος ἐταράχθη ὅταν ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους τοῦ ἀγγέλου, τοὺς ὁποίους δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ, καὶ ἔμεινε σκεπτικὴ. Ὁ ἄγγελος τότε εἶπε εἰς τὴν παρθένον, διὰ νὰ τὴν καθησυχάσῃ : Μαρίαμ, ἄς μὴ φοβᾶσαι· διότι ἔχεις τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· θὰ γεννήσῃς υἱόν, ὁ ὅποιος θὰ ὀνομασθῇ Ἰησοῦς· αὐτὸς

θά εἶνε Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, θά γίνῃ δὲ ὁ αἰώνιος βασιλεὺς τῆς ἀ-  
πότῃτος. Ἡ παρθένος ἠρώτησε τότε τὸν ἄγγελον πῶς θά συμβῆ  
τοῦτο, ὁ δὲ ἄγγελος ἀπήντησεν ὅτι τοῦτο θά γίνῃ μετὰ τὴν βοή-  
θειαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διότι τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατον διὰ  
τὸν Θεόν. Διὰ τὴν ἀποδείξιν δὲ ὁ ἄγγελος ὅτι τὰ πάντα



Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν Θεόν, τῆς εἶπεν ὅτι καὶ ἡ γραῖα συγγενῆς  
τῆς, ἡ Ἐλισάβετ, θά γεννήσῃ μετ' ὀλίγον υἱόν. Τότε ἡ Μαριάμ  
εἶπεν : Ἐγὼ εἶμαι ἡ δούλη τοῦ Κυρίου, ἄς συμβῆ ὅπως εἶπες·  
ὁ δὲ ἄγγελος ἀπῆλθεν.

Ἐπειδὴ ὁ ἄγγελος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν παρθένον τὴν καλὴν  
ἄγγελίαν τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος, λέγεται αὐτὸ τὸ γεγο-  
νὸς ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου· ἑορτάζει δὲ τὴν μνήμην του  
ἡ Ἐκκλησία μας εἰς τὰς 25 Μαρτίου.

### 3. Ἡ ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν Ἐλισάβετ.

Ἵστερον ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ἡ Μαριάμ ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῆ  
τὴν Ἐλισάβετ εἰς τὴν πατρίδα τῆς. Μόλις αὕτη ἀντίκρουσε τὴν

μ, ἐφωτίσθη ἀπὸ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν :  
ὡς ἔγινε τοῦτο, νὰ ἔλθῃ πρὸς με ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου ;  
Ἡ Μαριὰμ τότε ἐχάρη πολὺ καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἀφοῦ  
ἔμεινε πλησίον τῆς τρεῖς μῆνας, ἐπέστρεψεν εἰς Ναζαρέτ.

#### 4. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου.

Ὅταν ἦλθεν ὁ ὠρισμένος καιρὸς, ἡ Ἐλισάβετ ἐγέννησεν υἱὸν  
καὶ ἤρχοντο οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι νὰ τὴν συγχαροῦν. Ἀφοῦ δὲ  
ἐπέρασαν ὁκτὼ ἡμέραι ἀπὸ τὴν γέννησιν καὶ ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ



Ὁ Ζαχαρίας γράφει ἐπὶ πίνακίου τὸ ὄνομα Ἰωάννης.

τὸ ὄνομα εἰς τὸ παιδίον, ὅπως συνήθιζαν οἱ Ἑβραῖοι, οἱ συγγε-  
νεῖς καὶ φίλοι ἔλεγον νὰ ὀνομασθῇ τοῦτο μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πα-  
τρός του, Ζαχαρίας· ἀλλ' ἡ μήτηρ, ἡ ὁποία ἐφωτίσθη ἀπὸ τὸν  
Θεόν, ἀντέτεινε καὶ εἶπε νὰ ὀνομασθῇ Ἰωάννης. Οἱ συγγενεῖς  
τότε ἠπόρησαν, ἐπειδὴ κανεὶς εἰς τὴν οἰκογένειαν δὲν εἶχεν αὐτὸ  
τὸ ὄνομα καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ζητήσουν τὴν γνώμην τοῦ Ζαχα-

ρίου. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἤκουε, τὸν ἠρώτησαν μὲ νοήματα· αὐτὸς δὲ τότε ἐζήτησεν ἓνα μικρὸν πῖνακα, διότι ἦτο ἀλαλός, καὶ ἔγραψε τὸ ὄνομα Ἰωάννης. Ἀμέσως ἐλύθη ἡ γλῶσσα τοῦ Ζαχαρίου καὶ ἤρχισε νὰ εὐλογῇ τὸν Θεὸν καὶ νὰ προλέγῃ διὰ τὸ μέλλον τοῦ παιδίου, ὅτι θὰ γίνῃ προφήτης. Ὅλοι τότε ἐθαύμασαν καὶ ἔλεγαν : τί θὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ παιδίον ! Ὁ δὲ Ἰωάννη ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐμεγάλωνε καὶ ἀνεπτύσσετο.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὴν μνήμην τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰωάννου τὴν 24ην Ἰουνίου.

### 5. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τοὺς χρόνους ποὺ ἐγεννήθη ὁ Ἰωάννης ἦτο αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγούστος. Οὗτος διέταξε νὰ ἀπογραφοῦν ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους, ἐπομένως καὶ τῆς Παλαιστίνης, ἡ ὁποία τότε ἦτο ὑποτεταγμένη εἰς τοὺς Ρωμαίους. Τὸν καιρὸν ἐκείνον, ὅταν ἐγένετο ἀπογραφή, ἔπρεπεν ἕκαστος νὰ ὑπάγῃ νὰ γραφῇ εἰς τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατήγετο. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ, ἂν καὶ ἐκάθητο εἰς τὴν Ναζαρέτ, κατήγετο, ὡς ἀπόγονος τοῦ Δαβὶδ, ἀπὸ τὴν Βηθλεέμ, παρέλαβε καὶ τὴν παρθένον Μαρίαν, ἡ ὁποία ἦτο ἐτοιμόγενος, καὶ ἦλθαν μαζί εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὅπου κατόκησαν εἰς ἓν πανδοχεῖον. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἦλθεν ἡ στιγμή τοῦ τοκετοῦ, καὶ ἐγέννησεν ἡ Παρθένος τὸν υἱὸν τῆς· ἀφοῦ δὲ τὸν ἐσπαργάνωσε, τὸν ἔθεσεν εἰς μίαν φάτνην (ὅπως λέγεται : τὸ παχνί, ποὺ τρώγουν τὰ ἄλογα), διότι εἰς τὸ πανδοχεῖον δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέρος νὰ θέσουν τὸ παιδίον.

Τὴν αὐτὴν νύκτα εἰς τοὺς ἀγρούς πλησίον τῆς Βηθλεέμ διενυκτέρευαν ποιμένες καὶ ἐφύλατταν τὰ πρόβατά των, ὅταν αἰφνιδίως εἶδαν λάμπην ἐξαιρετικὴν καὶ ἄγγελον τοῦ Θεοῦ ἐνώπιόν των. Οἱ ποιμένες ἐφοβήθησαν πολὺ, ἀλλ' ὁ ἄγγελος εἶπεν εἰς αὐτοὺς : Μὴ φοβείσθε, διότι φέρω διὰ σᾶς καὶ ἕλον τὸν λαὸν

μίαν πολὺ εὐχάριστον ἀγγελίαν σήμερον ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ εἰς τὴν Βηθλεέμ. Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν νὰ τὸν προσκυνήσετε· εἶναι βρέφος εἰς τὰ σπάργανα, ἐξηπλωμένον εἰς τὴν φάτιν. Τότε κατῆλθεν ἐκ τῶν οὐρανῶν πλῆθος ἀγγέλων, οἱ ὅποιοι ἀνύμνουν τὸν Θεὸν καὶ ἔψαλλον: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Δηλαδή: Δόξα ἅς εἶναι εἰς



Ἡ γέννησις τοῦ Σωτῆρος·

τὸν Θεόν, ποὺ κατοικεῖ εἰς τοὺς οὐρανοὺς· ἅς εἶναι εἰρήνη εἰς τὴν γῆν καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ὅταν ἐξηφανίσθησαν οἱ ἄγγελοι, ἀπεφάσισαν οἱ ποιμένες νὰ ἔλθουν εἰς Βηθλεέμ νὰ προσκυνήσουν τὸ παιδίον. Ἀληθῶς δὲ ἦλθαν, τὸ ἐπροσκύνησαν, καὶ διηγήθησαν τὰ συμβάντα. Ἐλοι δὲ ἐθαύμαζαν δι' αὐτά, περισσότερον δὲ ἀπὸ ἔλους ἡ Μαριάμ,

Ὅκτώ ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν, ἕπως συνήθιζαν οἱ Ἑβραῖοι, ἔλαβε τὸ παιδίον τὸ ὄνομά του καὶ ὠνομάσθη Ἰησοῦς (δηλαδή Σωτὴρ).

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην τῆς γεννήσεως τοῦ

Σωτήρος, τὰ Χριστούγεννα, εἰς τὰς 25 Δεκεμβρίου τὴν δὲ μνήμην τῆς ὀνομασίας, ὀκτὼ ἡμέρας βραδύτερον τὴν 1ην Ἰανουαρίου.

### Β. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτήρος.

Ἐπῆρχε συνήθεια εἰς τοὺς Ἑβραίους, ὅταν τὸ νεογέννητον ἀρσενικὸν παιδίον ἐγίνετο 40 ἡμερῶν, νὰ τὸ ὀδηγῇ ἡ μήτηρ του εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἐκεῖ νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν ζευγὸς τρυγόνων ἢ μικρῶν περιστερῶν. Ὅταν λοιπὸν



Ἡ Θεοτόκος μετὰ τὸ θεῖον βρέφος.

ἔγινεν ὁ Ἰησοῦς 40 ἡμερῶν, τὸν ἔφερε ἡ μήτηρ του εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν καὶ νὰ θυσιάσῃ. Μόλις ἡ Θεοτόκος εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν μετὰ τὸ θεῖον βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς.

τοὺς ὑπεδέχθη ὁ γέρων προφήτης Συμεὼν, ὁ ὁποῖος καθ' ἡμέραν παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ μὴ ἀποθάνῃ πρὶν ἰδῆ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου· τὸ ἅγιον πνεῦμα τὸν ἐφώτισεν ὅτι τὸ βρέφος ἐκεῖνο ἦτο ὁ Σωτῆρ τοῦ κόσμου. Τότε ὁ γέρων Συμεὼν μὲ μεγίστην εὐλάβειαν τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ἠυλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε: Τώρα, ὦ Θεέ μου, πού ἤξιώθην νὰ ἰδῶ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, ὃς ἀποθάγω μὲ εἰρήνην. Καὶ ἡ γραῖα δὲ προφήτις Ἄννα, ἡ ὁποία εὗρίσκετο καὶ αὐτὴ εἰς τὸν ναόν, ἀνύμνησε τὸ θεῖον βρέφος καὶ προεφήτευσε διὰ τὸ μέλλον του.

Οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου ἐθαύμαζαν δι' ὅσα ἐγιναν εἰς τὸν ναὸν καὶ κατόπιν ἐπανήλθαν εἰς τὴν Βηθλεέμ. Τὸ δὲ παιδίον ἠύξανε καὶ ἐγένετο καθ' ἡμέραν σφώτερον καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἦτο μαζί του.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τοῦ συμβάντος εἰς τὰς 2 Φεβρουαρίου, δηλαδή 40 ἡμέρας μετὰ τὰ Χριστούγεννα. Λέγεται δὲ ἡ ἑορτὴ αὕτη Ἵπαπαντή, διότι ὁ Συμεὼν ἀπήντησε, δηλαδή ὑπεδέχθη, τὸν Σωτῆρα εἰς τὸν ναόν.

### **7. Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.**

Ὀλίγον χρόνον ἀφοῦ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς, μάγοι, δηλαδή σοφοὶ ἄνδρες ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἦλθαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἰουδαίας, τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἔλεγον ὅτι ἀστήρ, ὁ ὁποῖος ἐφάνη, ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς τὴν γέννησιν τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων· ἐζήτησαν δὲ νὰ μάθουν εἰς ποῖαν πόλιν τῆς Ἰουδαίας ἐγεννήθη, διὰ νὰ υπάγουν νὰ τὸν προσκυνήσουν. Ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἐγεννήθη βασιλεὺς, ἐταράχθη πολὺ, διότι ἐφοβήθη μήπως ἦτο βασιλεὺς ὡς αὐτός, ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν του. Ἀμέσως διέταξε νὰ συνέλθῃ τὸ μέγα συνέδριον τῶν Ἑβραίων, τὸ ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἀρχιερεῖς, πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς, διὰ νὰ τοῦ εἴπῃ ποῖον μέρος ὄριζαν οἱ προφῆται ὡς τόπον γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος. Τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου ἀπήντησαν ὅτι, ὡς λέγουν οἱ προφῆται,

Ὁ Χριστὸς θὰ γεννηθῆ εἰς Βηθλεέμ. Τότε ὁ Ἡρώδης ἐκάλεσεν  
ἰδιαιτέρως τοὺς μάγους καὶ ἐπληροφόρηθη ἀπὸ αὐτοῦ πρὸ πό-  
σου καιροῦ εἶδαν τὸν ἀστέρα, διὰ νὰ γνωρίζῃ πόσων ἐτῶν πε-



Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.

ρίτσι ἦτο ὁ Σωτὴρ· ἔστειλε δὲ αὐτοὺς εἰς Βηθλεέμ μὲ τὴν πα-  
ραγγελίαν νὰ πληροφορηθοῦν ἀκριβῶς διὰ τὸ παιδίον καὶ ὅταν  
ἐπιστρέψουν νὰ εἰπουν εἰς αὐτὸν περὶ αὐτοῦ· διότι δὴθεν ἤθελε

και αὐτὸς νὰ προσκυνήσῃ τὸ παιδίον, ἐνῶ πραγματικῶς ἤθελε νὰ μάθῃ ποῦ κατοικεῖ διὰ νὰ τὸ φονεύσῃ.

Τότε οἱ μάγοι ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Βηθλεέμ, και μὲ τὴν ὀδηγίαν τοῦ ἀστέρος ἔφθασαν ἐκεῖ ὅπου ἐκάθητο τὸ θεῖον βρέφος. Ἀφοῦ δὲ ἐγονυπέτησαν, ἐπροσκύνησαν αὐτό, ὕστερον δὲ ἤνοιξαν τὰ θησαυροφυλάκιά των και τοῦ προσέφεραν χρυσὸν και πολύτιμα ἀρώματα, λίβανον και σμόρναν.

Ὁ Θεὸς ὁμοίως, ὁ ὁποῖος ὡς παντογνώστης ἐγνώριζε τὰς σκέψεις τοῦ Ἑρώδου, παρήγγειλεν εἰς τοὺς μάγους νὰ μὴ ἔλθουν πρὸς τὸν Ἑρώδη, διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς κακοὺς σκοποὺς του, και δι' αὐτὸ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των ἀπὸ ἄλλην ὁδόν.

### 8. Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον και ἡ ἐγκατάστασις αὐτοῦ εἰς Ναζαρέτ.

Μόλις ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι, ἄγγελος ἐφάνη εἰς τὸν Ἰωσήφ, ἐνῶ ἐκοιμᾶτο, και παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ λάβῃ μαζί του τὴν Παρθένον Μαρίαν και τὸ παιδίον, και νὰ φύγῃ δι' Αἴγυπτον, ὅπου νὰ μείνῃ ἕως ὅτου τοῦ παραγγείλῃ νὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ὁ Ἑρώδης θὰ ζητήσῃ νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰωσήφ ἀμέσως ἐξετέλεσε τὴν παραγγελίαν τοῦ ἀγγέλου.

Ὁ Ἑρώδης, ὅταν εἶδεν ὅτι τὸν περιέπαιξαν οἱ μάγοι και δὲν ἤλθαν νὰ τοῦ δώσουν τὰς πληροφορίες, τὰς ὁποῖας ἤθελεν, ἐθύμωσε πάρα πολὺ· διέταξε δὲ νὰ σφαγοῦν εἰς τὰ παιδιά τῆς Βηθλεέμ και τῶν περιχώρων ἵης, κάτω τῶν δύο ἐτῶν, ἐπειδὴ ἐπληροφορήθη ἀπὸ τοὺς μάγους ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν θὰ ἦτο μεγαλύτερος τῶν δύο ἐτῶν. Ἠλπίζε δὲ ὅτι μεταξὺ τῶν φονευθέντων παιδίων θὰ ἦτο και ὁ Χριστὸς, διότι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶχε παραγγείλει εἰς τὸν Ἰωσήφ ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Αἴγυπτον. Ὑστερον ἀπὸ ἀρκετὸν καιρὸν ἀπέθανεν ὁ Ἑρώδης· ὁ ἄγγελος τότε παρουσιάσθη πάλιν εἰς τὸν Ἰωσήφ και τοῦ εἶπε νὰ παραλάβῃ τὴν Παρθένον και τὸ παιδίον και νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην,

διότι δὲν εἶχε πλέον τί νὰ φοβηθῆ. Ὁ Ἰωσήφ ἔκαμεν ὅπως τοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος. Ἐπειδὴ ὁμοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἦτο ἄρχων ὁ



Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον.

σκληρὸς υἱὸς τοῦ Ἡρώδου, ὁ Ἀρχέλαος, ὁ Ἰωσήφ ἐφοβήθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἦλθε νὰ ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἠγεμόνευεν ἄλλος υἱὸς τοῦ Ἡρώδου, ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας, ὁ ὁποῖος ἦτο καλῦτερος.

Ἀπὸ τότε ὁ Ἰησοῦς ἔζη εἰς τὴν Ναζαρέτ, καὶ δι' αὐτὸ τὸν ἔλεγον Ναζωραῖον.

### ἸΧ'Ο Ἰησοῦς δωδεκαετής εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος.

Ἐπειδὴ οἱ Ἑβραῖοι ἐπίστευαν ὅτι ὁ Θεὸς κατοικεῖ μόνον ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, δὲν ἐκτιζαν ἄλλους ναοὺς εἰς ἄλλα μέρη, ἀλλ' ἤρχοντο κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτάς, καὶ μάλιστα τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, εἰς τὰ Ἱερουσόλυμα, διὰ νὰ προσκυνήσουν τὸν Θεόν.

Όταν ὁ Ἰησοῦς ἦτο δώδεκα ἐτῶν, τὸν παρέλαβαν οἱ γονεῖς του καὶ ἦλθαν μετ' αὐτὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἐορτάσουν τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα, ἡ ὁποία διήρκει ἑπτὰ ἡμέρας.

Ἀφοῦ ἐπέρασαν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι τῆς ἐορτῆς, ἀνεχώρησαν μαζί ὅλοι ὅσοι εἶχαν ἔλθει ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα των. Ἐμπρὸς ἐπήγαιναν τὰ παιδιά, καὶ ἤρχοντο κατόπιν οἱ μεγαλύτεροι, κατὰ ομάδας. Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Παρθένος ἐπροχώρουν καὶ αὐτοὶ μετ' αὐτῶν τὴν ἰδέαν ὅτι καὶ ὁ Ἰησοῦς θὰ εἶναι ἐμπρὸς μετὰ τὰ ἄλλα παιδιά. Ὅταν ἕμως τὴν ἐσπέραν συναθροίσθησαν οἱ ὁδοιπόροι διὰ νὰ δειπνήσουν ὅλοι μαζί, εἶδαν μετὰ μεγάλην τῶν ἐκπληξιν ὅτι ἔλειπεν ὁ Ἰησοῦς. Φοβισμένοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν ἀνεζήτησαν παντοῦ, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν εὑρουν. Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ ἔφαξαν εἰς ἕλα τὰ μέρη, ἦλθαν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐκεῖ τὸν ἠύραν νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ ἐρωτᾷ τοὺς διδασκάλους, οἱ ὁποῖοι ἐθαύμαζαν διὰ τὴν σοφίαν του καὶ διὰ τὰς ἀπαντήσεις τὰς ὁποίας ἔδιδε. Μόλις τὸν εἶδαν οἱ γονεῖς του ἠπόρησαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ του : Τέκνον, τί μᾶς ἔκαμες ; Ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ σὲ ἐζητοῦμεν μετὰ μεγάλην ἀνησυχίαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε πρὸς αὐτούς : Διατί μετὰ ἐζητεῖτε ; Δὲν ἐγνωρίζατε ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου ; Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν τοὺς λόγους τούτους. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησε τοὺς γονεῖς του εἰς Ναζαρέτ καὶ ὑπήκουεν εἰς αὐτούς.

## 10. Ὁ βίος καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου.

Ὁ Ἰωάννης ἔζη εἰς τὴν ἔρημον ἀπλοῦστατα· εἶχεν ἐνδύματα ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ ἐφόρει ζώνην δερματίνην εἰς τὴν μέσην· ἐτρέφετο δὲ μετ' ἕντομα, τὰς ἀκρίδας, καὶ μετὰ μέλι ἄγριον ἀπὸ τὰ δένδρα. Ὅταν ὁ Ἰωάννης ἔγινε τριάκοντα ἐτῶν, διετάχθη ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ ἀρχίσῃ νὰ κηρύττῃ εἰς τὴν χώραν ποῦ ἦτο γύρω ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Ἐκήρυττε λοιπὸν ὁ Ἰωάννης καὶ ἔλεγε : Μετανοεῖτε, διότι ἐφθασεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἐβάπτιζε δὲ ὅσους μετενόουν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν,

καὶ ἔλεγον : ἐγὼ μὲν βαπτίζω εἰς τὸ ὕδωρ· ὕστερον δὲ ἀπὸ ἐμὲ  
θὰ ἔλθῃ ὁ ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἄξιος οὔτε τὰ  
ὑποδήματα νὰ λύσω· αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ μὲ ἅγιον Πνεῦμα.

Ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης προετοίμαζε τοὺς ἀνθρώπους νὰ υποδε-  
χθοῦν τὸν Σωτῆρα λέγεται πρόδρομος· ἐπειδὴ δὲ ἐβάπτιζε λέ-  
γεται βαπτιστής. Ὁ Ἰωάννης βραδύτερον ἀπεκεφαλίσθη, κατὰ  
διαταγὴν τοῦ ἡγεμόνος Ἡρώδου Ἀντίπα, διότι ἐπέπληττεν αὐτὸν  
καὶ τὴν σύζυγόν του Ἡρωδιάδα διὰ τὸν παράνομον γάμον τωγ.

## Β' Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

### ✱ 11. Ἡ βάπτισις τοῦ Σωτῆρος. ✱

Πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος ἐβάπτιζεν ἄσους μετενόουν εἰς  
τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς, τριάκοντα τότε  
ἑτῶν, ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάν-  
νης ἔμωε ἐζήτηε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ καὶ τοῦ ἔλεγεν : ἐγὼ ἔχω  
ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ἀπὸ σέ, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς με :

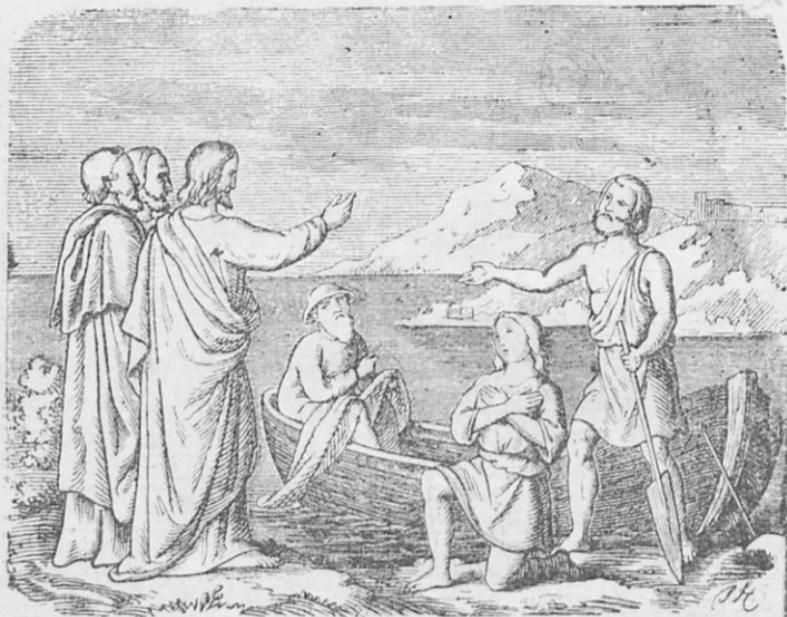
Ἄλλ' ὅταν ὁ Σωτῆρ τοῦ ἀπήντησεν ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα  
τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰωάννης ἀμέσως τὸν ἐβάπτισεν. Ἐνῶ δὲ ἐξήρχετο  
ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὰ ὕδατα, ἠνοιχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ πνεῦμα  
τοῦ Θεοῦ κατήλθε πρὸς αὐτὸν ὡς περιστερὰ καὶ ἠκούσθη μία  
φωνὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς νὰ λέγῃ : οὗτος εἶναι ὁ υἱός μου ὁ  
ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην τῆς βαπτίσεως τοῦ  
Σωτῆρος εἰς τὰς 6 Ἰανουαρίου. Λέγεται δὲ ἡ ἐορτὴ αὕτῃ ἐορτὴ  
τῶν Θεοφανίων ἢ Ἐπιφανίων, διότι κατ' αὕτην τὴν ἡμέραν  
ἐφανερῶθη εἰς τὸν κόσμον ὁ Θεός. Λέγεται δὲ καὶ ἐορτὴ τῶν  
Φώτων, διότι, εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν, αὕτην τὴν ἡμέραν κυ-  
ρίως ἐβαπτίζοντο οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐγίνοντο πολλὰ φῶτα, δηλαδὴ  
πολλὰ βαπτίσματα.

## 12. Οἱ δώδεκα ἀπόστολοι. Ἡ ἐκλογή των καὶ αἱ παραγγελίαι τοῦ Σωτῆρος πρὸς αὐτούς.

Ὁ Ἰησοῦς ἐξέλεξεν ὡς βοηθοὺς εἰς τὸ ἔργον του δώδεκα μαθητάς, τοὺς ὁποίους, ἐπειδὴ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον νὰ κηρύξουν τὸ εὐαγγέλιον, καλοῦμεν ἀποστόλους.

Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος ἦσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ, ὁ Ἄνδρέας καὶ ὁ Σίμων, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Σωτῆρα καὶ Πέτρος. Οὗτοι ἦσαν ἄλιεῖς· μίαν δὲ ἡμέραν πρὸ ἡλίου εἰς τὴν



Ἡ ἐκλογή τῶν πρῶτων μαθητῶν.

λίμνην τῆς Γαλιλαίας, τοὺς εἶδεν ὁ Σωτῆρ καὶ τοὺς εἶπεν : Ἐλάτε μαζί μου, ἀφήσατε τὰ δίκτυά σας καὶ θὰ σᾶς κάμω διδασκάλους τῶν ἀνθρώπων. Αὐτοὶ ἀμέσως ἀφήσαν τὰ δίκτυά των καὶ τὸν ἠκολούθησαν.

Μόλις ἐπροχώρησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶδε δύο ἄλλους ἀδελφούς, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, οἱ ὁποῖοι ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου,

καὶ ἤλειψαν μὲ αὐτὸν εἰς τὴν λίμνην· ἐκάλεσεν αὐτούς, οὗτοι δὲ ἀφῆκαν τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα των καὶ τὸν ἠκολούθησαν.

Ἐκτὸς τῶν τεσσάρων τούτων, ἀποστόλοι ἐκλήθησαν καὶ οἱ ἕξης ὀκτώ : ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου· ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο καὶ Θαδδαῖος ἢ καὶ Λεβθαῖος· ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναὴλ ἢ Βαρθολομαῖος, οἱ ὁποῖοι συνεδέοντο μὲ στενωπάτην φιλιάν· ὁ Θωμᾶς· ὁ Ματθαῖος ὁ τελώνης· ὁ Σίμων, ὁ ὁποῖος ἕνεκα τοῦ ζήλου του διὰ τὴν θρησκείαν λέγεται ζηλωτῆς καὶ ἐπειδὴ κατήγετο ἀπὸ τὴν Κανά, πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὠνομάσθη Κανανίτης· καὶ τέλος ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

Αὐτοὺς τοὺς δώδεκα ἀποστόλους ἔστειλεν ὁ Σωτὴρ νὰ κηρύξουν τὸ εὐαγγέλιον, πρῶτον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κάπως προετοιμασμένοι θρησκευτικῶς. Συνέστησε δὲ εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ εἶναι ἀφιλοχρήματοι καὶ εἰρηνικοί· εἶπεν εἰς αὐτούς ὅτι θὰ ὑποφέρουν πολλὰ χάριν αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβηθοῦν, διότι ὁ Θεὸς θὰ τοὺς βοηθήσῃ, καὶ ὅσοι ὑπομείνουν ὡς τὸ τέλος αὐτοὶ θὰ σωθοῦν.

### 13. † Ὁ Σωτὴρ ἐκδιώκει ἀπὸ τὸ ἱερόν τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβούς.

Ὅταν, κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εὔρε νὰ κάθηνται εἰς τὸ ἱερόν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος ἔμποροι ζώων διὰ θυσίας καὶ ἀργυραμοιβοί. Ὁ Σωτὴρ ἔταν εἶδε τὴν ἀσχημίαν αὐτὴν καὶ ἤκουσε τὴν ὄχλοβοὴν ποὺ ἐγίνετο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, κατελήφθη ἀπὸ ἱερὰν ἀγανάκτησιν καὶ μὲ ἕν μαστίγιον, τὸ ὁποῖον ἠτοίμασεν ἀπὸ σχοινία, ἐξεδίωξεν ὅλους τοὺς ἐμπόρους καὶ τὰ ζῷά των ἀπὸ τὸ ἱερόν, καθὼς καὶ τοὺς ἀργυραμοιβούς, τῶν ὁποίων ἀνέτρεψε τὰς τραπέζας· ἔλεγε δέ : Μὴ μεταβάλλετε τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου εἰς οἶκον ἐμπορίου.

Τότε ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἔμποροι καὶ οἱ ἀργυραμοιβοί, ποὺ ἐξεδιώχθησαν, ἠγανάκτησαν πολὺ καὶ ἔλεγον εἰς τὸν Ἰησοῦν : Ποῖος νοσοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃς αὐτά ; τί ἀπόδειξιν ἔχομεν ὅτι

ἔχεις αὐτὸ τὸ δικαίωμα ; Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐὰν θέλουν ἀπόδειξιν ὡς κηρύξουσιν τὸν ναὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ τὸν ἀνεγείρῃ πάλιν. Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ καὶ ἔλεγον : Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ τούτου διήρκεσε 46 ἔτη καὶ σὺ θὰ τὸν ἀνεγείρῃς εἰς τρεῖς ἡμέρας ; Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἔταν ἔλεγεν αὐτὰ δὲν ἐνόει τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ἀλλὰ τὸ σῶμά του, τὸ ἔποιον εἶναι ναός, κατοικία Θεοῦ· ἐνόει δηλαδὴ ὅτι θὰ ἀνίστατο μετὰ τριήμερον ταφήν.

## Γ' ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

### 14. Ὁ Ἰησοῦς μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον.

Εἰς ἓνα γάμον, ὃ ὅποιος ἐγένεν εἰς τὴν πόλιν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, εἶχαν προσκληθῆ ὁ Ἰησοῦς, ἡ μήτηρ του καὶ οἱ μαθηταί του. Ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ ἤπιαν ἔλοι ἔσοι εἶχαν προσκληθῆ, ἔλειψεν ὁ οἶνος καὶ ἡ Θεοτόκος ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν Σωτήρα. Ἄλλ' οὗτος παρετήρησεν ὅτι δὲν ἦτο ἀκόμη καιρὸς νὰ θαυματουργήσῃ ἡ μήτηρ του ὅμως παρήγγειλεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας νὰ κάμουν ὅ,τι τοὺς εἶπῃ.

Οἱ Ἑβραῖοι συνήθιζαν πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετ' αὐτὸ νὰ πλύνωνται καὶ δι' αὐτὸ πλησίον εἰς τὴν τράπεζαν ἦσαν ἕξ λίθινοι ὕδρια. Ὁ Ἰησοῦς τότε διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ τὰς γεμίσουν μὲ ὕδωρ· ἀφοῦ δὲ τὰς ἐγέμισαν καὶ τὰς ἔφεραν, εἶπεν εἰς αὐτοὺς νὰ χύσουν ὀλίγον εἰς ἓν ποτήριον καὶ νὰ τὸ φέρουν εἰς τὸν ἀρχιτρίκλινον, δηλ. εἰς αὐτὸν ὃ ὅποιος εἶχε τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ συμποσίου, διὰ νὰ δοκιμάσῃ. Ὁ ἀρχιτρίκλινος ἔταν ἐδοκίμασε, μὲ ἐκπληξίν του εἶδεν ὅτι τοῦ προσέφεραν λαμπρὸν οἶνον· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Χριστός, μὲ θαυμαστὸν τρόπον, μετέβαλε τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον, ἐφώνασε τὸν γαμβρὸν καὶ τοῦ εἶπε : συνήθως πρῶτον προσφέρουν τὸν καλὸν οἶνον καὶ ἔταν τελειώσῃ.

Βίδουν τὸν κακόν, σὺ ἐφύλαξες τοῦναντίον τὸν καλὸν οἶνον τελευταῖον.

Αὐτὸ ἦτο τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Σιωτῆρος, καὶ ἄλλοι ἔσσι ἦσαν παρόντες εἰς τὸν γάμον ἐθαύμαζαν δι' αὐτό.

### 15X Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων.

Ἐνῷ μίαν φοράν ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει πρὸς τὸν ὄχλον, εἰς ἔρημον τόπον, ἐνούκτωσε. Τότε ἐπλησίασαν τὸν Ἰησοῦν οἱ μαθηταὶ του καὶ τοῦ εἶπαν νὰ ἀφήσῃ τοὺς ἄκρατάς του νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς κατοικίας των, διὰ νὰ φάγουν. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς ἀποστόλους : δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγουν· ἄς τοὺς δώσετε σεῖς νὰ φάγουν ἐδῶ. Οἱ μαθηταὶ ἔμως παρετήρησαν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, διότι δὲν ἔχουν τροφάς, παρὰ μόνον πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῆς. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἐζήτησε νὰ τοῦ φέρουν ὅτι ἔχουν καὶ νὰ καθίσῃ ὁ λαὸς κατὰ γῆς. Οἱ δὲ ἀπόστολοι τοῦ ἔφεραν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῆς, τοὺς ἔποιους αὐτὸς ἠύλόγησεν· ἀμέσως δὲ ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀποστόλους, οἱ ἔπειτοι ἐμοίρασαν τὰς τροφάς εἰς τὸν λαόν. Ἐφαγὰν δὲ καὶ ἐχόρτασαν πέντε χιλιάδες ἄνδρες, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία· ἀπὸ τὰ περισσεύματα δὲ ἐγένισαν καὶ δώδεκα καλάθια πλήρη.

### 16X Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ἦτο μετὰ τοὺς μαθητάς του ἐντὸς τοῦ πλοίου, εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, αἰφνιδίως ἔγινε μεγάλη τρικυμία καὶ τὸ πλοῖον ἐκαλύπτετο ἀπὸ κύματα. Ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἐκοιμάτο, οἱ μαθηταὶ του ἤλθαν ἔντρομοι, τὸν ἐξύπνησαν, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες : Κύριε, σῶσέ μας, διότι καταστρεφόμεθα. Οὗτος δὲ εἶπεν εἰς αὐτούς : Διατί εἰσθε δειλοὶ, ὀλιγόπιστοι ; καὶ ἀμέσως ἠγέρθη καὶ διέταξε τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς ἀνέμους νὰ ἡσυχάσουν· εὐθὺς δὲ ἔγινε μεγάλη γαλήνη.

Τότε ελοι ἐθαύμαζαν και ἔλεγαν : Ποῖος εἶναι αὐτός, εἰς τὸν ἔποισον ὑπακούουν οἱ ἄνεμοι και ἡ θάλασσα ;



Κύριε, σῶσέ μας.

### 17. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.

Ἐνῶ μίαν ἡμέραν ὁ Σωτὴρ εἰσῆρχετο εἰς μίαν κώμην, ἀπήντησαν αὐτὸν δέκα ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ὑπέφεραν ἀπὸ φοβερῆν δερματικὸν νόσημα, τὴν λέπραν. Μόλις εἶδαν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρὰν, ἤρχισαν νὰ φωνάζουν : Ἰησοῦ, ἐλέησέ μας. Ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἐλυπήθη και εἶπε πρὸς αὐτοὺς : Θὰ θεραπευθῆτε· μόλις ἕμως θεραπευθῆτε, πηγαίνετε και ἀναγγεῖλετε τοῦτο εἰς τοὺς ἱερεῖς· διότι ὁ νόμος ὠριζεν ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἐθεραπεύετο ἀπὸ λέπραν νὰ ἐπιδεικνύεται εἰς τοὺς ἱερεῖς. Ἀληθῶς δὲ μόλις ἐξελίγησαν, ἀμέσως ἐθεραπεύθησαν.

Ἀπὸ τοὺς δέκα ἕμως, οἱ ὅποιοι ἐθεραπεύθησαν, μόνον εἰς ἐπέστρεψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του και τὸν ἠψυχάρτισε· και αὐτὸς δὲ δὲν ἦτο Ἰσραηλίτης, ἀλλὰ Σαμαρείτης.

Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς : Οἱ δέκα δὲν ἐκαθαρίσθησαν ; ποῦ εἶναι οἱ ἐννέα ; μόνον αὐτὸς ὁ ξένος ἐπέστρεψε διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν : Πήγαινε, ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσεν.

### 18. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ.

Ὁ Ἰησοῦς εὗρισκετο μίαν φορὰν εἰς τὴν Καπερναοῦμ, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθητο ἤρχετο πολὺ πλῆθος διὰ νὰ τὸν ἰδῆ καὶ νὰ τὸν ἀκούσῃ. Τότε, μίαν ἡμέραν, τέσσαρες ἀνθρώποι ἔφεραν πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἓνα παραλυτικόν, διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ· ἀλλ' ἦτο τόσος πλῆθος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἰς τὴν ἐξώθυραν, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ διέλθουν. Τότε ἀνῆλθαν εἰς τὴν στέγην καὶ ἀψήρεσαν μερικὰς σανίδας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατεβίβασαν μὲ σχοινίον τὸν παραλυτικόν εἰς μίαν κλίνην ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος. Οὗτος ἅμα εἶδε τὴν μεγίστην πίστιν των, εἶπεν εἰς τὸν παραλυτικόν : τέκνον, σοῦ συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σου. Τότε τινὲς ἐκ τῶν γραμματέων, δηλαδὴ ἐκ τῶν διδασκάλων τοῦ νόμου, ποῦ ἦσαν ἐκεῖ παρόντες, ἐσκέπτοντο ὅτι ὁ Ἰησοῦς βλασφημεῖ, διότι μόνον ὁ Θεὸς ἔχει δικαίωμα νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος γνωρίζει ὅχι μόνον τὰς πράξεις μας, ἀλλὰ καὶ τὰς σκέψεις μας, ἐνόησε τί ἐσκέπτοντο οἱ γραμματεῖς καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς : Τί εἶναι αὐτὰ ποῦ σκέπεσθε ; Θέλετε νὰ σὰς δείξω ὅτι ἔχω τὴν δύναμιν νὰ συγχωρῶ ἁμαρτίας καὶ νὰ θεραπεύω ἀσθενείας, αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἀπὸ αὐτάς ; Ἀμέσως δὲ ἐστράφη πρὸς τὸν παραλυτικόν καὶ τοῦ εἶπεν : Ἴδοῦ, λάβε τὴν κλίνην σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ εὐθὺς ὁ παραλυτικὸς ἠγέρθη· ἀφεῖν δὲ ἐνώπιον πάντων ἔλαβε τὴν κλίνην του ἐξῆλθε. Πάντες δὲ ἐθαύμαζαν καὶ ἐδόξαζαν τὸν Θεόν.

### 19. Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου.

Ὅταν ἦτο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Καπερναοῦμ, ἦλθε πρὸς αὐτόν εἰς ῥωμαῖος ἑκατόνταρχος, δηλ. ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος ἐξουσίαζεν ἑκατὸν ἀνδρας, καὶ τοῦ εἶπε : Κύριε, ὁ δοῦλός μου βασανίζεται

πάρα πολὺ εἰς τὴν οἰκίαν μου ἀπὸ παραλυσίαν. Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε : Θὰ ἔλθω νὰ τὸν θεραπεύσω. Ἀλλ' ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε : Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ἔλθῃς σὺ εἰς τὴν οἰκίαν μου· οὐδ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς· εἶπέ μόνον ἓνα λόγον καὶ θὰ θεραπευθῇ ὁ δοῦλος μου, ὅπως ἐγὼ μόνος διατάξω τοὺς στρατιώτας μου ἀμέσως γίνεται ὅ,τι διατάξω.

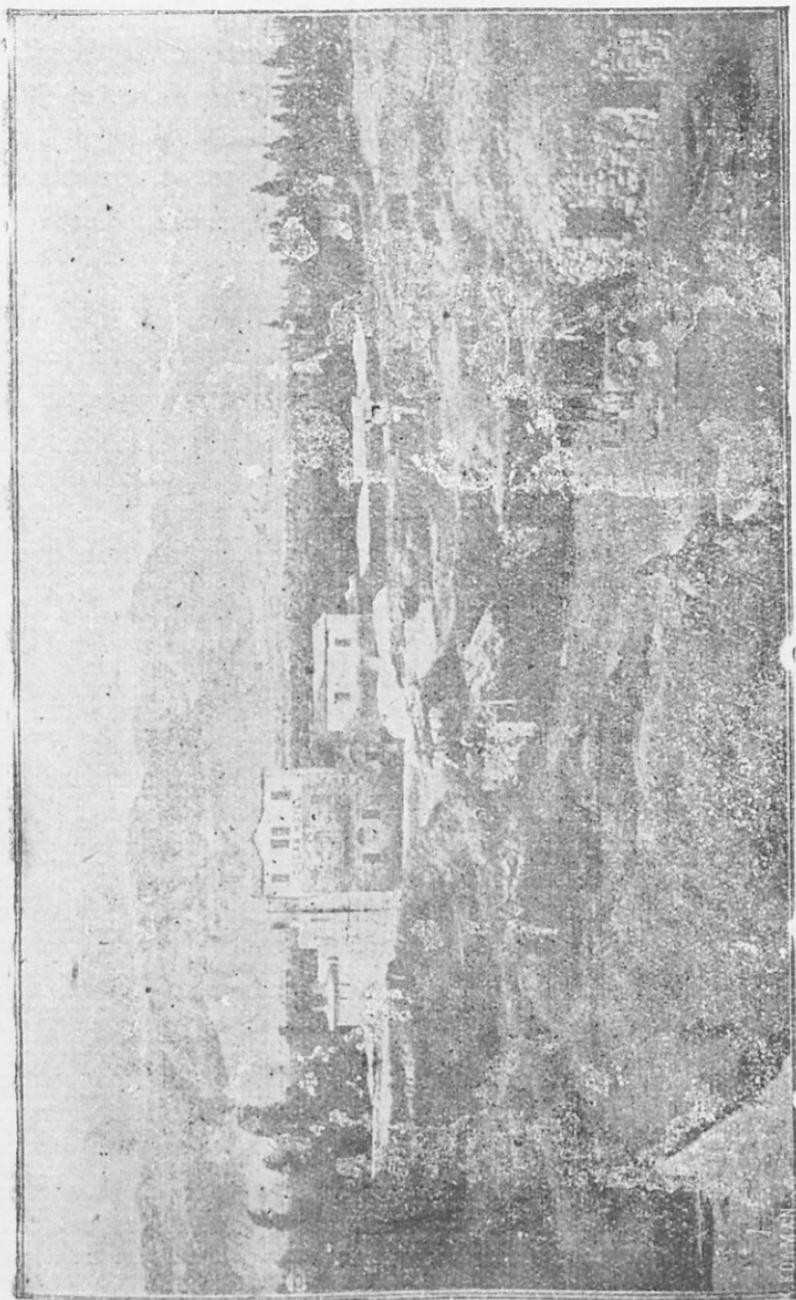
Ὅταν ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε καὶ εἶπεν εἰς ὄσους εὕρισκοντο πλησίον του : Ἀληθῶς σὰς λέγω, οὔτε μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν δὲν ὑπάρχει τόσον μεγάλη πίστις. Πρὸς δὲ τὸν ἑκατόνταρχον εἶπεν : Ὑπάγε, καὶ ἄς γίνῃ καθὼς ἐπίστευες. Ὁ δὲ δοῦλος ἐθεραπεύθη ἀμέσως.

## 20. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ εἰς τὴν Ἱεριχώ.

Ἐνῶ μίαν ἡμέραν ἦτο ὁ Ἰησοῦς πλησίον εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχώ, εἰς τυφλὸς ἐκάθητο εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐζήτει ἐλεημοσύνην. Αἰφνης οὗτος ἤκουσεν ὀχλοβοὴν καὶ ἠρώτησε τί συμβαίνει, ἔμαθε δὲ ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθούμενος ἀπὸ λαόν. Ἀμέσως τότε ἤρχισε νὰ φωνάζῃ : Ἰησοῦ, ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησέ με. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔλεγον εἰς αὐτὸν νὰ σιωπήσῃ, αὐτὸς ὅμως ἐφώναζεν ἀκόμη περισσότερον : Ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησέ με. Τότε ἐστάθη ὁ Ἰησοῦς καὶ διέταξε νὰ φέρουν πλησίον του τὸν τυφλόν, τὸν ὁποῖον ἠρώτησε : Τί θέλεις νὰ σοὺ κάμω ; Οὗτος δὲ ἀπήντησε : Κύριε, θέλω νὰ βλέπω πάλιν. Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς αὐτόν : Βλέπε πάλιν, ἡ πίστις σου σέ ἔσωσεν. Ὁ τυφλὸς ἀμέσως ἀνέκτησε τὴν ὄρασίν του καὶ ἠκολούθησε τὸν Ἰησοῦν, πλήρης ἀπὸ εὐγνωμοσύνην.

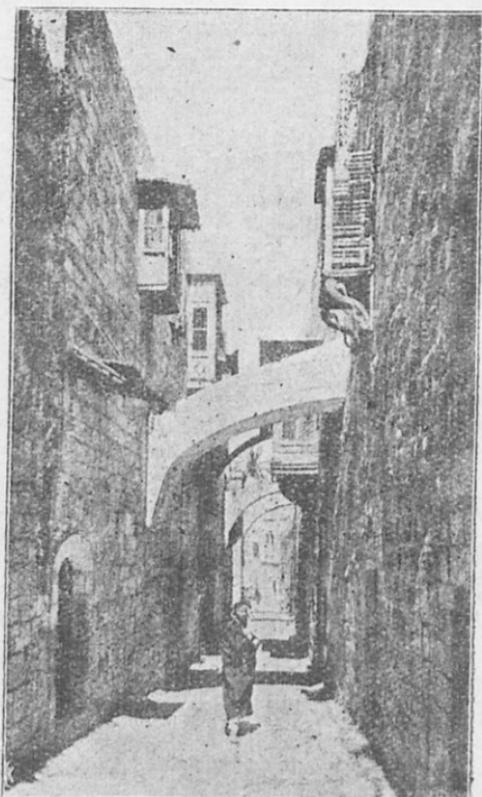
## 21. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου εἰς Ἱεροσόλυμα.

Τὰ Ἱεροσόλυμα εἶχαν πολλὰς πύλας, μία τῶν ὁποίων ὠνομάζετο προβατική, διότι δι' αὐτῆς αἱ ποιμένες ἔφεραν τὰ πρόβατα εἰς τὴν πόλιν. Πλησίον τῆς πύλης ταύτης ὑπῆρχε μία κολυμβήθρα, δηλαδή δεξαμενὴ, ἣ ὁποία ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑβραίων



‘Η Τεργιό, ός ἔχει σήμεραν.

Βηθεσδά. Ἐκεῖ κατέβαιναν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἄγγελος καὶ ἐκίνει τὸ ὕδωρ, ἐκεῖνος δὲ ὁ ὅποιος ἤθελεν εἰσελθεῖ πρῶτος εἰς τὸ ὕδωρ μετὰ τοῦτο, ἐθεραπεύετο ἀπὸ οἰανδήποτε ἀσθένειαν καὶ ἂν ἔπασχε. Πλῆθος διαφόρων ἀσθενῶν εὕρισκετο πλησίον τῆς δεξαμενῆς καὶ περιέμενε νὰ κινηθῇ τὸ ὕδωρ διὰ νὰ εἰσελθουν. Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν τούτων ἦτο καὶ εἰς παράλυτος ἐπὶ 38 ἔτ-



Μία ὁδὸς τῆς Ἱερουσαλήμ.

κληρα ἔτη. Μόλις εἶδε τοῦτον ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὅποιος τότε εὕρισκετο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὸν ἐλυπήθη, καὶ τοῦ εἶπε : Θέλεις νὰ γίνῃς υγιής ; Αὐτὸς τοῦ ἀπήντησε : Κύριε, δὲν ἔχω κανένα νὰ μὲ βάλῃ εἰς τὴν δεξαμενὴν, μόνον κινηθῇ τὸ ὕδωρ· ἐνῶ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, προλαμβάνει ἄλλος καὶ κατεβαίνει πρὶν ἀπὸ ἐμέ. Τότε λέγει πρὸς

αὐτὸν δὲ Ἰησοῦς: Σήκωσε τὴν κλίνην σου καὶ περιπάτει. Ἀμέσως δὲ ἔγινεν ὁ παραλυτικὸς ὑγιής, ἔλαβε τὴν κλίνην του καὶ περιεπάτει.

## 22. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ εἰσῆρχετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν τῆς Γαλιλαίας Ναὶν, εἶδε τὴν κηδεῖαν ἑνὸς νέου· ταύτην παρηκολούθει ἀπαρηγόρητος ἡ χήρα μήτηρ του, ἡ ὁποία ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ της, ἠκολούθουν

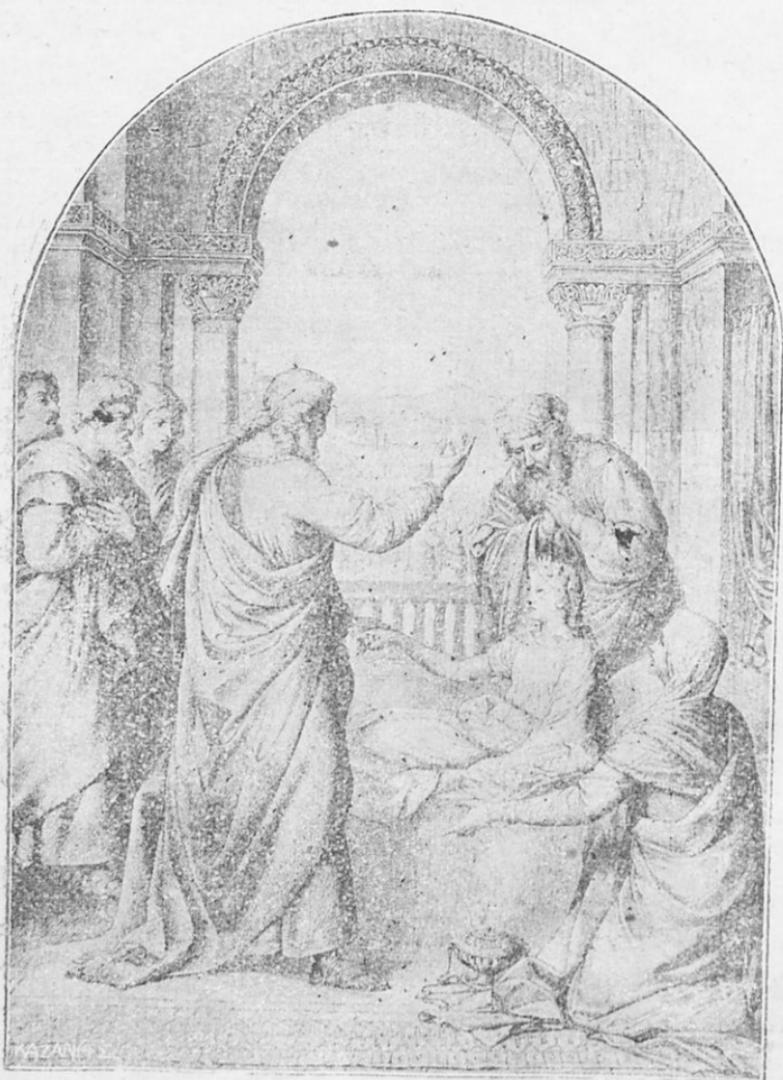


Ἡ ἀνάστασις τοῦ νεανίσκου εἰς τὴν πόλιν Ναὶν.

δὲ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἄνθρωποι. Ὁ Σωτὴρ, ὅταν εἶδε τὴν δυστυχῆ μητέρα νὰ δαύρεται, τὴν ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἀφ' οὗ ἐπλησίασε τῆς εἶπε μὲ ὕψος παρηγορητικόν: «Μὴ κλαίει». διέταξε δὲ αὐτοὺς ποὺ ἐδόξαζον τὸ φέρετρον νὰ σταθοῦν. Αὐτοὶ ἐστάθησαν, ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸν νεκρὸν: «Νεανίσκε, σοῦ λέγω νὰ ἐγερθῆς». Ὁ νεκρὸς ἀμέσως ἠγέρθη, ἐνηγκαλίσθη τὴν μητέρα του καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ. Ὅλοι τότε ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ἡ δὲ εἰδήσις περὶ τοῦ θαύματος τούτου διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν.

## 23. Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαίρου.

Ἡμέραν τινὰ ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἰς ἀρχισυναγωγὸς  
(δηλ. προϊστάμενος τῆς συναγωγῆς), ὃ ὀνομάζετο Ἰά-



Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαίρου.

ειρος, καὶ τὸν παρεκάλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του νὰ θεραπεύσῃ τὴν μενογενῆ του δωδεκαετῆ θυγατέρα, διότι ἦτο ἐτοιμο-

θάνατος. Ἐνῶ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο καὶ ὠμίλει καθ' ὁδόν, ἐρ-  
χεταιί τις ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰαεῖρου καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὅτι  
ἀπέθανεν ἡ θυγάτηρ του. Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε τὸ ἄγγελμα καὶ  
εἶπε : Μὴ φοβείσαι, μόνον πίστευε καὶ θὰ σωθῆ. Ὅταν δὲ ἦλθεν  
εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς οὐδένα ἐπέτρεψε νὰ εἰσέλθῃ, παρὰ εἰς τρεῖς  
ἐκ τῶν μαθητῶν του, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὴν Ἰωάννην,  
ὡς καὶ εἰς τοὺς γονεῖς τῆς νεκρᾶς, οἱ ὅποιοι ἔκλαιον, καὶ εἶπε  
πρὸς αὐτοὺς : Μὴ κλαίετε, δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμάται. Τότε  
ἔλαβε τὴν κόρην ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν : Κόρη,  
σῆκω ἐπάνω. Ἀμέτωπος δὲ αὐτὴ ἐσηκώθη καὶ ἐθαύμασαν οἱ γο-  
νεῖς τῆς καὶ ἔσοι ἦσαν ἐκεῖ.

## 24. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Ὅταν φίλος τις τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Λάζαρος, ὁ ὅποιος ἐκάθητο  
εἰς κώμην τινὰ πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων, τὴν Βηθανίαν, ἠσθέ-  
νησεν, αἱ ἀδελφαὶ του Μαρία καὶ Μάρθα ἐμήνυσαν εἰς αὐτὸν  
τοῦτο. Ὁ Ἰησοῦς μόλις ἔμαθε τὴν ἀσθενείαν τοῦ φίλου του,  
εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του ὅτι αὐτὴ θὰ τὸν δοξάσῃ. Ἀφοῦ δὲ  
ἔμεινε δύο ἡμέρας ἀκόμη εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦτο, τὴν τρίτην  
ἡμέραν εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του : ὁ φίλος μου Λάζαρος ἐκοι-  
μήθη, ὑπάγω νὰ τὸν ἐξυπνήσω. Οἱ μαθηταὶ του ἐνόμισαν ὅτι ὁ  
Σωτὴρ ὠμίλει περὶ ὑπνου, ἐνῶ ἐκεῖνος ἐνόει ὅτι ἀπέθανε. Μόλις  
ὅμως εἶδεν ὅτι δὲν τὸν ἐνόησαν, εἶπε καθαρά : ὁ Λάζαρος ἀπέ-  
θανεν ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν.

Ὅταν ἔφθασεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὁ Λάζαρος εἶχεν  
ἤδη ταφῆ πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν. Ἡ Μάρθα μόλις ἔμαθεν ὅτι  
ἤρχετο ὁ Ἰησοῦς, ἐξῆλθε νὰ τὸν προὑπαντήσῃ, ἡ δὲ Μαρία ἐκά-  
θισεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔπου ἦσαν συνηθροισμένοι πολλοὶ συγγενεῖς  
καὶ φίλοι πρὸς παρηγορίαν. Εὐθὺς ὅταν συνήντησεν ἡ Μάρθα  
τὸν Ἰησοῦν, εἶπε πρὸς αὐτόν : Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός  
μου δὲν θὰ ἀπέθνησκεν· ἀλλὰ καὶ τώρα γνωρίζω ὅτι ὁ Θεὸς θὰ  
σοῦ δώσῃ ὅτι τοῦ ζητήσῃς. Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὴν Μάρθαν :

ὁ ἀδελφός σου θὰ ἀναστηθῆ. Μετ' ὀλίγον ἡ Μάρθα ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀνήγγειλεν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Μαρίαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος. Αὕτη ἐξῆλθεν ἀμέσως εἰς συνάντησίν του, οἱ δὲ συγγενεῖς καὶ φίλοι, οἱ ἑποιοὶ ἦσαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐνόμισαν ὅτι διηυθύνετο εἰς τὸ μνημεῖον διὰ τὴν κλαύσῃ καὶ τὴν ἠκολούθησαν. Μόλις ἡ Μαρία ἀπήντησε τὸν Ἰησοῦν, εἶπε πρὸς αὐτὸν γονυπετής : Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου. Ὁ Ἰησοῦς συνεκινήθη, ὅταν εἶδε τοὺς θρήνους αὐτῆς καὶ τῶν παρισταμένων, καὶ ἠρώτησε ποῦ ἦτο τὸ μνημεῖον τοῦ Λαζάρου. Εἶπαν δὲ εἰς αὐτόν : Κύριε, ἔλα καὶ ἴδε. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἐδάκρυσεν· ἔλεγον δὲ οἱ Ἰουδαῖοι μεταξύ των : Πόσον τὸν ἠγάπα ! Καὶ ἄλλοι ἔλεγον : Δὲν ἠδύνατο αὐτός, ὁ ὁποῖος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, νὰ κάμῃ ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνῃ ὁ Λάζαρος ; Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, διέταξε νὰ σηκώσουν τὸν λίθον, ὁ ὁποῖος ἐσκέπαζε τὸν τάφον. Ἡ Μάρθα τότε εἶπε πρὸς αὐτόν : Κύριε, ἐτάφη πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν· φοβοῦμαι μήπως μυρίζῃ. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐπέμενε καὶ ἀφοῦ προσυχῆθη ἐφώνησε μεγαλοφώνως : Λάζαρε, ἐξέλθε. Ἀμέσως δὲ ὁ Λάζαρος ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τάφου. Τότε πολλοὶ Ἰουδαῖοι ποὺ εἶδαν τὸ συμβάν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Τὴν μνήμην τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας ἐν σάββατον πρὸ τοῦ μεγάλου σαββάτου, τὴν προηγούμενην ἡμέραν τῆς Κυριακῆς τῶν Βαῦων.

## 25. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.

Ὁ Ἰησοῦς μίαν ἡμέραν ἀνῆλθε μετὰ τοῦ Πέτρου, τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου εἰς ὄρος ὑψηλὸν διὰ νὰ προσευχηθῆ. Ἐκεῖ δὲ ἀμέσως μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπόν του, καθὼς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἐνδύματά του ἔγιναν λευκά, ὅπως τὸ φῶς. Συγχρόνως παρουσιάσθησαν ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας καὶ ἤρχισαν νὰ ἑμιλοῦν μὲ τὸν Ἰησοῦν. Τότε εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν : Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ· ἐὰν θέλῃς, ἄς κάμωμεν τρεῖς σκηνάς, μίαν δι' ἐσέ, μίαν διὰ

τὸν Μωϋσῆν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἥλιαν. Ἐνῶ ὁμως ὠμίλει ὁ Πέτρος, φωτεινὴ νεφέλη ἐσχίασεν αὐτοὺς καὶ ἠκούσθη φωνὴ ἀπὸ τῆν νεφέλην, ἣ ὁποία ἔλεγεν : Οὗτος εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ· ὑπακούετε εἰς αὐτόν. Μόλις ἤκουσαν ταῦτα οἱ μαθηταί, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἔπεσαν πρηγεῖς. Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε : Σηκωθῆτε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Ἄμα δὲ ὕψωσαν τοὺς ὀφθαλμούς των δὲν εἶδαν κανένα παρὰ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ἐνῶ δὲ κατέβαιναν ἀπὸ τὸ ὄρος, παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἶπουν τίποτε ἀπὸ ὅσα εἶδον πρὶν ἀναστηθῆν.

Ἡ Ἐκκλησία μας πανηγυρίζει τὴν μνήμην τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τὴν 6ην Αὐγούστου.

## Δ' Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

### 26. Τὸ κήρυγμα τοῦ Σωτῆρος.

Ἀπὸ τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὀλίγον μετὰ τὸ βάπτισμα, ἤρχισεν ὁ Σωτὴρ νὰ κηρύττῃ πρὸς τὸν λαόν. Τρία ἔτη



Ὁ Σωτὴρ διδάσκει εἰς τὸ ἱερόν.

διήρχετο τὰς πόλεις καὶ τὰς κύμας τῆς Παλαιστίνης, καὶ εἰς τὸ

ἑρὸν ἢ εἰς τὰς συναγωγάς, εἰς λόφους ἢ εἰς πεδιάδας, ἐδίδασκε τὴν θεῖαν διδασκαλίαν του. Ὁ Σωτὴρ διετύπωνε τὰ διδάγματα του εἰς μακρὰς ὁμιλίαις ἢ εἰς σύντομα γνωμικά· συνήθως ὁμως ἐδίδασκε μὲ παραβολάς, δηλ. μὲ διηγήματα καὶ εἰκόνας ἀπὸ τὸν καθημερινὸν βίον, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήγαγε θρησκευτικὰ ἢ ἠθικὰ συμπεράσματα.

## 27. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

Ἐνῶ μίαν φορὰν ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἤθελε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν, οἱ κάτοικοι τῆς ὁποίας δὲν εὐρίσκοντο εἰς φιλικὰς σχέσεις μὲ τοὺς Ἰουδαίους. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐφθασεν εἰς μίαν κώμην τῆς Σαμαρείας, τὴν Σιχάρ, ἐκάθισε πλησίον εἰς μίαν πηγὴν. Τότε ἦλθε μία γυνὴ ἐκ Σαμαρείας, διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ πρὸς αὐτήν. Ἀπὸ τὰς ὁμιλίαις ἡ Σαμαρεῖτις ἐνόησεν ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν της προφήτην καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἠρώτησε ποῦ πρέπει νὰ λατρεύεται ὁ Θεός, εἰς τὸ ὄρος Γαριζίν, ἔπου τὸν προσεκύουν οἱ Σαμαρεῖται, ἢ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ἔπου τὸν προσεκύουν οἱ Ἰουδαῖοι. Τότε ὁ Ἰησοῦς τῆς ἀπήντησε : Βεβαιώσου ὅτι θὰ ἔλθῃ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς δὲν θὰ προσκυνῆται οὔτε εἰς τὸ ὄρος τοῦτο οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλ' οἱ ἀληθεῖς προσκυνηταὶ θὰ προσκυνοῦν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι πνεῦμα, πνευματικῶς καὶ μὲ ἀληθῆ τρόπον ἔπου καὶ ἂν εἶναι, διότι εἶναι πανταχοῦ παρών. Τότε εἶπεν ἡ Σαμαρεῖτις : Ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστός, ἐκεῖνος θὰ μᾶς εἴπῃ δι' αὐτὰ τὰ πράγματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τῆς ἀπήντησεν : Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός, ἐγώ, ὁ ὁποῖος σοῦ ὁμιλῶ. Εἰς τὸ μεταξὺ ἦλθαν οἱ ἀπόστολοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ὑπάγει νὰ φέρουν τροφάς, καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ φάγῃ, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε : Τροφὴ ἰδική μου εἶναι νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ Σαμαρεῖτις ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς συμπατριώτας της περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν· τὸν παρεκάλεσαν μάλιστα



Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν των περισσότερον καὶ ἔμεινε δύο ἡμέρας,  
κατὰ τὰς ὁποίας ἐγιναν πολλοὶ ἄλλοι Σαμαρεῖται μαθηταὶ του.

Ἐκτὸς ἱστορία τῆς Κ. Διαθήκης Δ. Σ, ΜΠΑΛΑΝΟΥ 3

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

## 28. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία.

Ἀφότου ὁ Ἰησοῦς ἤρχισε νὰ διδάσκη εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἔλαός τὸν παρηκολούθει πανταχοῦ καὶ ἤκουε μὲ μεγάλην προσοχὴν τοὺς λόγους του. Μίαν ἡμέραν τόσος κόσμος συνηθροίσθη γύρω του, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἓνα λόφον, πλησίον εἰς τὴν λίμνην τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐκεῖ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸ πλῆθος.

Εἰς τὴν ὁμιλίαν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους, δηλ. ἐπάνω εἰς τὸν λόφον, συνώψισεν ὁ Σωτὴρ ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν διδασκαλίαν του, καὶ δι' αὐτὸ θεωρεῖται αὕτη ἡ βᾶσις τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς ὁμιλίας ταύτης εἶναι τὰ ἑξῆς :

1) Ὁ Σωτὴρ διδάσκει ποῖοι θὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν παράδεισον. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ἰησοῦς ἐκήρυξε μακαρίους, δηλαδή εὐτυχεῖς, ἔλους ἔσοι εἶναι ἄξιοι νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν παράδεισον. Ὡς τοιοῦτους δὲ ἐχαρκτήρισε τοὺς ταπεινοὺς· ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μετνοοῦν διὰ τὰ ἁμαρτήματά των· τοὺς πρᾶους, τοὺς δικαίους, τοὺς ἐλεήμονας· ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν καθαρὰν τὴν καρδίαν· αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι συμβιβάζουν τοὺς ἄλλους, καὶ ἐκείνους ποὺ καταδιώκονται χάριν τοῦ δικαίου ἢ χάριν τοῦ Σωτῆρος. Εἰς τὸν παράδεισον δηλ. νὰ εἰσέλθουν ἔλοι ἔσοι ἐκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἔχι δὲ ἔσοι μὲ λόγους μόνον εἶναι Χριστιανοὶ καὶ λέγουν Κύριε, Κύριε, χωρὶς νὰ πράττουν καλὰ ἔργα.

2) Ὁ Σωτὴρ συνιστᾷ εἰς τοὺς μαθητὰς του νὰ κηρύττουν τὸ Εὐαγγέλιον. Ὁ Ἰησοῦς ὕστερον συμβουλεύει τοὺς μαθητὰς του νὰ κηρύττουν τὸ Εὐαγγέλιον ἀκούραστοι πάντοτε. Σεῖς, τοὺς λέγει, ὁμοιάζετε μὲ τὸ ἄλας· ἔπως αὐτὸ προφυλάττει τὰς τροφὰς ἀπὸ τὴν σήψιν, ταιουτοτρόπως πρέπει καὶ σεῖς νὰ προφυλάσσετε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν διαφθοράν, μὲ τὴν διδασκαλίαν σας καὶ μὲ τὸ παράδειγμά σας· ἀλλῶς θὰ σᾶς περιφρονοῦν οἱ ἄνθρωποι, ἔπως πετοῦν τὸ ἄλας ποὺ δὲν ἀλατίζει. Σεῖς, λέγει, πρέπει νὰ κηρύσσετε πάντοτε καὶ νὰ φωτίζετε τοὺς ἀνθρώπους μὲ

τήν διδασκαλίαν σας, ὅπως ὁ ἥλιος φωτίζει τὸν κόσμον, καὶ ὁ λύχνος τὴν οἰκίαν. Προσέχετε εἰς τοὺς λόγους σας καὶ εἰς τὰς πράξεις σας· διότι, ὅπως μία πόλις κτισμένη ἐπάνω εἰς λόφον δὲν ἔμπορεῖ νὰ κρυφθῆ, τοιοῦτοτρόπως καὶ σεῖς, ἐπειδὴ εἰσθε πνευματικαὶ κορυφαὶ τῆς κοινωνίας, δὲν δύνασθε νὰ κρυφθῆτε, ἀλλ' ὅλος ὁ κόσμος θὰ παρακολουθῆ τὸν βίον σας.

3) Ὁ Σωτὴρ ἦλθε νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἑβραϊκὴν θρησκείαν. Ἐπειδὴ οἱ Ἑβραῖοι κατηγοροῦν τὸν Σωτῆρα ὅτι ἦλθε νὰ καταργήσῃ τὴν θρησκείαν των, Αὐτὸς διαμαρτύρεται καὶ λέγει ὅτι οὔτε τὴν μικροτέραν διάταξιν αὐτῆς δὲν θέλει νὰ καταργήσῃ· τὸναντίον ἦλθε διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν θρησκείαν των. Καὶ φέρει παραδείγματα : ἡ ἑβραϊκὴ θρησκεία ἀπαγορεύει τὸν φόνον· ὁ Σωτὴρ λέγει ὅτι ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ φονεύωμεν, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ὑβρίζωμεν ἢ νὰ ὀργιζώμεθα, διότι ἀπὸ τὴν ὑβριν καὶ τὴν ὀργὴν δύναται νὰ προέλθῃ φόνος. Ἡ ἑβραϊκὴ θρησκεία ἀπαγορεύει νὰ παραβαίῃ κανεὶς τὸν ὄρκον του, ὁ Χριστὸς διδάσκει νὰ μὴ ὀρκιζώμεθα διόλου, ἐκτὸς εἰς ἐντελῶς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις. Ὁ νόμος τῶν Ἑβραίων συνιστᾷ νὰ ἀγαπῶμεν μόνον τοὺς φίλους, ὁ Χριστὸς λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν καὶ αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἐχθρεύονται καὶ μᾶς μισοῦν.

4) Ὁ Σωτὴρ ὁμιλεῖ ἐναντίον τῆς ἐπιδείξεως. Ὁ Σωτὴρ διδάσκει κατόπιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐλεῶμεν, νὰ προσευχώμεθα καὶ νὰ νηστεύωμεν διὰ νὰ μᾶς βλέπουν καὶ νὰ μᾶς ἐπαινοῦν οἱ ἄνθρωποι, διότι τότε ὁ Θεὸς δὲν θὰ μᾶς ἀνταμείψῃ· ἀλλὰ νὰ ἐλεῶμεν, νὰ προσευχώμεθα καὶ νὰ νηστεύωμεν χωρὶς ἐπιδείξεις, καὶ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος μᾶς βλέπει εἰς τὸ κρυπτόν, θὰ μᾶς ἀνταμείψῃ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

5) Ὁ Σωτὴρ ὁμιλεῖ περὶ προσευχῆς. Ὁ Σωτὴρ μᾶς συμβουλεύει νὰ προσευχώμεθα τακτικὰ πρὸς τὸν Θεόν, διότι Αὐτὸς μᾶς δίδει ὅτι τοῦ ζητοῦμεν μὲ εὐλάβειαν καὶ μὲ καθαρὰν καρδίαν. Ἀφοῦ οἱ ἐπίγειοι γονεῖς μᾶς δίδουν ὅτι συμφέρον ζητοῦμεν ἀπὸ αὐτοῦ, πόσον περισσότερο ὁ οὐράνιος Πατήρ, ἔταν τοῦ ζητήσωμεν κάτι, θὰ μᾶς τὸ δώσῃ, ἐὰν πρέπη.

Ἐπειδὴ οἱ Ἑβραῖοι ἐφλυάρουν εἰς τὰς προσευχάς των, ὁ Σωτὴρ μᾶς διδάσκει νὰ μὴ φλυαρῶμεν, διότι ὁ Θεὸς γνωρίζειε τίνας πράγματα ἔχομεν ἀνάγκην πρὶν τοῦ ζητήσωμεν. Ἐδῶσε δὲ δι' αὐτὸ τύπον τῆς προσευχῆς, τὸ πάτερ ἡμῶν, ἢ ὅποια λέγεται Κυριακὴ προσευχή, διότι τὴν ἐδίδαξεν ὁ Κύριος. Εἰς τὴν προσευχὴν αὐτὴν παρακαλοῦμεν τὸν οὐράνιον Πατέρα μας : 1) νὰ ἐννοήσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἅγιος· 2) νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς τὸν κόσμον ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· 3) νὰ γίνεταί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν γῆν, ὅπως γίνεται εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους· 4) νὰ μᾶς παρέχῃ ὁ Θεὸς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ ποὺ μᾶς χρειάζονται· 5) νὰ συγχωρῇ τὰ ἁμαρτήματά μας, ὅπως καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν τοὺς ἄλλους· 6) νὰ μὴ μᾶς ἀφίγη νὰ παρασυρῶμεθα εἰς κακὰς σκέψεις καὶ 7) νὰ μᾶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ κάθε κακόν. Ζητοῦμεν δὲ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι Αὐτός, ὡς ἔνδοξος καὶ πανίσχυρος Βασιλεὺς τοῦ κόσμου, δύναται νὰ μᾶς τὰ δώσῃ.

6) Ὁ Σωτὴρ διδάσκει νὰ θησαυρίζωμεν πνευματικὰ ἀγαθὰ. Ὁ Σωτὴρ κατόπιν λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχομεν τὸν νοῦν μας πῶς νὰ συναθροίζωμεν πλοῦτη. διότι αὐτὰ εἶναι προσωρινὰ ἀγαθὰ, ἀλλ' ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ σκεπτόμεθα πῶς νὰ κἀνωμεν τὸ καλόν, καὶ νὰ πλουτίζωμεν μὲ τὰς ἀρετάς, αἱ ὅποιαι μένουσιν αἰώνιον κτῆμά μας. Ἄς μὴ σκεπτόμεθα διαρκῶς τί θὰ φάγωμεν καὶ πῶς θὰ ἐνδυθῶμεν· ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὁ Θεὸς φροντίζει δι' ἡμᾶς· ἀφοῦ ὁ Θεὸς φροντίζει διὰ τὴν τροφήν τῶν πτηνῶν, τὰ ὅποια οὔτε σπεύρουσιν οὔτε θερίζουσιν, καὶ διὰ τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἀνθέων, τὰ ὅποια οὔτε κοπιάζουσιν οὔτε ὑφαίνουσιν, πολὺ περισσότερον θὰ φροντίσῃ διὰ τὸ τελειότερον δημιούργημά του, τὸν ἄνθρωπον.

7) Ὁ Σωτὴρ διδάσκει πῶς νὰ φερώμεθα πρὸς τὸν πλησίον. Καὶ ἄλλο κακόν ζητεῖ νὰ διορθώσῃ ὁ Σωτὴρ εἰς τὴν ἐπιτοῦ ὄρους ὀμίλιαν : τὴν τάσιν τοῦ ἀνθρώπου νὰ μὴ βλέπῃ καὶ τὰ μεγαλύτερα λάθη του, αὐστηρότατα νὰ κατακρίνῃ καὶ τὰ μικρότερα σφάλματα τοῦ ἄλλου. Ἄς διορθῶμεν πρῶτον τὰ

λάθη μας, λέγει ὁ Χριστός, καὶ ὑστερον ἄς φροντίζωμεν διὰ τὰ σφάλματα τοῦ πλησίον. Ἄς μὴ εἴμεθα δὲ αὐστηροὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, εἰδίτι καθὼς κρίνομεν ἡμεῖς αὐτούς, τοιοιυτοτρόπως θὰ κριθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸν Θεόν.

Πρὸς τὸν πλησίον πρέπει νὰ φερώμεθα ὅπως θέλομεν νὰ φέρεται αὐτὸς πρὸς ἡμᾶς. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τηρεῖ αὐτὸν τὴν νόμον εἶναι καλὸς Χριστιανός, εἰδίτι δὲν θὰ κάμῃ τίποτε πρὸς βλάβην τοῦ ἄλλου. Καὶ ἐὰν κανεῖς μᾶς κάμῃ τίποτε κακόν, ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀποδίδωμεν, ἀλλὰ τοῦναντίον νὰ εἴμεθα πολὺ ὑπομονητικοὶ καὶ πρὸς αὐτούς τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους.

8) *Ὁ Σωτὴρ ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν κακίαν.*  
Ἐκαστος ἀνθρώπος ἔχει ἐμπρὸς τοῦ δύο ὁδοῦς· ἡ μία, εἰς τὴν ὁποῖαν ὁδηγεῖ μία μικρὰ πύλη, εἶναι στενὴ καὶ δυσκόλως διέρχεται κανεῖς ἀπὸ αὐτὴν· ἡ ἄλλη, εἰς τὴν ὁποῖαν ὁδηγεῖ πλατεῖα πύλη, εἶναι εὐρύχωρος λεωφόρος καὶ πολλοὶ διέρχονται ἀπὸ αὐτὴν μὲ εὐκολίαν. Ἡ πρώτη ὁδὸς εἶναι ἡ τῆς ἀρετῆς· ἡ ἐκτέλεισις τοῦ καλοῦ εἶναι πολλάκις δύσκολος, καὶ δι' αὐτὸ ὀλίγοι βαδίζουσι αὐτὴν τὴν ὁδόν· ἡ δευτέρα ὁδὸς εἶναι ἡ τῆς κακίας· εὐκόλον εἶναι νὰ κάμῃ τις τὸ κακόν καὶ δι' αὐτὸ πολλοὶ ἀκολουθοῦν τὸν κακὸν ὁρόμον. Ἡ ὁδὸς ὅμως τῆς ἀρετῆς ὁδηγεῖ εἰς τὸν παράδεισον, ἐνῶ ἡ ὁδὸς τῆς κακίας εἰς τὴν κόλασιν.

9) *Ὁ Σωτὴρ ὁμιλεῖ διὰ τὴν σταθερότητα τῆς πίστεως.*  
Τέλος ὁ Σωτὴρ ἐμακάρισεν ἐκείνους πού ἔχουν σταθερὰν πίστιν καὶ τοὺς παρέβαλε μὲ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἔκτισαν τὴν οἰκίαν των εἰς στερεὰ θεμέλια. Ὅπως ἡ οἰκία ἐκείνη μένει ἀκλόνητος, καὶ ἂν πέσουν βροχαὶ καὶ ἂν πνεύσουν ἀνεμοὶ, τοιοιυτοτρόπως καὶ ἡ πίστις πού ἔχει ριζώσει καλὰ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἡμπορεῖ νὰ κλονισθῇ. Ἐνῶ ὅσοι ἔχουν ἀσταθῆ πίστιν ὁμοιάζουν μὲ τὸν ἀνθρώπον πού κτίζει τὴν οἰκίαν του εἰς τὴν ἄμμον· ὅπως ἡ οἰκία αὐτὴ μὲ τὸν πρῶτον ἀνεμὸν ἢ μὲ τὴν πρῶτην βροχὴν θὰ καταπέσῃ, τοιοιυτοτρόπως καὶ ἡ πίστις τοῦ ἀσταθοῦς ἀνθρώπου μὲ τὴν πρῶτην δυστυχίαν, μὲ τὸ πρῶτον κακὸν παραδείγμα θὰ κλονισθῇ.

Τότε ἐτελείωσεν ὁ Σωτὴρ τὴν θαυμασίαν του ταύτην ἐμι-  
λίαν, ἣ ὅποια ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀκροατάς του,  
διότι δὲν ὠμίλει ὡσάν συνήθης ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς νὰ εἶχεν  
ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν Θεόν.

## 29. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως.

Μίαν φοράν ὁ Σωτὴρ διηγήθη τὴν ἐξῆς παραβολήν :

Ἐξῆλθεν εἰς γεωργὸς διὰ νὰ σπείρῃ καὶ ἐκράτει σπόρους  
εἰς τὴν χειρὰ του. Ἐνῶ ἐβάδιζε, μερικοὶ σπόροι ἔπεσαν εἰς τὴν  
δημοσίαν ἐδὸν καὶ ἤλθαν τὰ πτηνὰ καὶ τοὺς κατέφαγαν· ἄλλοι  
σπόροι ἔπεσαν εἰς γῆν βραχώδη· αὐτοὶ ἐφύτρωσαν μὲν ἀμέσως,  
ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖ δὲν εἶχε πολὺ χῶμα καὶ ὑγρασίαν, δὲν ἐρριζο-  
βόλησαν καλά, καὶ μόλις ἐφάνη ὁ ἥλιος ἀμέσως ἐξηράνθησαν.  
Ἄλλοι σπόροι ἔπεσαν εἰς μέρος ὅπου ὑπῆρχαν ἀκανθαὶ καὶ μό-  
λις ἐφύτρωσαν ἐπνίγησαν ἀπὸ αὐτάς. Ἄλλοι σπόροι ἔπεσαν εἰς  
εὐφορον γῆν καὶ ἔκαμαν τριάκοντα, ἐξήκοντα ἢ καὶ εἰς ἄλλα  
μέρη ἑκατὸν καρπούς.

Οἱ μαθηταὶ δὲν ἐνόησαν αὐτὴν τὴν παραβολήν, καὶ ἠρώτησαν  
τὸν Ἰησοῦν τί σημαίνει· τότε λοιπὸν τοὺς τὴν ἐξήγησεν ὡς ἐξῆς :  
Γεωργὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Σωτὴρ· σπόρος εἶναι ἡ διδασκαλία του·  
τὰ διάφορα εἶδη τῆς γῆς ὁμοιάζουν μὲ τὰ διάφορα εἶδη τῶν  
ἀνθρωπίνων καρδιῶν. Δηλαδή οἱ σπόροι, οἱ ὅποιοι ἔπεσαν εἰς  
τὴν δημοσίαν ἐδὸν καὶ τοὺς κατέφαγαν τὰ πτηνὰ, ὁμοιάζουν μὲ  
τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὅποιους ἢ κακία δὲν ἀφίνει νὰ ἀκολουθή-  
σουν τὴν θεϊὰν διδασκαλίαν. Οἱ σπόροι, οἱ ὅποιοι ἔπεσαν εἰς τὴν  
βραχώδη γῆν καὶ ἐφύτρωσαν μὲν, ἀλλ' ἀμέσως ἐξηράνθησαν,  
ὁμοιάζουν μὲ τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἀκούουν μὲ χαρὸν τὸν  
θεῖον λόγον, ἀλλ' εἶναι ἐπιπόλαιοι καὶ μόλις καταδιωχθεὺν  
διότι εἶναι Χριστιανοί, ἀμέσως κλονίζονται εἰς τὴν πίστιν των.  
Οἱ σπόροι, οἱ ὅποιοι ἐσπάρησαν εἰς τὴν ἀκανθώδη γῆν καὶ  
μόλις ἐβλάστησαν ἐπνίγησαν ἀπὸ τὰς ἀκάνθας, ὁμοιάζουν μὲ τοὺς  
ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι δέχονται τὸν Χριστιανισμόν, ἀλλὰ μὲ τὸς  
φροντίδας τοῦ βίου καὶ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πλουτίσουν διαφθεί-

ρονται και λησμονοῦν τὰ παραγγέλματα τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ σπόροι, ποὺ ἐσπάρησαν εἰς τὴν καλὴν γῆν και ἔκαμαν καρπούς, ὁμοιάζουν μὲ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἀκούουν και ἐκτελοῦν τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν και κάμνουν ἀγαθὰ ἔργα, ἄλλος ὀλιγώτερα, ἄλλος περισσότερα.

### 30. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπόρου τοῦ σινάπεως.

Ὁ Χριστὸς εἶπεν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ὁμοιάζει μὲ σπόρον σινάπεως, τὸν ὅποιον εἰς ἀνθρώπος ἐσπειρεν εἰς τὸν ἀγρὸν του. Ὁ σπόρος οὗτος ἂν και μικρότερος τῶν ἄλλων σπόρων, ὁμῶς ἀναπτύσσεται, ἰδίως εἰς τὴν Παλαιστίνην, και γίνεται φυτὸν μεγαλύτερον ἀπὸ ἑλα τὰ λάχανα, ὅπου ἔρχονται τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ και ἀναπαύονται εἰς τοὺς κλάδους του. Τοιοῦτοτρόπως και ὁ Χριστιανισμὸς, μὲ ἐλαχίστους ὀπαδοὺς κατ' ἀρχάς, αὐξάνει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν και καταναῖ ἡ μεγαλύτερα θηροσκεία· ὅσοι δὲ γίνονται Χριστιανοὶ εὐρίσκουν τὴν πνευματικὴν των ἀνάπαυσιν και γαλήνην.

### 31. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

Μίαν ἡμέραν ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἰς ἀνθρώπος και εἶπε πρὸς αὐτόν : Διδάσκαλε, εἶπέ εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοῦ δώσῃ τὸ ἥμισυ τῆς κληρονομίας τῶν γονέων μας, διότι ἀρνεῖται νὰ πράξῃ τοῦτο. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν : "Ἀνθρώπε, ποῖος μὲ διώρισε δικαστὴν σας ; Τοῦτο μόνον λέγω εἰς σὲ και τὸν ἀδελφόν σου : Προσέχετε ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν.

Διὰ νὰ ἐννοήσουν δὲ καλύτερον οἱ ἀδελφοὶ τὸ κακὸν τῆς πλεονεξίας, εἶπεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξῆς παραβολὴν : Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου γυφόρησεν ἡ χώρα και δὲν ἐγνώριζε τί νὰ κάμῃ τοὺς καρπούς. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἀποφασίσῃ νὰ προσφέρῃ ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἐσχέπετο νὰ κρημνίσῃ τὰς ἀποθήκας του και νὰ οἰκοδομήσῃ μεγαλύτερας και ἐκεῖ νὰ συναθροίσῃ τοὺς καρπούς του, διὰ νὰ δύναται νὰ λέγῃ : "Ἐχω πολλὰ ἀγαθὰ διὰ

πολλά ἔτη, ἄς ἀναπαύωμαι, ἄς τρώγω, ἄς πίνω, ἄς χαίρωμαι.  
Ἐνῷ ἔμως ὁ πλούσιος ἐσκέπτετο ταῦτα, ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς αὐ-  
τόν : Ἐνόητε, ταύτην τὴν νύκτα θὰ ἀποθάνῃς καὶ ὅσα ἐσυναξες  
εἰς ποῖον θὰ μείνουν ; Οὕτω θὰ συμβῆ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, εἰς  
πάντα, ὁ ὁποῖος φροντίζει μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ δὲν πράτ-  
τει καλὰ ἔργα καὶ ἐλεημοσύνην, ὅπως θέλει ὁ Θεός.

### 32. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.

Ὁ Σωτὴρ εἶπεν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐμιλίαν νὰ μὴ  
συναθροίζωμεν πρόσκαιρα πλοῦτη, ἀλλὰ νὰ φροντίζωμεν νὰ κά-  
μωμεν παλὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι θὰ μᾶς δώσουν τὸ δικαίωμα νὰ  
εἰσεέλθωμεν εἰς τὸν παράδεισον.

Ἐπειδὴ ἔμως μερικοὶ φιλοχρήματοι ἀπὸ τοὺς ἀκροατάς  
του ἐζήτουν νὰ τὸν περιπαίξουν δι' αὐτὰ ποῦ ἔλεγε, διὰ νὰ  
ἐννοήσουν καλύτερα τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων του, εἶπε τὴν ἐξῆς  
παραβολὴν :

Μίαν φορὰν ἦτο εἰς ἄνθρωπος πλούσιος, ὁ ὁποῖος ἐνεδύετο  
μὲ λαμπρὰ ἐνδύματα, ἔτρωγε πολυτελέστατα, καὶ διεσκέδαζε  
κάθε ἡμέραν πολὺ. Εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του εὐρίσκετο πάν-  
τοτε ὁ Λάζαρος, πλήρης ἀπὸ πληγὰς, τὰς ὁποίας ἐγλυφαν οἱ  
κύνες, καὶ τόσον πτωχός, ὥστε περιέμενε νὰ ζήσῃ ἀπὸ τὰ ὑπό-  
λοιπα τοῦ ἄρτου τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου.

Ἐπὶ τέλους ἔπαυσαν τὰ βάζα τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου καὶ  
μίαν ἡμέραν ἀπέθανεν· ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀγαθὸς εἰσηλθεν εἰς τὸν  
παράδεισον. Μετ' ὀλίγον ἀπέθανε καὶ ὁ πλούσιος, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο  
σκληρὸς εἰσηλθεν εἰς τὴν κόλασιν. Ἐνῷ ἔμως εὐρίσκετο ἐκεῖ καὶ  
ἐβασανίζετο, ἐσῆκωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὰ ἐπάνω, καὶ  
εἶδε μακρὸν αὐτοῦ τὸν πατριάρχην Ἀβραάμ μετὰ τὸν πτωχὸν Λά-  
ζαρον· τότε εἶπε : Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησέ με καὶ στείλε τὸν Λά-  
ζαρον νὰ μεῦ φέρῃ ὀλίγον ὕδωρ διὰ νὰ με ἀνακουφίσῃ, διότι ὑπο-  
φέρω πολὺ ἐδῶ. Τότε ὁ Ἀβραάμ τοῦ ἀπήντησε : Ὁ τέκνον μου,  
μὴ παραπονήσαι· σὺ εἶχες ὄλα τὰ ἀγαθὰ εἰς τὴν ζωὴν, ὁ δὲ  
Λάζαρος ὄλας τὰς δυστυχίας· τώρα ἠλλάξαν τὰ πράγματα· σὺ

ὑποφέρεις καὶ αὐτὸς εὐτυχεῖ· μὴ ζητᾷς νὰ ἔλθῃ πρὸς σὲ ὁ Λά-  
ζαρος· αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, διότι μεταξὺ τοῦ παραδείσου καὶ  
τῆς κολάσεως ὑπάρχει μέγα χάος, καὶ δὲν δύναται κανεὶς ἀπὸ  
ἐδῶ νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ ἢ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ.

Τότε εἶπεν ὁ πλούσιος : Πάτερ Ἀβραάμ, ἀφοῦ δὲν δύναται  
νὰ ἔλθῃ ὁ Λάζαρος πρὸς ἐμέ, ἄς ὑπάγῃ τοῦλάχιστον εἰς τὴν  
οἰκίαν τοῦ πατρός μου νὰ εἰπῇ αὐτὰ τὰ πράγματα εἰς τοὺς πέντε  
ἀδελφούς μου, διὰ νὰ γίνουν καλοὶ καὶ νὰ μὴ ἔλθουν ἐδῶ, νὰ  
ὑποφέρουν ἕ,τι καὶ ἐγώ. Ὁ δὲ Ἀβραάμ ἀπήντησε : καὶ αὐτὸ  
εἶναι περιττόν· ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ προφῆται ἐδίδαξαν αὐτὰ τὰ  
πράγματα, ἄς τοὺς ἀκούσουν. Ὁχι, εἶπεν ὁ πλούσιος, καλύτερα  
θὰ εἶναι νὰ ἀναστῇ εἰς νεκρὸς καὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς διδάξῃ, θὰ  
τὸν πιστεύσουν περισσότερο καὶ θὰ μετανοήσουν. Ἀλλ' ὁ Ἀβραάμ  
ἀπήντησεν : ἀφοῦ δὲν ἀκούουν τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς προφῆτας,  
οὔτε ἐὰν ἀνίστατο κανεὶς νεκρὸς θὰ τὸν ἐπίστευαν.

Μὲ αὐτὴν τὴν παραβολὴν διδασκόμεθα ὅτι πρέπει νὰ προ-  
σπαθῶμεν νὰ κάμωμεν καλὰς πράξεις καὶ νὰ γίνωμεν ἀξιοὶ διὰ  
τὸν παράδεισον, διότι μετὰ θάνατον δὲν δύναμεθα πλέον νὰ  
μετανοήσωμεν.

### 33. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου.

Μίαν ἡμέραν ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἰς νομικὸς καὶ τὸν  
ἠρώτησε : Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ πράξω διὰ νὰ εἰσέλθω εἰς τὸν  
παράδεισον ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε : Τί γράφει ὁ νόμος ; Ὁ  
νομικὸς ἀπήντησε : Νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν μὲ ὅλην τὴν δύναμίν  
μας καὶ τὸν πλησίον μας ὡσάν τὸν ἑαυτὸν μας. Ὁ δὲ Ἰησοῦς  
τοῦ εἶπεν : Ὁρθῶς ἀπεκρίθης· πράττε ταῦτα καὶ θὰ εἰσέλθῃς  
εἰς τὸν παράδεισον. Ὁ νομικὸς τότε ἠρώτησε : Καὶ ποῖος εἶναι  
ὁ πλησίον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀγαπῶ ;

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἰς ἀπάντησιν εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν :  
Ἀνθρωπὸς τις ἐπήγαιεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν Ἱεριχὼ  
καὶ ἔπεσεν εἰς χειρας ληστῶν, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἀφῆρσαν τὰ ἐνδύ-  
ματα, τὸν ἐπλήγωσαν καί, ἀφοῦ τὸν ἀφῆκαν εἰς ἐλεεινὴν κατά-

στασιν, ἔφυγαν. Κατὰ τύχην διήλθε τότε ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο εἰς ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος εἶδε μὲν τὸν τραυματίαν, ἀλλὰ, χωρὶς νὰ δώσῃ καμμίαν προσοχὴν, ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του· τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ εἰς διάκονος. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους εἰς Σαμαρείτης, ὁ ὁποῖος διήρχετο ἀπ' ἐκεῖ, εἶδε τὸν τραυματίαν, καί, ἂν καὶ οἱ Σαμαρεῖται ἦσαν ἐχθροὶ πρὸς τοὺς Ἑβραίους, τὸν ἐλυπήθη, ἐπλη-



Ὁ ἐλεήμων Σαμαρείτης περιποιεῖται τὸν τραυματίαν.

σίασεν, ἔδωσε τὰ τραύματά του, καὶ ἐφρόντισε διὰ τὴν θεραπείαν του· ἀφοῦ δὲ τὸν ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸ κτήνός του, τὸν ὠδήγησεν εἰς ἓν πανδοχεῖον καὶ τὸν ἐπεριποιήθη. Τὴν δὲ ἐπομένῃ ἡμέραν ἔδωκεν εἰς τὸν πανδοχέα δύο δραχμὰς καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν τραυματίαν μὲ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ τοῦ πληρώσῃ, ὅταν ἐπανέλθῃ, ὅτι οὗτος ἐξοδεύσῃ περισσότερον. Τότε ἠρώτησεν ὁ Ἰησοῦς τὸν νομικόν : Ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς εἶναι ὁ πλησίον ; Ὁ δὲ νομικὸς ἀπήντησεν ; Ἐκεῖνος, ὁ

ἔποιοι τὸν ἡλέησε. Τότε εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς : Πήγαινε καὶ  
πράττε ἑμοίως.

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης διδασκόμεθα ὅτι πρέπει νὰ βοη-  
θῶμεν τὸν πλησίον μας· πλησίον δὲ εἶναι πᾶς ἄνθρωπος.

### 34. Ἡ παραβολὴ τοῦ τελῶνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι, ἂν καὶ ἁμαρτωλοὶ, ἦσαν ὑπερήφανοι  
καὶ ἔκαυχῶντο διὰ τὴν δικαιοσύνην των, περιεφρόνουσι δὲ τοὺς  
ἄλλους ἄνθρώπους, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τὴν ἑξῆς παραβολήν :



Ἵ Τελῶνης καὶ ὁ Φαρισαῖος.

Δύο ἄνθρωποι ἦλθαν εἰς τὸ ἱερόν διὰ νὰ προσευχηθοῦν· ὁ εἰς  
ἦτο Φαρισαῖος, ὁ δὲ ἄλλος Τελῶνης. Ὁ Φαρισαῖος προσηυχῆθη  
ὡς ἑξῆς πρὸς τὸν Θεόν : Σὲ εὐχαριστῶ, ὦ Θεέ μου, ὅτι δὲν εἰμαι,  
ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, κλέπτης, ἁμαρτωλός, ἢ καὶ καθὼς αὐτός  
ὁ Τελῶνης· νηστεύω δύο φορές τὴν ἑβδομάδα καὶ δίδω τὸ ἕν δέ-  
κατον ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά μου εἰς τὸν ναόν. Ὁ Τελῶνης τοῦναν-

τιον ἐστέκετο παράμερα καὶ δὲν ἐτόλμα οὔτε τοὺς ὀφθαλμοὺς του  
νὰ ὑψώσῃ πρὸς τὸν οὐρανόν, διότι ἐντρέπετο τὸν Θεὸν διὰ τὰς  
ἁμαρτίας του, ἀλλ' ἐκτύπα τὰς χεῖρας εἰς τὸ στήθος του καὶ  
παρεκάλει τὸν Θεὸν μὲ αὐτὰ τὰ λόγια : Ὡ Θεέ, συγχώρησε ἐμὲ  
τὸν ἁμαρτωλόν. Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς του :  
Σὰς λέγω ὅτι αὐτὸν τὸν Τελώνην ἐδικαίωσεν ὁ Θεός, διότι συν-  
ησθάνθη τὸ σφάλμα του, καὶ ἔχῃ τὸν Φαρισαῖον, ὁ ὅποιος ἐκαυ-  
χᾶτο διὰ τὴν ἀρετὴν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε· διότι ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος  
καυχᾶται καὶ ὑπερηφανεύεται, θὰ ταπεινωθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐνῶ  
ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος εἶναι ταπεινός, ἀναγνωρίζει τὸ σφάλμα του καὶ  
μετανοεῖ, θὰ ἀνυψωθῇ καὶ θὰ ἀνταμειφθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν.

### 35. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς κατηγόρουσαν τὸν  
Ἰησοῦν ὅτι συναναστρέφεται μὲ τελώνας καὶ ἁμαρτωλοὺς, εἶπεν  
οὗτος μεταξὺ ἄλλων τὴν παραβολὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, διὰ νὰ  
δείξῃ ὅτι συναναστρέφεται μὲ τοιοῦτους διὰ νὰ τοὺς διορθώσῃ,  
διότι πολὺ χαίρει ὁ Θεὸς διὰ τὴν σωτηρίαν ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ  
ἢ ἢταν μετανοῇ.

Εἷς πατὴρ εἶχε δύο υἱούς. Ὁ νεώτερος ἐξ αὐτῶν εἶπεν εἰς τὸν  
πατέρα του : Πάτερ, δός εἰς ἐμὲ τὸ μέρος τῆς περιουσίας σου, τὸ  
ὅποιον μοῦ ἀνήκει. Ὁ πατὴρ τότε ἐμοίρασεν εἰς τοὺς υἱούς του  
τὴν περιουσίαν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ νεώτερος υἱὸς ἔλαβε τὰ  
χρήματά του καὶ ἔφυγε διὰ μακρινὴν χώραν, ἔπου διεσκόρπισε  
τὴν περιουσίαν του εἰς ἀσωτίας. Ἀφοῦ δὲ ἐδαπάνησεν ὅλα ὅσα  
εἶχε, συνέδη μέγας λιμὸς (πεινα)· διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη νὰ γίνῃ  
χοιροβοσκὸς ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὅποιος τὸν ἐκαχομεταχειρίζετο  
τόσον, ὥστε δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ τρώγῃ οὐδ' ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα,  
τὰ ὅποια ἔτρωγαν οἱ χοῖροι.

Τότε συνησθάνθη τὸ σφάλμα του καὶ ἐσκέφθη : Πόσοι ὑπη-  
ρέται τοῦ πατρὸς μου ἔχουν ἄφθονον τροφήν, ἐγὼ δὲ ἀποθνήσκω  
σχεδὸν ἀπὸ τὴν πειναν! Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ὑπάγω εἰς τὸν πα-  
τέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἶπω : Πάτερ ἡμάρτησα εἰς τὸν Θεόν καὶ εἰς

ἔσέ και δὲν ἀξίζω πλέον νά λέγωμαι υἱός σου, κάμε με ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας σου. Πραγματικῶς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος μόλις τὸν εἶδεν ἀπὸ μακρὰν, τὸν ἐλυπήθη, ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας του και τὸν κατεφίλισε. Τότε εἶπεν ὁ υἱός, με δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν πατέρα του : Πάτερ, ἡμάρτησα εἰς τὸν Θεὸν και εἰς ἐσέ και δὲν ἀξίζω πλέον νά ὀνομασθῶ υἱός σου, κάμε με ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας σου. Ἄμεσως ὁ πατήρ του τὸν ἐσυγχώρησε και ἐφώνησε τοὺς δούλους του, εἰς τοὺς ὁποίους εἶπε : Φέρετε τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν ὁποίαν ἐφόρει πρὶν, και ἐνδύσατέ τον· θέσατε δακτυλίδιον εἰς τὰς χεῖράς του και ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του· σφάζετε δὲ και τὸν παχὺν μὲσυχον διὰ νά φάγωμεν και νά χαρῶμεν, διότι ὁ υἱός μου οὗτος ἦτο νεκρὸς και ἀνέστη, εἶχε χαθῆ και εὐρέθη. Καὶ ἐπανηγύριζαν ἅλοι.

Ὁ μεγαλύτερος υἱός ἦτο εἰς τοὺς ἀγροὺς και ἔταν ἐπέστρεψε και ἐπλησίαζεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσε μουσικὴν και χορόν· ἐφώνησεν ἕνα παιδα και τὸν ἠρώτησε τί συμβαίνει· ἔταν δὲ ἔμαθεν ἀπὸ αὐτόν ὅτι ἔλα αὐτὰ γίνονται διὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐθύμωσε και δὲν ἤθελε νά εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Τότε ἦλθεν ὁ πατήρ του πρὸς αὐτόν και τὸν παρεκάλει νά εἰσέλθῃ· αὐτὸς ὁμῶς ἐπέμενε και εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του : Ἐγὼ τόσα ἔτη σὲ ὑπηρετῶ και ποτὲ δὲν μοῦ ἔδωκες ἕν ἐρίφιον νά διασκεδάσω με τοὺς φίλους μου· ἔταν δὲ ἦλθεν αὐτὸς ὁ ἄσωτος υἱός σου, ὁ ὁποῖος ἔδαπάνησε τὴν περιουσίαν του εἰς διασκεδάσεις, ἔσφαξες πρὸς χάριν του τὸν παχὺν μὲσυχον. Ὁ δὲ πατήρ τοῦ ἀπήντησε : Τέκνον μου, σὺ ἦσο πάντοτε μαζί μου και ἔλα τὰ ἰδικά μου πράγματα εἶναι και ἰδικά σου· ἔπρεπε δὲ και σὺ νά χαρῆς, διότι ὁ νεκρὸς ἀδελφός σου ζῆ πάλιν και διότι αὐτός, ὁ ὁποῖος εἶχε χαθῆ, εὐρέθη.

### **36. Αἱ παραβολαὶ τοῦ προβάτου και τῆς δραχμῆς.**

Διὰ νά δεῖξῃ ὁ Ἰησοῦς πόσον χαίρεται ὁ Θεός ἔταν μετανοῶν εἰς ἁμαρτωλός εἶπε και ἄλλας παραβολάς :

Φαντασθήτε, ειπεν, ένα άνθρωπον, τοῦ ὁποίου ἔλη ἡ περιουσία ἦτο ἑκατὸν πρόβατα καὶ ἔτι ἑξαφνα ἔχασεν ἐν ἑξ αὐτῶν· θὰ ἀφήσῃ τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα πρόβατα εἰς τὴν ἔρημον καὶ θὰ τρέξῃ νὰ εὕρῃ ἐκεῖνο ποῦ ἔχάθη· ὅταν δὲ τὸ εὕρῃ μὲ χαρὰν θὰ τὸ θέσῃ εἰς τοὺς ὄμους του καὶ δὲ τρέξῃ πρὸς τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας νὰ τοὺς ἀναγγείλῃ τὴν εὐχάριστον εἰδησιν.

Καὶ φαντασθῆτε, προσέθεσε, μίαν γυναῖκα, τῆς ὁποίας ἔλη ἡ περιουσία ἀπετελεῖτο ἀπὸ δέκα δραχμάς, ἔτι ἑξαφνα ἔχασε τὴν μίαν ἀπὸ αὐτάς· ἀμέσως θὰ ἀνάψῃ τὸν λύχνον, θὰ σαρώσῃ τὴν οἰκίαν, θὰ τὴν ζητήσῃ παντοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους ὅταν τὴν εὕρῃ θὰ φωνάξῃ εἰς τὰς φίλας καὶ τὰς γειτονίσσας : ἔλατε, χαρῆτε μαζί μου· εὗρήκα τὴν δραχμὴν ποῦ ἔχασα.

Μὲ ὅσῃν χαρὰν ὁ ποιμὴν εὕρισκει τὸ χαμένον πρόβατον καὶ ἡ πτωχὴ γυνὴ τὴν δραχμὴν ποῦ ἔχασε, μὲ τὴσῃν χαρὰν ὁ Θεὸς βλέπει τὴν μετάνοιαν ἑνὸς ἀμαρτωλοῦ.

### 37. Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου.

Μίαν φορὰν ἦτο εἰς βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ πανηγυρίσῃ τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ του· ἀπέστειλε λοιπὸν τοὺς δούλους του διὰ νὰ καλέσουν ὑπηκόους του εἰς τὸν γάμον· ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἤθελαν νὰ ἔλθουν, καὶ ἐδικαιολογοῦντο μὲ διαφόρους προφάσεις· μερικοὶ μάλιστα ἐκακοποίησαν τοὺς δούλους καὶ τοὺς ἐφόνευσαν. Ὅταν ὁ βασιλεὺς ἔμαθε ταῦτα, ὠργίσθη πολὺ καὶ ἔστειλε στρατὸν νὰ φονεύσῃ τοὺς φονεῖς· ἐκείνους καὶ νὰ καύσῃ τὴν πόλιν των· παρήγγειλε δὲ εἰς τοὺς δούλους του νὰ ὑπάγουν εἰς τὰς πλατείας καὶ νὰ καλέσουν διὰ τὸν γάμον ὅσους εὕρουν. Ἐξῆλθαν λοιπὸν οἱ δούλοι διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάλεσαν ὅσους ἤυραν.

Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ γάμου καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς νὰ ἴδῃ τοὺς προσκεκλημένους, εἶδε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ ἕνα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐφόρει ἔνδυμα κατάλληλον διὰ γάμον· τότε ἐστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε : πῶς εἰσῆλθες ἐδῶ, χωρὶς νὰ ἔχῃς ἔνδυμα γά-

μου ; Αὐτὸς ὁ δυστυχῆς ἀπεστομώθη· διέταξε δὲ τότε ὁ βασιλεὺς νὰ τὸν φέρουν ἔξω καὶ νὰ τὸν φυλακίσουν.

Εἰς τὴν παραβολὴν αὐτὴν βασιλεὺς εἶναι ὁ Θεός· γάμος εἶναι ὁ παράδεισος· οἱ δούλοι εἶναι οἱ προφήται· οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐκλήθησαν διὰ τὸν γάμον καὶ δὲν ἤρχοντο εἶναι οἱ Ἑβραῖοι, οἱ ὅποιοι ἐφάνησαν ἀνάξιοι διὰ τὸν παράδεισον καὶ ἐφόνευσαν τοὺς προφήτας. Τότε, ὅπως ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν εἰς τὸν γάμον ἀνθρώπους ἀπὸ τὰς ἐδούς, ὁ Θεὸς ἐκάλεσε διὰ τὸν παράδεισον ἔλους τοὺς ἀνθρώπους· ὅπως ὅμως διὰ νὰ ὑπάγῃ κανεὶς εἰς τὸν γάμον πρέπει νὰ ἔχῃ ἔνδυμα γάμου, τοιοῦτοτρόπως διὰ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὸν παράδεισον πρέπει νὰ ἔχῃ ἀρετὰς· διότι ναὶ μὲν ἔλοι προσεκλήθησαν εἰς τὸν παράδεισον, ἀλλ' ὀλίγοι εἶναι οἱ ἐκλεκτοί, οἱ ὅποιοι ἀξίζουσιν νὰ εἰσέλθουν. Ὅσοι δὲ δὲν ἔχουσιν ἀρετὰς ὄχι μόνον δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν παράδεισον, ἀλλὰ θὰ τιμωρηθοῦν εἰς τὴν αἰωνίαν κόλασιν.

### 38. Ἡ παραβολὴ τοῦ πονηροῦ δούλου.

Μίαν φορὰν ἦλθεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἠρώτησε : Κύριε, πόσας φορὰς πρέπει νὰ συγχωρῶμέν τινα ἐὰν ἁμαρτήσῃ ; ἕως ἑπτὰ φορὰς ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν : Ὅχι μόνον ἑπτὰ φορὰς ἀλλ' ἑβδομήντα φορὰς ἑπτά, δηλαδὴ πάντοτε.

Διὰ νὰ δείξῃ δὲ ὁ Σωτὴρ ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ συγχωρῶμεν τὸν ἄλλον, ὅπως πάντοτε μᾶς συγχωρεῖ ὁ Θεός, εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολὴν : Μίαν φορὰν εἰς δούλος ἐχρεώσται εἰς τὸν βασιλέα μέγα χρηματικὸν ποσὸν ἀπὸ 10.000 τάλαντα καὶ δὲν εἶχε νὰ τὰ πληρῶσῃ· διέταξε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς νὰ πωλήσουν αὐτόν, τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ τέκνα του, διὰ νὰ τοῦ πληρωθῇ μέρος ἀπὸ τὸ χρέος. Τότε ὁ δούλος ἐγονάτισε καὶ παρεκάλει τὸν κύριόν του νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ ὑπέσχετο ὅτι θὰ προσπαθήσῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ τοῦ πληρῶσῃ ἕσα τοῦ ὀφείλει. Ὁ βασιλεὺς τὸν ἐλυπήθη καὶ διέταξε νὰ τὸν ἀφήσουν ἐλεύθερον, τοῦ ἐχάρισε δὲ τὸ χρέος.

Ἀλλὰ μόλις ὁ δούλος ἐκεῖνος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δωματίον τοῦ

βασιλέως εὔρεν ἕνα σύνδουλόν του, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐχρεώσται ὀλίγα χρήματα, ἕκατὸν δραχμάς· τοῦ ἐζήτησε τότε ἀμέσως, μὲ μεγάλην ἐπιμονήν, νὰ τοῦ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως τὰς ἕκατὸν δραχμάς· ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ δυστυχῆς δὲν εἶχε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸν παρεκάλει νὰ περιμένῃ ὀλίγον καιρόν, ἕως ὅτου συνηθῇ νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του. Ἄλλ' αὐτὸς δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ τίποτε καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅταν ὅμως οἱ ἄλλοι δούλοι εἶδαν τὴν σκληρότητα τοῦ συναδέλφου των ὤργισθησαν πολὺ καὶ ἤλθαν πρὸς τὸν βασιλέα διὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλουν τὸ συμβάν. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐθύμωσε πολὺ καὶ ἐκάλεσε τὸν σκληρὸν δούλον καὶ τοῦ εἶπε: Δοῦλε πονηρέ, ἐγὼ σοῦ ἐχάρισα ὅλον τὸ χρέος σου, ἐπειδὴ μὲ παρεκάλησες· δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ φανῆς ἐπιεικῆς εἰς τὸν σύνδουλόν σου, ὅπως ἐγὼ σὲ ἠλέησα· διέταξε δὲ νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὰς φυλακάς, ἕως ὅτου πληρώσῃ τὸ χρέος του.

Μὲ αὐτὴν τὴν παραβολὴν μᾶς διδάσκει ὁ Σωτὴρ ὅτι ἐὰν θέλωμεν νὰ μᾶς συγχωρῇ ὁ Θεός, πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ἄλλους, διότι ἐὰν εἴμεθα σκληροὶ πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἀσύτηρὸς πρὸς ἡμᾶς.

### 39. Ἡ παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος.

Μίαν φορὰν, εἶπεν ὁ Σωτὴρ, εἰς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀμπελῶνα, ἐξῆλθεν, ἅμα ἐξημέρωσε, νὰ εὖρη ἐργάτας διὰ τὸν ἀμπελῶνά του· συνεφώνησε δὲ μαζί των νὰ τοὺς πληρώσῃ μίαν δραχμὴν δι' ὅλην τὴν ἡμέραν. Βραδύτερον ἤλθε πάλιν ἐπανειλημμένως εἰς τὴν ἀγοράν, εἰς τὰς ἑννέα τὸ πρωῒ, τὴν μεσημβρίαν, εἰς τὰς τρεῖς καὶ εἰς τὰς πέντε τὸ ἀπόγευμα, καὶ εὕρισκεν ἐργάτας, τοὺς ὁποῖους ἔστειλε νὰ ἐργασθοῦν εἰς τὸν ἀμπελῶνά του· ἔλεγε δὲ εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ τοὺς ἀνταμείψῃ μὲ ὅ,τι εἶναι δίκαιον.

Ὅταν ἐβράδυσεν, ἐφώνησεν ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τὸν ἐπιστάτην του καὶ τοῦ εἶπε: φώναξε τοὺς ἐργάτας καὶ πλήρωσε εἰς αὐτοὺς τὸ ἡμερομίσθιον. Ὁ ἐπιστάτης, συμφώνως πρὸς τὴν

διαταγήν τοῦ κυρίου του, ἐφώνηξε πρῶτον αὐτοὺς ποὺ ἦλθαν τελευταῖοι καὶ τοὺς ἔδωκεν ἀπὸ μίαν δραχμὴν· ἔταν ἦλθεν ἡ σειρά αὐτῶν ποὺ ἐδούλευαν ἀπὸ τὸ πρῶτ', ἐνόμισαν ὅτι θὰ ἐλάβαναν περισσότερα· ἔλαβαν ὅμως καὶ αὐτοὶ ἀπὸ μίαν δραχμὴν. Τότε ἤρχισαν νὰ παραπονοῦνται ἐναντίον τοῦ κυρίου καὶ ἔλεγαν : Αὐτὸ εἶναι ἀδικία· ἡμεῖς δουλεύομεν ὅλην τὴν ἡμέραν μετ' αὐτὴν τὴν ζέστην καὶ μᾶς δίδεις ὅ,τι ἔδωκες εἰς αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι ἐδούλευσαν μίαν ὥραν ; Ὁ κύριος ὅμως τοὺς ἀπήντησεν : Ἐγὼ δὲν σᾶς ἀδικῶ διόλου· σᾶς δίδω ὅ,τι συνεφώνησα μαζί σας· τί σᾶς μέλλει τί ἔδωκα εἰς αὐτοὺς ; δὲν ἠμπορῶ νὰ διαθέτω τὰ χρήματά μου ὅπως θέλω ; δικαίωμά μου δὲν εἶναι νὰ δώσω καὶ εἰς αὐτοὺς ὅ,τι ἔδωκα εἰς σᾶς ; διατί εἴθε φθονεροί ;

Μετ' αὐτὴν τὴν παραβολὴν ἠβέλησε νὰ διδάξῃ ὁ Σωτὴρ ὅτι πάντοτε εἶναι καιρὸς διὰ μετάνοιαν καὶ ὅτι καὶ τὴν τελευταίαν ὥραν τοῦ βίου του ἐὰν μετανοήσῃ τις εὐκρινῶς, θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν παράδεισον.

#### 40. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων.

Ὁ Σωτὴρ διὰ νὰ μᾶς δείξῃ ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα πάντοτε ἔτοιμοι, διότι δὲν γνωρίζομεν πότε θὰ γίνῃ ἡ μέλλουσα κρίσις, εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολὴν :

Μίαν ἑσπέραν εἰς μίαν οἰκίαν ποὺ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ γάμος, δέκα παρθένοι ἔλαβαν τὰς λυχνίας των καὶ περιέμεναν νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν νυμφίον. Ἀπὸ τὰς δέκα αὐτὰς παρθένοὺς αἱ πέντε ἦσαν φρόνιμοι, αἱ δὲ πέντε μωραὶ. Αἱ πέντε φρόνιμοι ἦσαν προνοητικαὶ καὶ ἔλαβαν μαζί των ἔλαιον διὰ τὰς λυχνίας των, ἐνῶ αἱ μωραὶ δὲν ἔλαβαν. Ὁ νυμφίος ὅμως ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ καί, ἐπειδὴ ὄλαι ἐνύσταξαν, ἀπεκοιμήθησαν. Ἐνῶ ἐκοιμῶντο, κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ἠκούσθη μία φωνή : Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέλθετε εἰς ἀπάντησίν του. Ἀμέσως ἐξύπνησαν ὄλαι αἱ παρθένοι καὶ ἤρχισαν νὰ ἐτοιμάζουσαν τὰς λυχνίας των. Ἀλλὰ τότε παρετήρησαν αἱ μωραὶ παρθένοι ὅτι δὲν εἶχαν ἔλαιον διὰ νὰ τὰς ἀνάψουσαν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὰς φρονίμους. Αὐταὶ ὅμως ἠρνήθησαν νὰ

δώσουν και είπαν : Δὲν σὰς δίδομεν, διότι, ἂν σὰς δώσωμεν, δὲν θὰ φθάσῃ οὔτε εἰς ἡμᾶς, οὔτε εἰς σὰς· πηγαίνετε νὰ ἀγοράσετε ἔλαιον. Τότε ἐξῆλθαν αἱ μωραὶ παρθένοι διὰ τὸ ἀγοράσουν ἔλαιον, ἀλλ' εἰς τὸ μεταξὺ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ νυμφίος καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὅταν ὀλίγον ἀργότερα ἦλθαν καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι, ἐκτύπησαν τὴν θύραν καὶ ἐφώναζαν : Κύριε, Κύριε ἄνοιξέ μας. Ἄλλ' αὐτὸς ἀπήντησεν εἰς αὐτάς : Ἄληθῶς σὰς λέγω, δὲν σὰς γνωρίζω.

Ὡς συμπέρασμα τῆς παραβολῆς ταύτης εἶπεν ὁ Σωτὴρ πρὸς τοὺς ἀκροατάς του : Ἄς προσέχετε νὰ εἰσθε πάντοτε ἔτοιμοι, διότι δὲν γνωρίζετε πότε θὰ ἔλθω νὰ κρίνω τὸν κόσμον.

#### 41. Ἡ παραβολὴ τῶν τάλαντων.

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε καὶ τὴν ἐξῆς παραβολὴν :

Μίαν φορὰν εἰς ἄνθρωπος ἤθελε νὰ ταξιδεύσῃ· ἐκάλεσε λοιπὸν τοὺς δούλους του, καὶ εἰς τὸν ἕνα ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς τὸν ἄλλον δύο καὶ εἰς τὸν ἄλλον ἓν καὶ ἔφυγεν. Οἱ δύο πρῶτοι δούλοι εἰργάσθησαν μὲ τὰ χρήματα τοῦ κυρίου των καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν τὰ ἐδιπλασίασαν· ἐκεῖνος ὅμως ὁ ὁποῖος ἔλαβεν ἓν τάλαντον, ἔσκαψεν εἰς τὴν γῆν καὶ τὸ ἔκρυψεν.

Ἀφοῦ παρήλθεν ἀρκετὸς καιρὸς, ἐπανῆλθεν ὁ κύριος καὶ ἐκάλεσε τοὺς δούλους νὰ τοῦ δώσουν λογαριασμόν. Πρῶτος παρουσιάσθη ὁ δούλος, ποῦ εἶχε λάβει τὰ πέντε τάλαντα καὶ εἶπε : Κύριε, μοῦ εἶχες δώσει πέντε τάλαντα, ἐγὼ μὲ τὴν ἐργασίαν μου ἐκέρδισα ἄλλα πέντε καὶ ἰδοὺ αὐτά. Ὁ κύριός του τότε τοῦ ἀπήντησεν : Εὖγε δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· διεχειρίσθης καλὰ τὰ ὀλίγα χρήματα, τώρα θὰ σοῦ δώσω πολλὰ· ἔλα νὰ χαρῆς μαζί μου. Τὰ αὐτὰ συνέβησαν καὶ μὲ τὸν δούλον ποῦ ἔλαβε τὰ δύο τάλαντα, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἐργασίαν του τὰ ἐδιπλασίασεν.

Τέλος παρουσιάσθη ὁ δούλος, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει ἓν τάλαντον, καὶ λέγει πρὸς τὸν κύριόν του : Κύριε, σὲ ἐγνώριζα ὡς σκληρὸν ἄνθρωπον καὶ ἐφοβήθην μὴ χάσω τὸ τάλαντον· δι' αὐτὸ τὸ ἔκρυψα εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ ἡμπορῶ νὰ σοῦ τὸ δώσω ὅταν ἐπιστρέψῃς.

νά, λάβε το. Τότε ἐθύμωσεν ὁ κύριος καὶ τοῦ εἶπε : δοῦλε πο-  
νηρὲ καὶ ὀκνηρὲ, ἀφοῦ μὲ ἐνόμιζες σκληρὸν ἀνθρωπον, ἔπρεπε  
νά κατέθετες τὸ τάλαντον εἰς κανένα τραπεζίτην διὰ νὰ μὴ  
ἔχῃς τευλάχιστον τὸν τόκον· εἶσαι ἀνάξιος νὰ ἔχῃς τὸ τάλαν-  
τον· δός το ὀπίσω καὶ θὰ τὸ ζῶσω εἰς ἐκεῖνον ποῦ ἔχει δέκα  
τάλαντα· διότι εἰς ἐκεῖνον ὁ ὅποιος ἔχει θὰ δοθοῦν καὶ ἄλλα, ἐνῶ  
ἀπὸ ἐκεῖνον ὁ ὅποιος δὲν ἐργάζεται θὰ ἀφαιρεθοῦν καὶ ὅσα τοῦ  
ἔχουν δοθῇ. Διέταξε δὲ νὰ ρίψουν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν.

Μὲ τὴν παραβολὴν ταύτην ἠθέλησε νὰ διδάξῃ ὁ Σωτὴρ ὅτι  
πᾶς ἀνθρωπος πρέπει νὰ ἀναπτύσῃ καὶ νὰ καλλιεργῇ τὰ τά-  
λαντα, δηλαδὴ τὰ φυσικὰ χαρίσματα ποῦ τοῦ δίδει ὁ Θεός, διότι  
ἐὰν τὰ παραμελῇ θὰ τὰ χάσῃ καὶ θὰ τιμωρηθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν.

#### 42. Ἡ εἰκὼν τῆς μελλούσης κρίσεως.

Ὁ Σωτὴρ ἔδωκε τὴν ἐξῆς εἰκὼνα πῶς θὰ γίνῃ ἡ μέλ-  
λουσα κρίσις.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μελλούσης κρίσεως θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς  
μὲ δὴλην τοῦ τὴν δόξαν, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους του,  
καὶ θὰ συναθροισθοῦν ἐνώπιόν του ὅλοι οἱ ἀνθρωποι· θὰ χωρίσῃ  
δὲ τοὺς καλοὺς ἀπὸ τοὺς κακοὺς, ὅπως χωρίζει ὁ ποιμὴν τὰ πρό-  
βατα ἀπὸ τὰ ἐρίφια, καὶ θὰ θέσῃ τοὺς μὲν καλοὺς εἰς τὰ δεξιὰ  
του, τοὺς δὲ κακοὺς πρὸς τὰ ἀριστερά του. Κατόπιν θὰ στραφῇ  
πρὸς τοὺς καλοὺς καὶ θὰ τοὺς εἴπῃ : Ἐλάτε σεις, οἱ ὅποιοι εἰσθε  
εὐλογημένοι ἀπὸ τὸν πατέρα μου, νὰ εἰσέλθετε εἰς τὸν παρά-  
δεισον· διότι ἐπέινασα καὶ μοῦ ἐδώσατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ  
μοῦ ἐδώσατε νὰ πίνω, ἦμουν ξένος καὶ μὲ ἐφιλοξενήσατε, ἦμουν  
γυμνὸς καὶ μὲ ἐνεδύσατε, ἦμουν ἀσθενὴς καὶ μὲ περιποιήθητε,  
ἦμουν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μὲ ἐπεσκέφθητε. Τότε θὰ τοῦ εἴπουν  
οἱ δίκαιοι : Κύριε, πότε σὲ εἶδαμεν νὰ πεινᾷς καὶ σοῦ ἐδώσαμεν  
νὰ φάγῃς, ἢ νὰ διψᾷς καὶ σοῦ ἐδώσαμεν νὰ πιῇς ; πότε σὲ εἶδα-  
μεν ξένον καὶ σὲ ἐφιλοξενήσαμεν ἢ γυμνὸν καὶ σὲ ἐνεδύσαμεν ;  
πότε σὲ εἶδαμεν ἀσθενῆ ἢ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ σὲ ἐπεσκέφθη-  
μεν ; Καὶ θὰ τοὺς ἀπαντήσῃ ὁ Σωτὴρ : Ἀληθῶς σὰς λέγω, τὰ

καλὸν ποῦ ἐκάματε εἰς τὸν πλεόν ἀσήμαντον ἄνθρωπον εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ τὸ ἐκάματε εἰς ἐμέ.

Ἵστερον θὰ στραφῆ πρὸς τοὺς κακοὺς καὶ θὰ τοὺς εἰπῆ :: Πηγαίνετε μακρὰν μου, σεῖς οἱ κατηραμένοι, εἰς τὴν κόλασιν· διότι ἐπειάσα καὶ δὲν μοῦ ἐδώσατε νὰ φάγω, ἐλίψασα καὶ δὲν μοῦ ἐδώσατε νὰ πῖω, ἤμουν ξένος καὶ δὲν μὲ ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ δὲν μὲ ἐνεδύσατε, ἀσθενὴς καὶ δὲν μὲ ἐπεριποιήθητε, εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν μὲ ἐπεσκέφθητε. Τότε αὐτοί, μὲ ἀπορίαν των, θὰ εἶπουν : Κύριε, πότε σὲ εἶδαμεν νὰ πεινᾷς ἢ νὰ διψᾷς, ξένον, γυμνόν, ἀσθενῆ ἢ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν σὲ ἐπεριποιήθημεν ; Καὶ θὰ τοὺς ἀπαντήσῃ ὁ Σωτὴρ : Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅταν ἐφέρεσθε σκληροὶ καὶ εἰς τὸν πλεόν ἀσήμαντον ἄνθρωπον ἦτο τὸ ἴδιον ὡς ἂν εἰσθε σκληροὶ πρὸς ἐμέ.

Καὶ οἱ μὲν καλοὶ θὰ ὑπάγουν εἰς τὸν παράδεισον, οἱ δὲ κακοὶ εἰς τὴν κόλασιν, ὅπου θὰ μείνουν αἰωνίως.

Μὲ αὐτοὺς τοὺς λόγους τοῦ ὁ Σωτὴρ θέλει νὰ μᾶς διδάξῃ ὅτι ἕκαστος ἄνθρωπος θὰ κριθῆ σύμφωνα μὲ τὴν διαγωγὴν του πρὸς τὸν πλησίον.

### 43. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ τελώνης Ζακχαῖος.

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ μίαν φορὰν εἰς τὴν Ἱερουζαλήμ, οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, μόλις τὸ ἔμαθαν, ἐξῆλθαν εἰς τὰς ὁδοὺς διὰ νὰ ὑποδεχθοῦν καὶ νὰ ἴδωσιν ἐκεῖνον διὰ τὸν ὅποιον εἶχαν τόσα ἀκούσει. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐξῆλθε καὶ εἷς πλούσιος ἀρχιτελώνης, ὁ Ζακχαῖος· ἐπειδὴ ἕμως ἦτο πολὺ κοντὸς καὶ πολλὸς κόσμος εὗρισκετο εἰς τὸν δρόμον, ἀνέβη εἰς μίαν συκομορέαν διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἴδῃ καὶ αὐτὸς τὸν Σωτῆρα.

Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν διήλθεν ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ εἶδε τὸν Ζακχαῖον ἐπάνω εἰς τὸ δένδρον, τοῦ εἶπε : Ζακχαῖε, ἔλα ἀμέσως κάτω· διότι σήμερον θὰ μείνω εἰς τὴν οἰκίαν σου. Αὐτὸς κατέβη εὐθὺς ἀπὸ τὸ δένδρον καὶ μὲ μεγάλην του χαρὰν ὑπεδέχθη τὸν Σωτῆρα εἰς τὴν οἰκίαν του. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἕμως παρεπονόησαν καὶ ἔλεγον : Διατί ὁ Ἰησοῦς ἐπῆγγε νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν

αυτοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ. Ὁ Ζακχαῖος τότε, ὁ ἑπίτολος ἤκουσεν αὐτὰ τὰ παράπονα τῶν συμπολιτῶν του, συνησθάνθη τὴν ἀμαρ-



Ὁ Ζακχαῖος.

τίαν του, μετενόησεν ἀπὸ καρδίας καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σωτῆρα :  
«Κύριε, δίδω τὸ ἡμισυ τῆς περιουσίας μου εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ  
ἐὰν ἐσυκοφάντησα κανένα εἶμαι πρόθυμος νὰ τοῦ δώσω με-  
γάλην ἀποζημίωσιν.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε τότε : Σήμερον ἐσώθης καὶ χαίρω πολὺ,  
διότι δι' αὐτὸ ἦλθα εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ σώσω τοὺς ἀμαρ-  
τωλοὺς.

#### 44. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ πτωχὴ χήρα.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐκάθητο εἰς τὸν ναὸν καὶ ἔβλεπεν ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔρριπταν νομίσματα εἰς τὸ χρηματοκιβώτιον. Πολλοὶ πλούσιοι διήρχοντο καὶ προσέφεραν πολλὰ χρήματα· ἐπέρασε καὶ μία πτωχὴ χήρα, ἡ ὁποία ἔρριψε δύο λεπτά. Τότε

είπε πρὸς τοὺς μαθητάς του : Ἐλεῖτε τὴν πτωχὴν αὐτὴν ἵνα ἔσται ὑμῶν ἡ χάρις περισσότερη ἀπὸ τοῦ πλούτου· διότι οἱ πλούσιοι προσέφεραν ἀπὸ τὰ περισσεύματά των, ἐνῶς ἡ πτωχὴ αὐτὴ γονή ἐστερήθη δύο λεπτά, μὲ τὰ ὅποια ἠδύνατο νὰ ἀγοράσῃ κάτι χρήσιμον δι' αὐτήν.

#### 45. Ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ παιδιά.

Ὁ Ἰησοῦς ἤσθάνετο μεγάλην συμπάθειαν πρὸς τὰ ἄθῃα παιδιά. Ὅταν μίαν ἡμέραν μερικοὶ γονεῖς ἔφεραν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδιά των διὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ, οἱ μαθηταὶ του τοὺς ἐπέπληξαν καὶ ἠθέλησαν νὰ τὰ ἀπομακρύνουν. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς : Ἀφήσατε τὰ παιδιά καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε νὰ ἔλθουν πλησίον μου· διότι εἰς αὐτὰ ἀνήκει ὁ παράδεισος· ἔθεσε δὲ τὰς χεῖράς του εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν παιδίων καὶ τὰ ἠλόγησε.

Ἄλλοτε πάλιν ἠρώτησαν τὸν Ἰησοῦν οἱ μαθηταὶ του ποῖος εἶναι ὁ μεγαλύτερος εἰς τὸν παράδεισον· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν : Αὐτὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος εἰς τὸν παράδεισον, ὁ ὅποιος εἶναι ταπεινὸς καὶ ἄθῃος ὡς παιδίον· ἐὰν δὲν γίνετε ταπεινοὶ καὶ ἄθῃοι ὡς τὰ παιδιά δὲν θὰ εἰσέλθῃτε εἰς τὸν παράδεισον.

#### 46. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ πατρίς.

Ἄν καὶ ὁ Χριστὸς μᾶς διδάσκει ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν ἕνα ἄλλον, ἐπειδὴ εἶναι τέκνα Θεοῦ, μᾶς διδάσκει ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ἔχωμεν ἰδιαίτην ἀγάπην καὶ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἑμμεθεῖς μας καὶ τὴν κοινὴν πατρίδα μας. Αὐτὸς λέγει ὅτι ἐστάλη διὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἑμμεθεῖς του, τοὺς Ἰσραηλῖτας· τὰ θαύματά του πρὸς αὐτοὺς ἀπευθύνονται εἰς τοὺς μαθητάς του συνιστᾷ νὰ κηρύξουν πρῶτον πρὸς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν· λυπεῖται διότι βλέπει τὴν διαφθορὰν τοῦ λαοῦ του καὶ μὲ πόνον μάλιστ' ἀποβλέπει τὴν κακίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, τῆς ὁποίας προβλέπει τὸ οἰκτρὸν τέλος. Ἰδιαίτερος δὲ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας διδασκόμεθα ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν νὰ ἀγαπῶμεν τὴν ἐνδοξὴν πατρίδα μας καὶ νὰ θεωρῶμεν τιμὴν καὶ δόξαν μας ὅτι εἴμεθα Ἕλληνας.



Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά.

ἄφου αὐτός ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐθεώρησε δόξαν του ὅταν ἔμαθεν ὅτι Ἕλληνες εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐζήτουν νὰ τὸν ἴδουν· τότε εἶπεν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ νὰ δοξασθῇ.

## Ε' ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

### 47. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ὁ Ἰησοῦς, ἄφου ἀνέστῃσε τὸν Λάζαρον εἰς τὴν Βηθανίαν, ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὸ Πάσχα. Καθ' ὁδόν, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον Βηθφαγή, πλησίον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἐφώνησε δύο μαθητάς του καὶ τοὺς εἶπε: πηγαίνετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ φέρετέ μου μίαν ὄνον, τὴν ὁποίαν θὰ εὕρητε δεμένην, καὶ τὸν πῶλόν της (τὸ μικρὸν της)· ἐὰν δὲ κανεὶς ζητήσῃ νὰ σᾶς ἐμποδίσῃ, νὰ τοῦ εἰπῆτε· ὅτι ἐγὼ τὰ χρειάζομαι καὶ θὰ σᾶς ἀφήσῃ. Οἱ μαθηταὶ ἔπραξαν, ὅπως τοὺς εἶπεν ὁ Σωτὴρ, καὶ ἔφεραν τὴν ὄνον μὲ τὸν πῶλόν της· ἄφου δὲ ἔθεσαν τὰ ἐνδύματά των εἰς τὸν πῶλον, ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ τριουτοτρόπως εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ὁ λαὸς τῶν Ἱεροσολύμων, ὁ ἑπίσκοπος εἶχε μάθει τὰ θαύματα τοῦ Σωτῆρος καὶ μάλιστα ὅτι ἀνέστησε τὸν Λάζαρον, ἐξῆλθεν εἰς τὰς ὁδοὺς νὰ τὸν ὑποδεχθῇ· πρὸς τιμὴν του δὲ ἑστρώναν εἰς τὰς ὁδοὺς, ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ διήρχετο, μὲ τὰ ἐνδύματά των καὶ μὲ κλάδους δένδρων· ἄλλοι δὲ ἐκράτουν εἰς τὰς χεῖράς των βᾶϊξ, δηλ. κλάδους φοινίκων, διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῶν ὡσάν νικητὴν, ἐπειδὴ μὲ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου εἶχε νικήσει τὸν θάνατον. Ὅταν ἐφάνῃ ὁ Σωτὴρ, ἤρχισεν ὁ λαὸς νὰ τὸν ἀνυμνῇ καὶ νὰ ψάλλῃ: «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις». (δηλαδή: ὦ Θεέ, σῶσε τὸν ἀπόγονον τοῦ Δαβὶδ· ὡς εἶναι εὐλογη-

μένους αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἔρχεται κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ· σῶσε αὐτόν, σὺ, ὦ Θεέ, ὁ ὁποῖος κατοικεῖς εἰς τοὺς οὐρανοὺς).

Ἐὐκλήρης ἡ πόλις ἐγένετο ἀνάστατος μετὰ τὴν ὑποδοχὴν αὐτῆν τοῦ Σωτῆρος· ὀλίγοι δὲ πού δὲν ἐγνώριζαν τί συνέβαινε καὶ



Τὰ παιδιά ὑποδέχονται τὸν Σωτῆρα εἰς τὸ ἱερόν.

Ἐζήτουν νὰ μάθουν, ἐλάμβαναν τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ὁ προφήτης ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.

Ὁ Ἰησοῦς διηθύνθη εἰς τὸ ἱερόν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ ἐκεῖ τὸν ὑπεδέχθησαν παιδιά, τὰ ὅποια ἔφαλλον: «ὦσαννά

τῆ υἱῷ Δαβίδ». Οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἠγανάκτησαν δι' αὐτὸ καὶ τοῦ ἔλεξαν : «ἀκούεις τί λέγουν αὐτὰ τὰ παιδία ;» ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε : «πῶς ; δὲν ἀνεγνώσατε εἰς τὰς Γραφὰς δι' ἃ μὲ ὑμνήσουν τὰ παιδία ;» Ὁ Σωτὴρ κατόπιν ἐφυγεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλησίον κώμην Βηθανίαν, ὅπου διενυκτέρευεν.

Τὴν μνήμην τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πανηγυρίζει ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαῶν, μίαν Κυριακὴν πρὶν ἀπὸ τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν διανέμονται βάρια εἰς τοὺς πιστοὺς.

#### 48. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.

Οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι προσεποιούοντο τοὺς εὐσεβεῖς, ἐνῶ ἦσαν ἀσεβέστατοι· ὠμίλουν διαρκῶς διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὅμως ἔκαμναν κακὰς πράξεις· ἐτήρουν ἕλας τὰς ἐξωτερικὰς διατάξεις τῆς λατρείας, ἀλλὰ παρημέλουν τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον.

Διὰ τοῦτο ὁ Σωτὴρ, ὁ ὅποιος ἀπεστρέφετο τὴν ὑποκρισίαν, κατηγορεῖ σφοδρότατα τοὺς Φαρισαίους. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν λαὸν τὰ ἐξῆς δι' αὐτούς : Ἄλλοίμονον ! ἐνῶ πρὶν ὁ Μωϋσῆς ἦτο ὁ διδάσκαλος τοῦ λαοῦ, σήμερον σὰς διδάσκουν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι· αὐτοὶ λέγουν μὲν ὠραίους λόγους, ἀλλ' αἱ πράξεις των εἶναι κακαί· δι' αὐτὸ πράττετε μὲν ὅσα λέγουν, μὴ πράττετε ὅμως ὅσα πράττουν. Καὶ ἂν ποτὲ πράξουν τίποτε καλόν, τὸ πράττουν μόνον διὰ νὰ φανοῦν καὶ νὰ ἐπαινεθοῦν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διότι εἶναι φιλόδοξοι καὶ ὑπερήφανοι. Ἄλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί· ὄχι μόνον σεῖς δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ εἰσέλθετε εἰς τὸν παράδεισον, ἀλλ' ἐμποδίζετε καὶ τοὺς μαθητάς σας νὰ εἰσέλθουν. Ἄλλοίμονόν σας καὶ δολιεύεσθε τὰς χήρας καὶ τοὺς ἀπροστατεύτους ἀνθρώπους. Σεῖς εἰσθε ὁδηγοὶ τυφλῶν, οἱ ὅποιοι διύλιζετε τὸν κώνωπα καὶ καταπίνετε τὴν κάμηλον (δηλαδὴ φροντίζετε διὰ τὰ μικρὰ πράγματα καὶ ἀδιαφορεῖτε διὰ τὰ μεγάλα). Ἄλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρι-

σαιοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι φροντίζετε νὰ φαίνεσθε μόνον καλοί, ἀδιαφορεῖτε δὲ ἂν εἰσθε ἀληθῶς ἐνάρετοι· ὁμοιάζετε μὲ τάφους, οἱ ὅποιοι ἐξωτερικῶς εἶναι στολισμένοι, ἐσωτερικῶς δὲ εἶναι πλήρεις ἀπὸ ἀκαθαρσίας· ταιουτρόπως καὶ σεις φαίνεσθε μὲν δίκαιοι, ἀλλὰ εἰσθε πλήρεις ἀπὸ ὑποκρισίαν καὶ ἁμαρτίαν. Σεις εἰσθε ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι φανεύετε τοὺς προφήτας, ἀλλὰ τέλος θὰ τιμωρηθῆτε. Ἡ γενεά σας θὰ πληρώσῃ ὄλας τὰς ἁμαρτίας τῶν προγόνων μας.

Τότε δὲ ἐστράφη πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ εἶπε μὲ πόνον : Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, σὺ ποῦ φανεύεις καὶ λιθοβολεῖς τοὺς προφήτας, τοὺς ἑποίους σοῦ στέλλει ὁ Θεός, πόσας φορές ἠθέλησα νὰ ἐνώσω τὰ τέκνα σου, ὅπως ἡ ὄρνις προστατεύει τὰ μικρά της κάτω ἀπὸ τὸς πτέρυγας της, ἀλλ' ἔμωσ δὲν ἠθέλησαν ; Δι' αὐτὸ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐρημωθῆ αὐτὸς ὁ τόπος !

#### 49. Τὸ ἀνώτατον συνέδριον καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐφθόνουν τὸν Ἰησοῦν, ἐπειδὴ ἔβλεπαν τὰ θαύματά του, καὶ ὠργίζοντο, ἐπειδὴ οὗτος ἤλεγχε τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὰς ἁμαρτίας των· διὰ τοῦτο ἐζήτησαν εὐκαιρίαν νὰ τὸν θανατώσουν. Συνηθροίσθησαν λοιπὸν ἔλοι αὐτοί, οἱ ὅποιοι ἀπετέλουν τὸ ἀνώτατον συνέδριον τῶν Ἑβραίων, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ ἀπεφάσισαν νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν μὲ δόλον καὶ νὰ τὸν φανεύσουν, ἀφοῦ ἔμωσ παρέλθη ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, διὰ νὰ μὴ ἐγερθῆ θόρυβος μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος ἠγάπα καὶ ἐτίμα αὐτόν.

Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς εἰς ἓκ τῶν δώδεκα μαθητῶν, ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, καὶ εἶπε : Τί μεῦ δίδετε διὰ νὰ σὰς τὸν παραδώσω ; Οὗτοι δὲ τοῦ ὑπεσχέθησαν τριάκοντα ἀργυρᾶ νομίσματα.

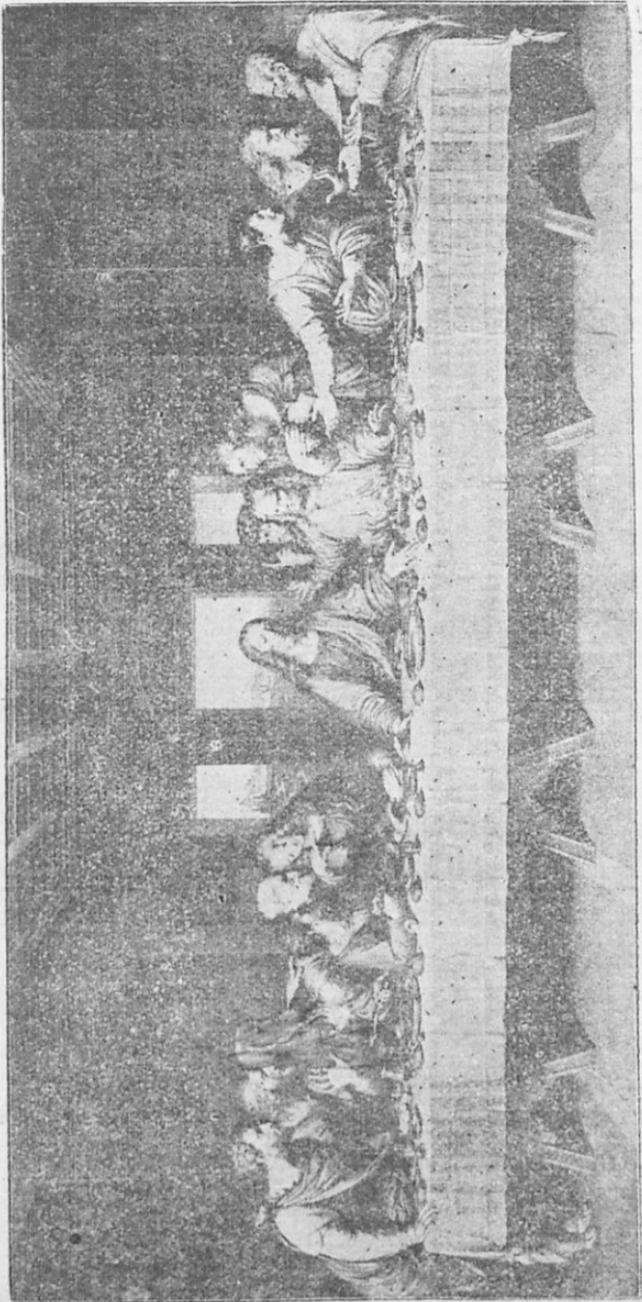
Ἀπὸ τότε ἐζήτηε ὁ Ἰούδας εὐκαιρίαν νὰ παραδώσῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς μέρος ἀπόκεντρον, διὰ νὰ μὴ τοῦ φέρουν ἀντίστασιν οἱ ὀπαδοί του.

## 50. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

Ὅταν ἔφθασεν ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἡμέρα Πέμπτη τῆς ἑβδομάδος, κατὰ τὴν ἑπείαν οἱ Ἑβραῖοι ἔτρωγαν τὸν ἄμνόν τοῦ Πάσχα, εἶπαν οἱ μαθηταὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο εἰς τὴν Βηθανίαν : Ποῦ θέλεις νὰ φάγωμεν τὸν ἄμνον ; Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην : Θὰ ὑπάγετε εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ θὰ εὑρετε καθ' ὁδὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θὰ βασιτάζῃ μίαν ὑδρίαν πλήρη μὲ ὕδωρ· ἀκολουθήσατέ τον, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἰσέλθῃ, εἰσέλθετε καὶ σεῖς καὶ εἶπατε εἰς τὸν οἰκοδεσπότην ὅτι θέλω νὰ σὰς ἔρῃσῃ τὸ μέρος, ἔπου θὰ φάγωμεν τὸν ἄμνον τοῦ Πάσχα, αὐτὸς δὲ θὰ σὰς δεῖξῃ μίαν μεγάλην αἰθουσαν· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε τὸ δεῖπνον. Οἱ μαθηταὶ ἤλθον καὶ γύρουν ἔλα, ὅπως εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠτοιμάσαν τὸ δεῖπνον. Τὴν ἑσπέραν, ὅταν ἔφθασεν ἡ ὥρα τοῦ δεῖπνου, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν Βηθανίαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν μὲ τοὺς δώδεκα μαθητάς του. Τότε εἶπεν εἰς αὐτοὺς : Εἶχα μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ φάγω μαζί σας τὸν ἄμνον τοῦ Πάσχα, πρὶν ἀποθάνω. Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς μαθητάς του παράδειγμα ταπεινοφροσύνης, τὴν ὁποίαν ἐθεώρει ὡς τὴν μεγίστην ἀρετὴν, ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν τράπεζαν καὶ ἐνίψε τοὺς πόδας των.

Ὑστερον ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη πολὺ καὶ εἶπεν : Ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι εἰς ἀπὸ σὰς θὰ μὲ παραδώσῃ. Οἱ μαθηταὶ ἐκπληκτοὶ καὶ λυπημένοι ἐβλέποντο ἀναμεταξύ των καὶ δὲν ἐνόουν διὰ ποῖον ἔλεγεν αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔλοι τὸν ἡρώτων : Μήπως εἶμαι ἐγὼ ; Τότε ὁ Ἰωάννης, ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο πλησίον τοῦ διδασκάλου, ἔσκυψε καὶ τὸν ἡρώτησε κρυφίως ποῖος εἶναι ὁ προδότης· ὁ δὲ εἶπεν : Ἐκεῖνος εἶναι, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω τεμάχιον ἄρτου βουτηγμένον εἰς τὸν ζωμόν. Ἐδωκε δὲ εἰς τὸν Ἰούδαν καὶ τοῦ εἶπεν : Ὅ,τι θέλεις νὰ κάμῃς, κάμε το ταχέως. Ὁ Ἰούδας ἐξῆλθεν ἀμέσως· ἦτο δὲ νύξ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἔλαβεν ἄρτον, τὸν ἠλόγησε, τὸν ἔκοψεν εἰς



Σολέζας Σορβανσκή, Ο.

τεμάχια καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ φάγουν, λέγων : Λάβετε, φάγετε, τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Ὑστερον ἔλαβε τὸ ποτήριον καί, ἀφοῦ ἠὺχαρίστησε τὸν Θεόν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπε : Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου. Συνέστησε δὲ νὰ κάμουν τοῦτο πάντοτε εἰς ἀνάμνησίν του. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Σωτὴρ ἔδρασε μίαν νύκτα πρὸ τοῦ θανάτου του τὸ ἱερὸν μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας.

### 51. Τελευταῖαι διδασκαλίαι τοῦ Σωτῆρος πρὸς τοὺς μαθητὰς του.

Ἀφοῦ ὁ Σωτὴρ παρέδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς του τὸ ἱερὸν μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας, ἤρχισε νὰ διδάσκη αὐτοὺς μεθ' ἑαυτὸν εὐγλωττίαν.

Εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὀλίγον χρόνον ἀκόμη θὰ εἶναι πλησίον των καὶ τοὺς συνέστησε νὰ ἀγαπῶνται μεταξύ των, ὅπως αὐτὸς τοὺς ἀγαπᾷ· ἡ ἀγάπη θὰ εἶναι τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τῶν μαθητῶν του. Συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ μὴ ταράσσωνται καὶ νὰ μὴ λυποῦνται, διότι δὲν θὰ τοὺς ἀφήσῃ ἀπροστατεῦτους, ἀλλὰ θὰ παρακαλέσῃ τὸν οὐράνιον πατέρα νὰ τοὺς στείλῃ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὅποιον θὰ ὀδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀλήθειαν. Προεφήτευσεν ὅτι θὰ ὑποστοῦν μαρτύρια, διότι εἶναι μαθηταὶ του, ἀλλὰ νὰ μὴ χάσουν τὸ θάρρος των, διότι Αὐτὸς θὰ νικήσῃ τὸ κακὸν καὶ θὰ θριαμβεύσῃ.

Τέλος δὲ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ διαφυλάξῃ τοὺς μαθητὰς του ἁγίους καὶ ἡνωμένους μεταξύ των μετ' ἀγάπην, ὅπως αὐτὸς ὁ Σωτὴρ εἶναι ἡνωμένος μετ' ὁν οὐράνιον Πατέρα του.

### 52. Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς του τὰς τελευταίας ὀδηγίας, ἠγέρθη κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς Πέμπτης· ἀπὸ τὴν τράπεζαν διὰ νὰ ἔλθῃ μετ' ὁν μαθητὰς του εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἔδρου τῶν ἐλαίων, εἰς ἓνα ἀγρόν, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Γεθση-

μανῆ, ἔπου ὑπῆρχε κῆπός. Καθ' ὁδὸν προεῖπεν εἰς τοὺς μαθητάς του ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα θὰ δοκιμασθῆ ἢ πίστις των. Ὁ Πέτρος τότε διεβεβαίωσεν ὅτι τοῦλάχιστον αὐτὸς θὰ μείνῃ ἀκλόνητος εἰς τὴν πίστιν του, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπήντησεν : Ἐπιβεβαίωσέ σου λέγω, πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές. Ὁ Πέτρος ὅμως τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι καὶ ἂν πρέπη νὰ ἀποθάνῃ, δὲν θὰ τὸν ἀρνηθῆ. Τὰ ἴδια ἔλεγον καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταί.

Τέλος ἔφθασαν εἰς Γεθσημανῆ. Ἐκεῖ, ἀφοῦ ὁ Σωτὴρ ἀφῆκεν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κήπου τοὺς ἄλλους ἀποστόλους, ἔλαβε μαζί του τοὺς τρεῖς προσφιλεστέρους μαθητάς του, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἤρχισε νὰ λυπηῖται καὶ νὰ ταράσσεται, διότι ἔβλεπε τὴν ἀχαριστίαν καὶ τὴν κακίαν τῶν ἀνθρώπων. Τότε εἶπε πρὸς τοὺς τρεῖς μαθητάς του : Ἡ ψυχὴ μου εἶναι παρὰ πολὺ λυπημένη· μείνατε μαζί μου. Ἀφῆκε δὲ αὐτοὺς καί, ἀφοῦ ἀπεμακρύνθη ὀλίγον, ἔπεσε κατὰ γῆς πρηγνῆς καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχεται καὶ νὰ λέγῃ : Πάτερ μου, ἂν εἶναι δυνατόν, ἄς ἀποφύγω τὸ μαρτύριον· ἀλλ' ἄς μὴ γίνῃ, ὡς θέλω ἐγώ, ἀλλ' ἔπως θέλεις σύ. Μόλις εἶπε ταῦτα, ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς μαθητάς του, ἀλλὰ τοὺς εὔρε νὰ κοιμῶνται καὶ τοὺς ἐπέπληξε, διότι δὲν ἠδυνήθησαν ὀλίγην ὥραν ν' ἀγρυπνήσουν μαζί του· μετ' ὀλίγον ἦλθε καὶ δευτέραν φοράν νὰ προσευχηθῆ καί, ὅταν ἐπέστρεψε, τοὺς εὔρε πάλιν νὰ κοιμῶνται καὶ ἐπανελάβεν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους λόγους. Ἦλθε δὲ καὶ τὴν τρίτην φοράν νὰ προσευχηθῆ, ὅταν δὲ ἐπέστρεψε καὶ εἶδε τοὺς μαθητάς του νὰ κοιμῶνται εἶπεν εἰς αὐτούς : Ἀφοῦ θέλετε νὰ κοιμᾶσθε, ἄς κοιμᾶσθε· ἰδοὺ ὅμως ἔφθασεν ἡ ὥρα, ὅτε θὰ παραδοθῶ εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. Σηκωθῆτε, ἔφθασεν ὁ προδότης.

Ἐνῶ δὲ ἔλεγε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐπλησίασεν ὁ Ἰούδας, συνοδευόμενος ἀπὸ ὄχλον πολλὸν μὲ λυχνίας, μαχαίρας καὶ ξύλα. Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτούς : Ποῖον ζητεῖτε ; Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν : Τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐκ Ναζαρέτ. Ὁ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ : Ἐγὼ εἶμαι. Ἀμέσως δὲ ἐπλησίασεν ὁ Ἰούδας καὶ ἐφίλησε τὸν

Ἰησοῦν διὰ νὰ ἐννοήσουν οἱ ὑπηρέται τῶν ἀρχιερέων καὶ οἱ στρατιῶται ὅτι αὐτὸν ἔπρεπε νὰ συλλάβουν, ὅπως εἶχαν συμφωνήσει. Τότε συνελήφθη ὁ Ἰησοῦς.

Οἱ μαθηταὶ ἠθέλησαν ν' ἀντιστοῦν, ὁ Πέτρος μάλιστα ἔκοψε μὲ τὴν μάχαιράν του τὸ αὐτίον ἐνὸς δούλου τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ Ἰησοῦς ἕμως τοῦ εἶπε νὰ θέσῃ τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην τῆς καὶ ἐθεράπευσε τὸν δούλον. Εἶπε δὲ εἰς τοὺς μαθητὰς ὅτι ὀφείλει νὰ μαρτυρήσῃ, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

### 53. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Ἄννα καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

Ἀφοῦ συνέλαβαν τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἔφεραν δεμένον πρὸς τὸν πρῶτον ἀρχιερέα Ἄνναν, ὁ ὁποῖος ἐτιμᾶτο πολὺ ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ ἦτο πενθερὸς τοῦ ἀρχιερέως τοῦ ἔτους ἐκείνου, τοῦ Καϊάφα. Ὁ Ἄννας ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν ποῖα εἶναι ἡ διδασκαλία του καὶ ποῖοι οἱ μαθηταὶ του. Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν : Ἐγὼ ἐδίδαξα πάντοτε φανερά, οὐχὶ δὲ κρυφίως. Τί μὲ ἐρωτᾷς ; Ἐρώτησε τινὰ ἀπὸ ὅσους μὲ ἤκουσαν. Τότε εἰς τῶν ὑπηρέτων τοῦ Ἄννα ἐρράπισε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε : Τοιοῦτοτρόπως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν : Ἐὰν εἰπά τι κακὸν εἶπέ το διὰ νὰ τὸ γνωρίζω, ἐὰν δὲ ὠμίλησα καλῶς διατί μὲ δέρεις ; Τότε ὁ Ἄννας ἔστειλε τὸν Ἰησοῦν δέσμιον πρὸς τὸν ἀρχιερέα Καϊάφαν.

Τὸν Ἰησοῦν εἶχαν ἀκολουθήσει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἄννα δύο μαθηταὶ του, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης· καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα, κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς οἰκίας· ὁ Πέτρος ἕμως ἔμενον ἔξω, πλησίον τῆς θύρας. Ὁ Ἰωάννης παρεκάλεσε τότε τὴν θυρωρὸν νὰ εἰσαγάγῃ τὸν Πέτρον ἐντὸς τῆς οἰκίας· ἐνῶ δὲ αὕτη εἰσήγεν αὐτόν, τὸν ἠρώτησε μήπως εἶναι μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὁ Πέτρος ἠρνήθη τοῦτο. Ὅταν βραδύτερον ὁ Ἰησοῦς ὠδηγεῖτο πρὸς τὸν Καϊάφαν, ὁ Πέτρος εὐρίσκετο ἀκόμη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἄννα μὲ τοὺς ὑπηρέτας του καὶ ἐθερμαίνεται πλησίον τῆς πυρᾶς, διότι ἦτο ψυχός. Τότε οἱ

δηρέται ἠρώτησαν τὸν Πέτρον, διὰ δευτέραν καὶ διὰ τρίτην φοράν, ἐὰν εἶναι καὶ αὐτὸς μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ' ὁ Πέτρος καὶ πάλιν ἠρνήθη. Μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἄρνησιν ἀμέσως ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ, ὡς εἶχε προείπει ὁ Χριστός. Τότε ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ καί, ἀφοῦ ἐξήλθεν ἔξω ἀπὸ τῆν οἰκίαν, ἐκλαυσε πικρῶς.

#### 54. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Καϊάφα καὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰουδα.

Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Ἄννα ὠδηγήθη δεμένος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καϊάφα, ἔπου εἶχαν συναθροισθῆ οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, οἱ ὅποιοι ἀπετέλουν τὸ μέγα συνέδριον τῶν Ἰουδαίων.

Ἀφοῦ παρουσιάσθησαν διάφοροι ψευδομάρτυρες κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, χωρὶς νὰ φέρουν σοβαρὰς κατηγορίας, τέλος παρουσιάσθησαν δύο, οἱ ὅποιοι εἶπαν ὅτι ἤκουσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ λέγῃ ὅτι δύναται νὰ κρημνίσῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ τὸν οἰκοδομήσῃ πάλιν. Ὁ Ἰησοῦς εἶχεν εἶπει ἀληθῶς τοῦτο, ἀλλ' ἐνόει τὴν ταφήν καὶ τὴν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνάστασιν τοῦ σώματός του, τὸ ὅποιον ἦτο ναός; δηλ. κατοικία τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι ὁμῶς τὸν παρεξήγησαν καὶ ἐνόμιζαν ὅτι ἔλεγε ταῦτα διὰ τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος.

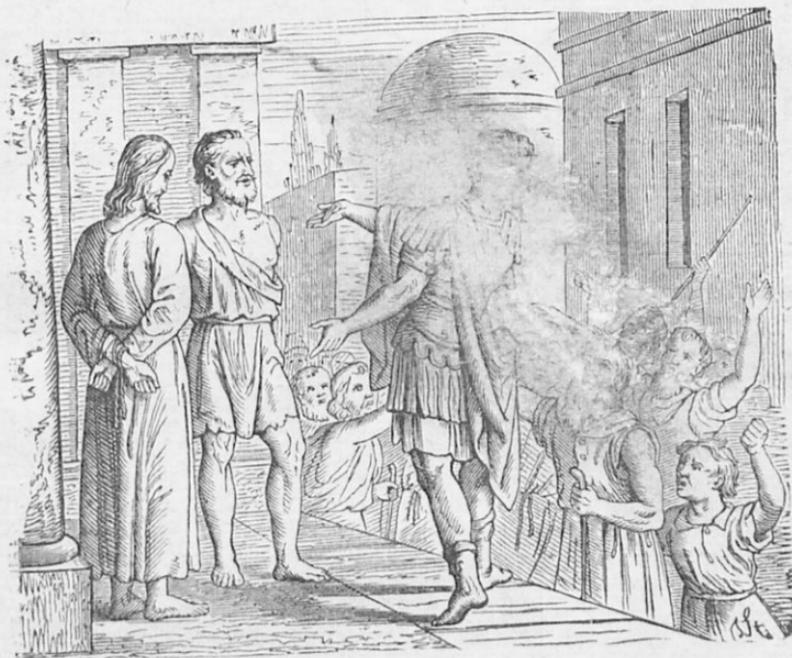
Τότε ὁ Καϊάφας εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: Ἀκούεις, τί σὲ κατηγοροῦν οὗτοι; τί ἔχεις νὰ ἀπαντήσῃς; Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐσιώπηα τοῦ εἶπεν ὁ Καϊάφας: Σὲ ἐξορκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς εἴπῃς εἰσαι σὺ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ Σωτὴρ ἀπήντησε: Ναί, ἐγὼ εἶμαι. Ὁ ἀρχιερεὺς, μόλις ἤκουσε τὴν ὁμολογίαν τοῦ Ἰησοῦ, ὠργίσθη πολὺ καὶ εἶπεν: Οὗτος ἐβλασφήμησε· δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην ἀπὸ μάρτυρας· ἤκούσατε τὴν βλασφημίαν του· σεῖς τί νομίζετε; Ὅλοι δὲ ἀπήντησαν ὅτι πρέπει νὰ θανατωθῆ. Τότε ἤρχισεν ὁ ὄχλος νὰ πτύῃ τὸν Σωτῆρα, νὰ τὸν ραπίζῃ καὶ νὰ τοῦ λέγῃ: Προφήτευσε, Χριστέ, ποῖος σὲ ἐκτύπησεν! Ὁ Ἰούδας, ἔταν εἶδεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον!

τον, μετενόησε διὰ τὴν πράξιν του καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὰ ὅποια εἶχε λάβει διὰ τὴν προδοσίαν, καὶ ὕστερον ἀπηγγονίσθη.

### 55. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

Τὸ πλῆθος παρέλαβε κατὰ τὰ ἐξημερώματα τῆς Παρασκευῆς τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ ἔφερον αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ ρωμαίου ἡγεμόνος τῆς χώρας Ποντίου Πιλάτου, διὰ τὴν ἐπικυρώσῃ αὐτοῦ τὴν ἀπόφασιν τῆς καταδίκης τοῦ Ἰησοῦ εἰς θάνατον. Εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Πιλάτου τίνα κατηγορίαν φέρουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, τὸ πλῆθος ἀπήντησεν : Ἐὰν δὲν ἦτο κακοποιὸς δὲν θὰ τὸν ὠδηγοῦμεν ἐνώπιόν σου. Ὁ Πιλάτος τότε εἶπε : Λάβετε τον καὶ δικάσατέ τον, ὅπως ὀρίζει ὁ μωσαϊκὸς νόμος. Ὁ δὲ λαὸς ἀπήντησεν : Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ τὸν θανατώσωμεν τὸν κατηγοροῦμεν ὅμως διότι λέγει πῶς εἶναι βασιλεὺς, ἐνῶ ἡμεῖς ἓνα μόνον γνωρίζομεν βασιλέα, αὐτὸν ποὺ εἶναι εἰς τὴν Ρώμην. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔλεγεν οὐδὲ λέξιν καθ' ἕλον τοῦτο τὸ διάστημα διὰ τὴν ἀπολογίαθῆ, ἀλλ' ἐπὶ τέλος ὁ Πιλάτος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν : Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ; Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν : Ἐγὼ δὲν εἶμαι βασιλεὺς, καθὼς οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς· ἐὰν ἦμην τοιοῦτος βασιλεὺς, οἱ ὑπηρέται μου θὰ μὲ ἤλευθέρωναν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου. Ἐγὼ ἦλθα εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ διδάξω τὴν ἀλήθειαν. Ὁ Πιλάτος τότε, τόσον ἀπὸ τοὺς λόγους ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν παράστασιν τοῦ Ἰησοῦ, ἐνόησεν ὅτι εἶχε πρὸ αὐτοῦ ἀθῆον καὶ εἶπε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους : Ἐγὼ δὲν εὐρίσκω καμμίαν κατηγορίαν εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον· ἐσκέπτετο δὲ πῶς νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Κατὰ τὴν συνήθειαν λοιπόν, ἣ ὅποια ὑπῆρχεν, εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα νὰ ἐλευθερώνεται εἰς ἓκ τῶν Ἑβραίων καταδίκων, ἀφοῦ ἠρωτᾶτο ἡ γνώμη τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ἠρώτησεν ὁ Πιλάτος τὸν λαὸν ποῖον θέλει νὰ ἐλευθερώσῃ, τὸν Ἰησοῦν ἢ τὸν Βαραβδῶν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Βαραβδῶς ἦτο φοβερὸς κακοῦρ-

προς, ὁ λαὸς θὰ ἐπρωτίμα τὸν Ἰησοῦν. Ὁ λαὸς ὅμως παρεκινεῖτο ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ ἐφώναζε : τὸν Βαραββᾶν. Εἰς ἐρώτησιν δὲ τοῦ Πιλάτου : Καὶ τί νὰ κάμω τὸν Ἰησοῦν ; ὁ λαὸς ἀπήντησε μὲ μανίαν : σταύρωσε, σταύρωσε αὐτόν. Ὁ Πιλάτος τότε διέταξε νὰ μαστιγώσουν τὸν Ἰησοῦν, νὰ τὸν ἐνδύσουν μὲ πορφυροῦν ἐνδυμα καὶ νὰ θέσουν εἰς τὴν κεφαλὴν του στέφανον ἐξ ἀκανθῶν· τοιοῦτοτρόπως δὲ παρουσίασεν αὐτὸν εἰς τὸν



Ἰησοῦν ἢ Βαραββᾶν ;

ἄχλον καὶ εἶπεν : Ἴδε ὁ ἄνθρωπος· δηλαδή, νὰ ὁ ἄνθρωπος ποῦ θέλετε νὰ σταυρώσετε· ἀξίζει νὰ γίνεταί τόσος θόρυβος δι' αὐτόν ; ἀξίζει νὰ καταδικασθῇ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἰς θάνατον ;

Ἄλλ' οὕτε μὲ αὐτὸ ἠσύχασαν εἰ Ἰουδαῖοι, οἱ ἑποιοὶ ἐξηκολούθουν νὰ φωνάζουν : Σταύρωσε, σταύρωσε αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπαν ὅτι ἐδίσταζεν ὁ Πιλάτος, ἤρχισαν νὰ τὸν ἀπειλοῦν ὅτι ἐὰν ἀθώωσῃ τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὅποιος λέγει τὸν ἑαυτὸν του βασιλέα, σημαίνει ὅτι δὲν εἶναι φίλος τοῦ ἀληθοῦς βασιλέως, τοῦ

Καίσαρος τῆς Ρώμης. Τότε ὁ Πιλάτος, μόλις εἶδεν ὅτι ἠδύνατο νὰ παρεξηγηθῇ ἀπὸ τὸν Καίσαρα, παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν ὄχλον διὰ νὰ σταυρώσουν αὐτόν.

### 56. Ἡ σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ.

Οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παρέλαβαν τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὸν ἐδηγήσουν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἔξω ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔπου ἔξετελοῦντο αἱ θανατικαὶ ἐκτελέσεις. Ἐβάσταζε δὲ ὁ ἴδιος ὁ Σωτὴρ τὸν σταυρόν· ἐπειδὴ ἕμως ἐκουράσθη καθ' ὁδόν, διέταξαν ἄνθρωπόν τινα, καλούμενον Σίμωνα, ἀπὸ τὴν Κυρήνην τῆς Ἀφρικῆς, νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρόν. Ὅταν ἐφθασαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, τὴν πρωΐαν τῆς Παρασκευῆς, ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ δύο κακούργους, ἓνα ἐκ δεξιῶν τοῦ καὶ ἄλλον ἐξ ἀριστερῶν του. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ ἐτέθη ἐπιγραφὴ εἰς τρεῖς γλώσσας, ἑβραϊκὴν, ἐλληνικὴν καὶ λατινικὴν, ἡ ὁποία ἐδήλωνε τὸν λόγον τῆς καταδίκης τοῦ Ἰησοῦ : Ἰησοῦς Ναζωραῖος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Ἀφοῦ δὲ ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, οἱ στρατιῶται διεμοιράσθησαν τὰ ἐνδύματά του.

Τότε πολλοὶ ἐπλησίαζαν εἰς τὸν σταυρόν καὶ ὑβρίζαν καὶ περιέπαιζαν τὸν Ἰησοῦν. Οὗτος δὲ ἔλεγε : Πάτερ, συγχώρησε αὐτούς, διότι δὲν γνωρίζουν τί πράττουν.

Εἰς ἀπὸ τοῦ κρεμαμένους εἰς τὸν σταυρόν κακούργους περιέπαιζε καὶ αὐτὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγεν : ἂν εἶσαι οὐ ὁ Χριστὸς σῶσε τὸν ἑαυτὸν σου καὶ ἡμᾶς. Ὁ ἄλλος ἕμως κακούργος ἐπέπληττεν αὐτόν καὶ ἔλεγε : Δὲν φοβᾶσαι τὸν Θεόν; ἡμεῖς μὲν δικαίως τιμωροῦμεθα, αὐτὸς ἕμως δὲν ἔπραξεν οὐδὲν κακόν· καὶ ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶπε : Κύριε, νὰ μὲ ἐνθυμηθῆς εἰς τὴν βασιλείαν σου. Ὁ δὲ Σωτὴρ τοῦ ἀπήντησεν : Ἀληθῶς σοῦ λέγω, σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν παράδεισον.

Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε πλησίον τοῦ σταυροῦ τὴν μητέρα του καὶ τὸν ἀγαπητόν του μαθητὴν Ἰωάννην, εἶπε πρὸς τὴν μητέρα του : Μητέρα, ἰδοὺ ὁ υἱός σου· πρὸς δὲ τὸν Ἰωάννην : Ἰωάννη, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Ἀπὸ τότε ὁ Ἰωάννης παρέλαβε τὴν

παρθένον Μαρίαν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὴν ἐπεριποιεῖτο ὡς μητέρα του.



Ὁ Ἰησοῦς φέρει τὸν σταυρόν.

Ἀπὸ τὴν μεσημβρίαν τῆς Παρασκευῆς μέχρι τῆς τρίτης ὥρας τοῦ ἀπογεύματος ἐγένετο σκότος βαθύ εἰς ὅλην τὴν γῆν. Τὴν

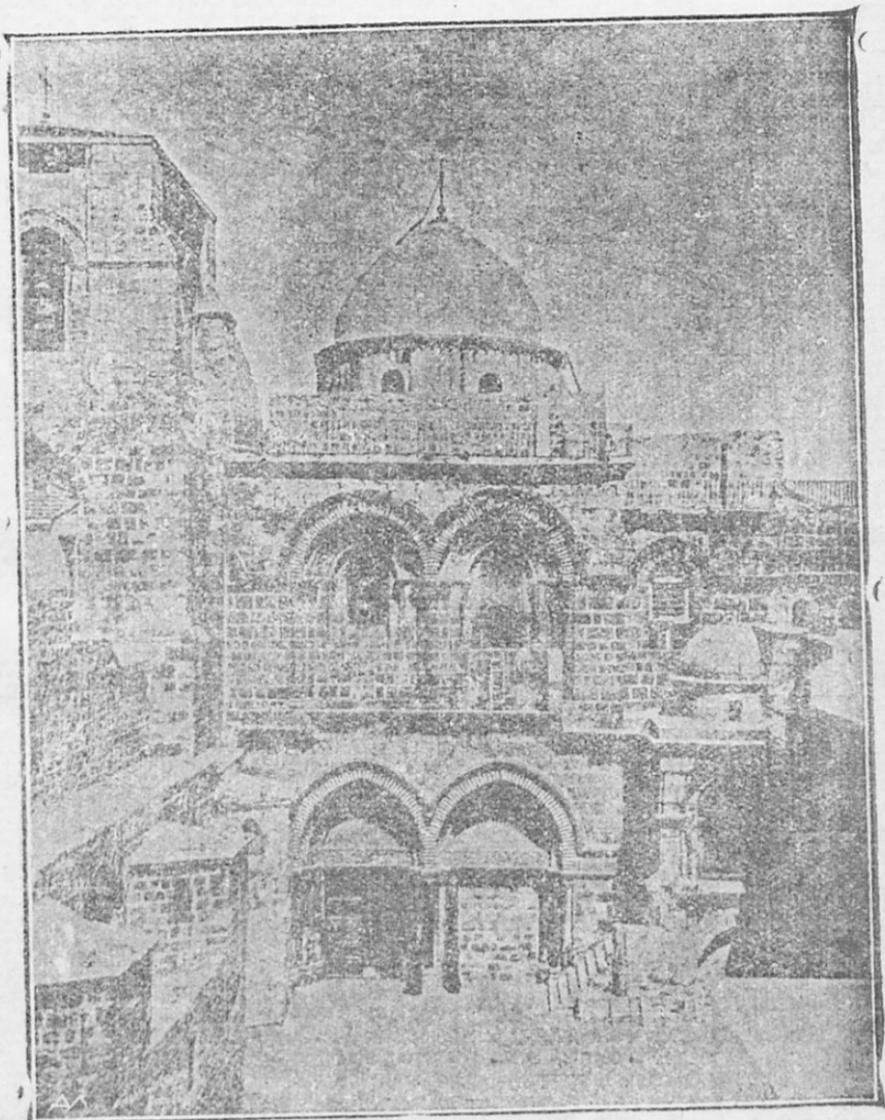
δὲ τρίτην ὥραν ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησε : Θεέ μου, Θεέ μου, διατί με ἐγκατέλιπες ; Μετὰ τοῦτο εἶπε : Διψῶ. Οἱ δὲ στρατιῶται, ἀφοῦ ἐπότισαν ἕνα σπόγγον εἰς ὄξος, ἔθεσαν αὐτὸν εἰς κάλαμον· καὶ τὸν ἐπλησίασαν εἰς τὸ στόμα του. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε τὸ ὄξος καὶ εἶπε : Τετέλεσται (δηλαδὴ συνεπληρώθη τὸ ἔργον διὰ τὸ ὅποιον ἀπεστάλην). Ἀφοῦ δὲ ἀνεστέναξε βαθέως εἶπε : Πάτερ, εἰς σὲ παραδίδω τὸ πνευμά μου. Καὶ ἀμέσως ἔκλινε τὴν κεφαλὴν του καὶ ἀπέθανεν.

Μόλις ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς, ἐσεισθη ἡ γῆ, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, οἱ τάφοι ἠνοιχθήσαν καὶ πολλοὶ ἀνέστησαν ἐκ νεκρῶν. Τότε τινὲς τῶν Ἰουδαίων ἐφοβήθησαν καὶ ἐνόησαν ὅτι ἀλήθως ὁ σταυρωθεὶς ἦτο υἱὸς Θεοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπομένη ἡμέρα ἦτο Σάββατον τῆς ἑβδομάδος τοῦ Πάσχα, ἦλθαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον νὰ μὴ μείνουν τὰ σῶματα τὸ Σάββατον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, διότι ἀπηγορεύετο τοῦτο ἀπὸ τὸν μωσαϊκὸν νόμον. Τότε οἱ στρατιῶται, κατὰ διαταγὴν τοῦ Πιλάτου, ἦλθαν, καὶ τοὺς μὲν δύο κακούργους, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχαν ἀκόμη ἀποθάνει, ἐφόνευσαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, τὸν δὲ Ἰησοῦν δὲν ἤγγισαν, ἐπειδὴ εἶχε πλέον ἀποθάνει. Εἰς στρατιώτης ὅμως, διὰ νὰ βεβαιωθῇ, ἐκέντησε τὴν πλευρὰν του μετὰ τὴν λόγχην καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

### 57. Ἡ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ.

Τὴν ἑσπέραν τῆς Παρασκευῆς ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσήφ, ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀριμαθαίαν, βουλευτής, δηλαδὴ μέλος τοῦ μεγάλου συνεδρίου, ἀνὴρ δίκαιος καὶ πλούσιος πολὺ, Χριστιανὸς εἰς τὸ κρυπτὸν καὶ ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πιλάτος διέταξε νὰ τοῦ δοθῇ, καὶ ἀφοῦ οὗτος τὸ ἔλαβε μετὰ τοῦ Νικοδήμου, ὁ ὅποιος ἔφερεν ἀρώματα, τὸ ἤλειψαν, ὡς συνήθιζαν οἱ Ἑβραῖοι, μετὰ αὐτὰ καὶ τὸ ἐτύλιξαν εἰς σινδὸνα καθαρὰν. Ὑστερα δὲ ἔθαψαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔφραξαν μετὰ λίθον τὴν θύραν τοῦ μνημείου, εἰς τὸ ὅποιον δὲν εἶχε ταφῆ προηγουμένως ἄλλος τις.



Ὁ ναὸς τῆς ἀναστάσεως, ἰδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Σωτῆρος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐπειδὴ  
ἐφοβοῦντο μὴ ἔλθουν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ κλέψουν τὸ σῶμά



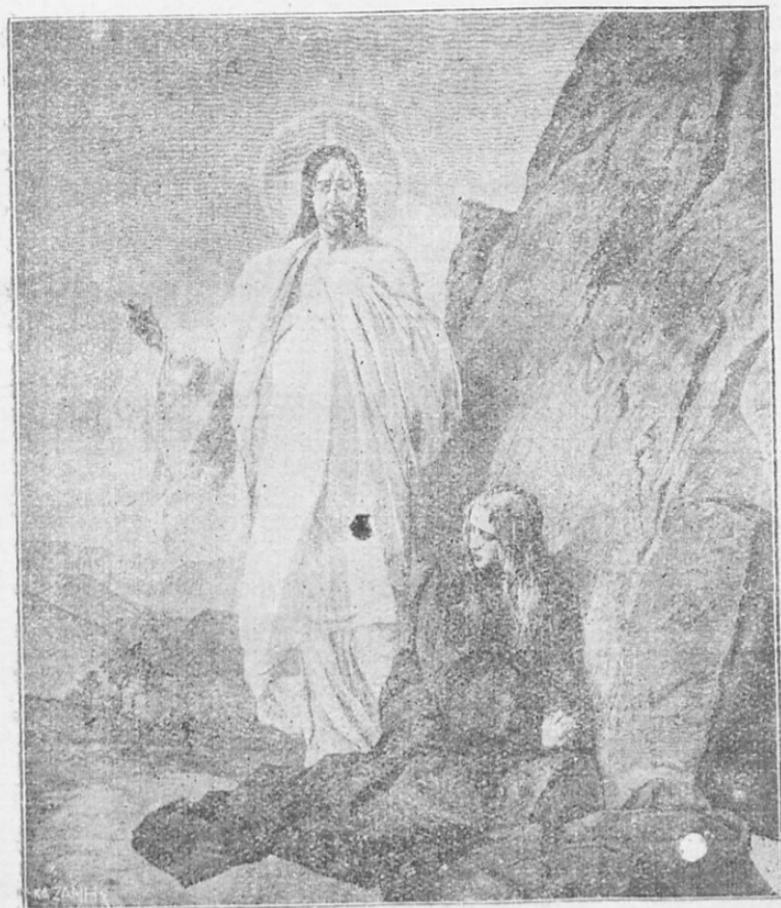
Ἡ ἀποκαθήλωσις τοῦ Σωτῆρος.

του καὶ εἶπον ὕστερον ὅτι ἀνέστη, ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Πιλάτον  
νὰ κλείσῃ καλῶς τὸν τάφον καὶ νὰ θέσῃ φρουρὰν πρὸς φύλαξιν  
του. Ὁ Πιλάτος ἐδέχθη καὶ ἐγένε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των.

## Γ' Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ, ΑΙ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΛΗΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ.

### 58. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος.

Τὴν Κυριακὴν τὸ πρῶτ', μόλις ἐξημέρωσεν, ἦλθαν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἡ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη, με ἀρώματα, διὰ νὰ ἀλείψουν τὸ σῶμα



Ἡ ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος.

τοῦ Ἰησοῦ. Μόλις ὁμως ἔφθασαν εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδαν, με μεγάλην των ἐκπληξιν, ὅτι ὁ λίθος δὲν ἐσκέπαζε πλέον αὐτό, διότι

ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ κατήλθε καὶ τὸν ἀπεκύλισεν, οἱ δὲ φύλακες τοῦ τάφου, ὅταν εἶδαν τὸν ἄγγελον καὶ ἤκουσαν τὸν σεισμόν, ὁ ὅποιος συνέβη, ἐφοβήθησαν καὶ ἔγιναν ὡς νεκροί.

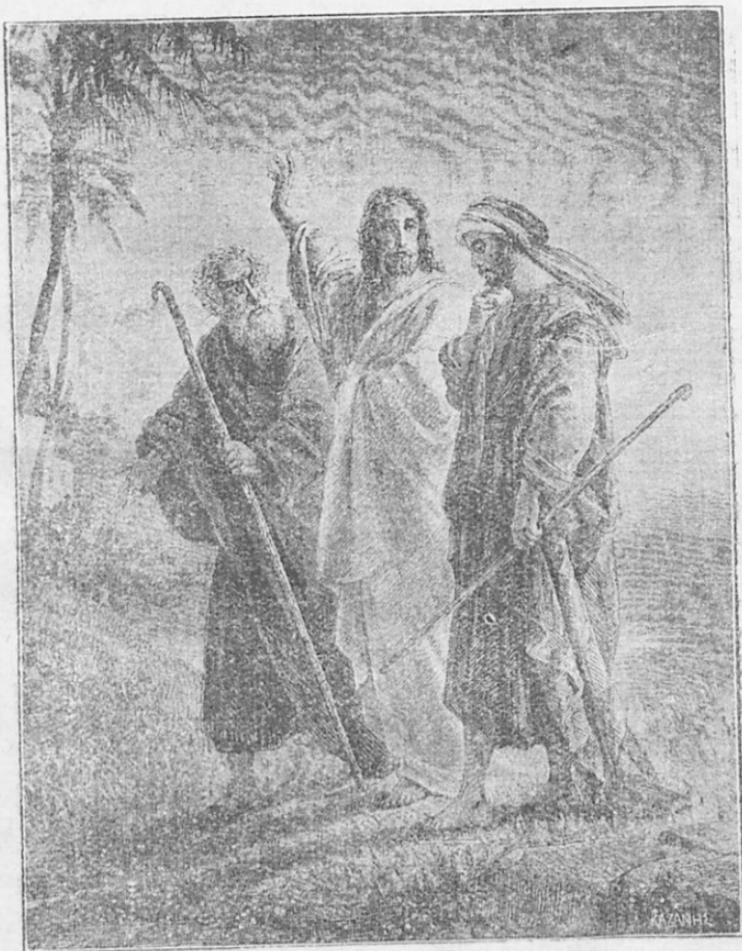
Ἐνῷ αἱ γυναῖκες πλήρεις ἀπὸ φόβου καὶ ἔκπληξιν ἔβλεπαν τὸν τάφον ἀνοικτόν, ὁ ἄγγελος ὁ ὅποιος ἐκάθητο εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ μνημείου, εἶπεν εἰς αὐτάς : Μὴ φοβεῖσθε· γνωρίζω ὅτι ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὅποιος ἐσταυρώθη· δὲν εἶνε ἐδῶ· ἀνάστη· ἔλατε, ἴδετε τὸν τόπον, ἔπου ἦτο ὁ Σωτήρ, καὶ πηγαίνετε ταχέως νὰ ἀναγγεῖλετε τὸ συμβάν εἰς τοὺς μαθητάς του. Ἀμέσως δὲ αἱ γυναῖκες ἔτρεξαν νὰ ἀναγγεῖλουν εἰς τοὺς μαθητάς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ. Ἄλλ' ἐνῷ ἐκείναι ἐπήγαιναν ν' ἀναγγεῖλουν ταῦτα εἰς τοὺς μαθητάς, ἀπήντησαν καθ' ὁδὸν τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὅποιος εἶπεν εἰς αὐτάς : Χαίρετε. Αἱ γυναῖκες ἐπλησίασαν, μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ μὲ θαυμασμόν, καὶ τὸν προσεκύνησαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτάς : Μὴ φοβεῖσθε· πηγαίνετε ν' ἀναγγεῖλετε εἰς τοὺς μαθητάς μου τὸ συμβάν καὶ νὰ τοὺς εἰπῆτε νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἔπου θὰ μὲ ἴδου.

### 59. Αἱ ἐμφανίσεις τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὴν ἀνάστασιν.

Ὁ Σωτήρ, μετὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισίν του εἰς τὰς μυροφόρους, ἐνεφανίσθη τὴν ἰδίαν ἡμέραν εἰς τὸν Πέτρον καὶ ἔπειτα εἰς δύο μαθητάς του, οἱ ὅποιοι μετέβαιναν εἰς τὴν κώμην Ἐμμαοῦς καὶ συνέφαγε μαζί μὲ αὐτούς. Τελος δὲ ἐνεφανίσθη ἀργὰ τὴν ἑσπέραν πρὸς τοὺς ἀποστόλους του, οἱ ὅποιοι ἦσαν συνηθροισμένοι εἰς μίαν οἰκίαν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς : εἰρήνη ὑμῖν.

Ἐκ τοῦ κύκλου τῶν μαθητῶν ἔλειπε τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ὁ Θωμᾶς, ὁ ὅποιος, ὅταν τοῦ διηγήθησαν οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Σωτῆρος, ἐδυσπίστησε καὶ εἶπεν ὅτι ἂν δὲν ἴδῃ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἂν δὲν ἐγγίσῃ μὲ τὰς χεῖράς του δὲν θὰ πεισθῇ. Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὁμοως, ἐνῷ ἦσαν ἔλοι οἱ μαθηταὶ μὲ τὸν Θωμᾶν, παρουσιάσθη πάλιν ὁ Χριστός, ἂν καὶ ἦσαν κλεισταὶ αἱ θύραι, ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ εἶπεν : εἰρήνη ὑμῖν· εἰς

Ὁ δὲ τὸν Θωμᾶν εἶπε : φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ καὶ ἴδε τὰς χεῖ-  
ράς μου καὶ τὴν πλευράν μου ὅτι ἔχουν τὰ σημεῖα τῆς σταυρώσεως  
καὶ μὴ εἶσαι ἄπιστος. Τότε ὁ Θωμᾶς εἶπε : σὺ εἶσαι ὁ κύριός μου.



Ὁ ἀναστάς Ἰησοῦς ἐμφανίζεται εἰς δύο μαθητάς του, οἱ ὅποιοι  
μετέβαιναν εἰς Ἑμμαούς.

καὶ ὁ Θεός μου· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε : πιστεύεις Θωμᾶ διότι  
μέ εἶδες ; μακάριον εἶναι ἔσοι θὰ πιστεύουν χωρὶς νὰ με ἴδουν.

Ἄλλοτε ἐνεφανίσθη ὁ Σωτὴρ εἰς τινὰς τῶν ἀποστόλων, ἐν ᾧ  
ἤλθεισαν εἰς βῆτην θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας. Καὶ πολλὰς ἄλλας

φοράς, εἰς τὸ διάστημα 40 ἡμερῶν μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ὁ Σωτὴρ ἐνεφανίσθη εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς διαφόρους παραγγελίας.

### 60. Ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.

Τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάστασιν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε μετὰ τοὺς μαθητάς του εἰς τὸ πλῆσιον τῶν Ἱεροσολύμων ὄρος τῶν ἔλαιων καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰς τελευταίας παραγγελίας του.



Ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.

Τοὺς εἶπε, δηλαδή, νὰ μὴ ἀπομακρυνθοῦν τῶν Ἱεροσολύμων, ἀλλ' ἔκει νὰ περιμένουν τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον τοὺς ὑπεσχέθη, καὶ μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου θὰ κηρύξουν εἰς ἕλην τὴν γῆν. Ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα καὶ ἠὐλόγησε τοὺς μαθητάς του, ἀνελήφθη ἐνώπιόν των εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ νεφέλη ἀπέκρυψε αὐτόν.

ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των. Ἐνῷ δὲ οἱ μαθηταὶ ἐδλεπαν ἔκπληκτοι εἰς τὸν οὐρανόν, δύο ἄγγελοι παρουσιάσθησαν εἰς αὐτοὺς μὲ λευκὰ ἐνδύματα καὶ τοὺς εἶπαν: Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί βλέπετε εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἀνελήφθη τῶρα εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ ἔλθῃ πάλιν μὲ τὸν ἴδιον τρόπον. Τότε οἱ μαθηταὶ τοῦ προσεκύνησαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱεροσόλυμα μὲ μεγάλην χαράν, ἐκεῖ δὲ διαρκῶς ὕμνου καὶ ἠυλόγουν τὸν Θεὸν εἰς τὸ ἱερόν.

Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν μνήμην τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα, ἡμέραν Πέμπτην.

## Ζ' Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

### 61. Ἡ ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Οἱ Ἑβραῖοι πενήκοντα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα ἐώρταζαν τὴν ἐορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ὡς εὐχαριστήριον ἡμέραν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ τὸν θερισμόν.

Κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν λοιπὸν τοῦ ἔτους 33 μ. Χ., ἐνῷ οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ἦσαν συνηθροισμένοι εἰς μίαν οἰκίαν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ προσήυχοντο, αἰφνιδίως ἠκούσθη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἦχος, ὡσάν νὰ ἔπνεε σφοδρότατος ἄνεμος καὶ ἐπλήρωσε τὴν οἰκίαν· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δὲ ἐκάστου τῶν ἀποστόλων ἐπεκάθισαν φλόγες, αἱ ὁποῖαι εἶχαν σχῆμα γλώσσης. Τότε οἱ ἀπόστολοι ἐπληρώθησαν ἀπὸ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν εἰς διαφόρους ξένας γλώσσας.

Οἱ κάτοικοι τῶν Ἱεροσολύμων, ἔταν ἠκουσαν τὸν θόρυβον, ἦλθαν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο νὰ ἴδουσι τί συμβαίνει καὶ μὲ μεγάλην των ἐκπληξιν εἶδαν τοὺς μαθητὰς νὰ ὕμνου τὸν Θεὸν εἰς ξένας γλώσσας καὶ ἠπόρουσι.



τίζουσι διὰ τὴν διατροφήν τῶν χηρῶν, καὶ τότε ἐξελέγησαν οἱ ἑπτὰ διάκονοι, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Στέφανος, ἀνὴρ μὲ πίστιν καὶ θεῖον ζῆλον.

Οἱ Ἑβραῖοι ὁμῶς ἐβλεπαν μὲ φόβον τὴν ταχεῖαν αὐξησιν τῶν Χριστιανῶν καὶ μὲ φθόνον τὴν μεγάλην ἀγάπην μεταξύ των, διὰ τοῦτο ἤρχισαν ταχέως νὰ καταδιώκουν τοὺς Χριστιανούς. Πρῶτον θυμὰ τοῦ διωγμοῦ τούτου ἔπεσεν ὁ Στέφανος, τὸν ὁποῖον ἐλιθοβόλησαν. Ἐνῶ δὲ οὗτος ἀπέθνησκε παρεκάλει, ὡς ὁ Χριστός, τὸν Θεὸν νὰ μὴ τιμωρήσῃ τοὺς φονεῖς του.

Τὸ μαρτύριον τοῦ Στεφάνου ἐπηκολούθησε μέγας διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἤναγκάσθησαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ διασπαροῦν εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Οἱ ἀπόστολοι ὁμῶς ἔμειναν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἐπειδὴ ὁ Στέφανος εἶναι ὁ πρῶτος μετὰ Χριστὸν Χριστιανός, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον, λέγεται πρωτομάρτυς· ἡ δὲ μνήμη του ἐορτάζεται εἰς τὰς 27 Δεκεμβρίου, εὐθὺς μετὰ τὰ Χριστούγεννα.

### 63. Ὁ Σαοὺλ γίνεται Χριστιανός.

Μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι σφοδρότατα κατεδίωκαν τοὺς Χριστιανούς, ἦτο καὶ νεανίας τις, ὁ Σαοὺλ, ὁ ὁποῖος ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν λιθοβολισμὸν ἐναντίον τοῦ Στεφάνου καὶ ἀνεζήτηε πανταχοῦ τοὺς Χριστιανούς διὰ νὰ τοὺς σύρῃ εἰς τὴν φυλακὴν. Κατήγετο δὲ ὁ Σαοὺλ ἀπὸ τὴν Ταρσόν, πόλιν τῆς Κιλικίας, εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἦτο μαθητὴς τοῦ σοφοῦ νομοδιδασκάλου Γαμαλιήλ, παρὰ τοῦ ὁποίου εἶχε διδαχθῆ λεπτομερῶς περὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, τὰς διατάξεις τῆς ὁποίας πάσας ἐτήρει ἀκριβέστατα· ἔζη δὲ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ σκηνοποιοῦ, ἦτοι κατεσκεύαζε σκηνάς. Τόσῃ μανίαν εἶχεν ὁ Σαοὺλ κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὥστε μίαν ἡμέραν ἦλθε πρὸς τὸν ἀρχιερέα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πόλιν τῆς Συρίας Δαμασκὸν καί, ἀφοῦ συλλάβῃ τοὺς ἐκεῖ Χριστιανούς, νὰ ὀδηγήσῃ αὐτούς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἀλλὰ μόλις

ὁ Σαοὺλ ἐπλησίασεν εἰς Δαμασκόν, αἴφνης [ἐφώτισεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ ἀπὸ τὴν ταραχὴν του ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἤκουσε δὲ φωνήν, ἣ ὁποία ἔλεγεν εἰς αὐτόν: «Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις;»· ἀμέσως ἠρώτησε ποῖος τοῦ ὠμίλει καὶ ἤκουσε πάλιν τὴν αὐτὴν φωνήν νὰ τοῦ λέγῃ: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς ποὺ καταδιώκεις». Μὲ φόβον τότε ἐρωτᾷ ὁ Σαοὺλ τί πρέπει νὰ πράξῃ καὶ ὁ Κύριος εἶπε πρὸς αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Δαμασκόν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃ τοῦτο. Οἱ συνοδοὶ τοῦ Σαοὺλ ἔμειναν ἐμβρόντητοι, διότι ἤκουαν μὲν τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, δὲν ἔβλεπαν δὲ κανένα. Ὁ Σαοὺλ τότε ἠγέρθη καὶ ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν ἀνοιχτοί, δὲν ἠδύνατο νὰ ἰδῇ τίποτε· μόνον δὲ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν συνοδῶν του κατώρθωσε νὰ προχωρήσῃ καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Δαμασκόν, ὅπου τρεῖς ἡμέρας οὔτε ἔβλεπεν, οὔτε ἔφαγε καὶ ἐπιέ τι. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας εἰς Χριστιανὸς τῆς Δαμασκοῦ, ὁ Ἀνανίας, ἔλαβεν ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Κύριον καὶ ἦλθε πρὸς τὸν Σαοὺλ καὶ ἔθεσεν ἐπ' αὐτοῦ τὰς χεῖράς του, τότε δὲ ὁ Σαοὺλ ἀπέκτησε πάλιν τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἀμέσως ἐβαπτίσθη. Ἐκτοτε ὁ Σαοὺλ, ὁ ὁποῖος ἕως τότε ἦτο σφοδρότατος διώκτης τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔγινε θερμότατος ὁπαδὸς καὶ κήρυξ τῆς νέας θρησκείας, ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

#### 64. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κηρύττει τὸν Χριστιανισμὸν εἰς τὴν Ἀσίαν.

Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Δαμασκοῦ μόλις ἔμαθαν ὅτι ὁ Παῦλος ἔγινε Χριστιανός, ἐζήτουν κάθε εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὸν φονεύσουν καὶ ἐφύλατταν εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως διὰ νὰ μὴ δραπετεύσῃ. Διὰ τοῦτο οἱ Χριστιανοὶ τῆς πόλεως τὸν ἔθεσαν, κατὰ τὴν νύκτα, εἰς ἓν καλάθιον, τὸ ὁποῖον κατεβίβασαν ἀπὸ τὸ τεῖχος καὶ τοιοῦτοτρόπως ἠδυνήθη νὰ φύγῃ ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν Δαμασκόν. Ἦλθε δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ τὸν κατεδίωκαν οἱ Ἑβραῖοι, ἔφυγε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ κατόπιν εἰς τὴν πατρίδα του Ταρσόν. Ἐκεῖ συνηγηθῆθαι μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ

ἦλθαν μαζί, διὰ νὰ κηρύξουν τὸ εὐαγγέλιον, εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Συρίας, τὴν Ἀντιόχειαν, ἔπου διὰ πρώτην φοράν ὠνομάσθησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος Χριστιανοί.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀφοῦ ἔμεινε χρόνον τινὰ εἰς Ἀντιόχειαν καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Συρίας, ἦλθε καὶ ἐκήρυξεν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Κύπρου καὶ κατόπιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἄν καὶ οἱ Ἑβραῖοι τὸν κατεδίωκαν πολὺ, κατώρθωνε ἕμως πανταχοῦ νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ διαδίδῃ τὸν Χριστιανισμόν.

### 65. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἀπὸ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἦλθεν ὁ Παῦλος, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, εἰς Μακεδονίαν, ἔπου ἐκήρυξεν εἰς Φλίππους, Θεσσαλονίκην καὶ Βέροιαν· ἀπὸ ἐκεῖ δέ, ἐπειδὴ κατεδίωκετο, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας.

Ὁ Παῦλος, ὅταν ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐλυπεῖτο πολὺ διότι ἔβλεπε τὴν πόλιν πλήρη ἀπὸ βωμοῦς καὶ ἀπὸ εἰδωλᾶ· πολλάκις δὲ ἤρχετο εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἑβραίων καὶ ἐκήρυττε περὶ τοῦ Χριστοῦ. Τότε διάφοροι φιλόσοφοι, ἀπὸ περιέργειαν, ἠθέλησαν νὰ ἀκούσουν τί διδάσκει ὁ Παῦλος καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸν λόφον τοῦ Ἀρείου Πάγου, πλησίον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, διὰ νὰ κηρύξῃ. Οὗτος ἐδέχθη μὲ προθυμίαν καὶ ἤρχισε νὰ τοὺς ὁμιλῇ. Ἐπειδὴ εἰς τὰς Ἀθήνας, μεταξὺ ἄλλων, ὑπῆρχεν εἰς βωμός, ἀφιερωμένος εἰς τὸν ἄγνωστον Θεόν, ὁ Παῦλος ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀπὸ αὐτὸν καὶ εἶπεν ὅτι τὸν Θεόν, τὸν ὅποιον αὐτοὶ ἄγνωστον, αὐτὸς γνωρίζει καὶ αὐτὸν ἦλθε νὰ κηρύξῃ. Αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε καὶ κυβερνᾷ τὸν κόσμον καὶ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν, διότι εἰς ὠρισμένην ἡμέραν θὰ τοὺς κρίνῃ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὅποιον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν.

Ἀπὸ τοὺς ἀκρατὰς τοῦ Παύλου ἄλλοι μὲν τὸν ἐχλεύαζαν, ἄλλοι δὲ εἶπαν ὅτι ἄλλοτε θὰ τὸν ἀκούσουν πάλιν· ἐλάχιστοι δὲ ἐπίστευσαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ μία γυνή, ἡ Δάμαρις. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης εἶναι

ὁ πρῶτος Ἀθηναῖος ποῦ ἔγινε Χριστιανός, θεωρεῖται ὁ πολιοῦχος ἅγιος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἡ δὲ μνήμη του ἑορτάζεται τὴν τρίτην Ὀκτωβρίου.

Ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ὁ Παῦλος ἦλθεν εἰς τὴν Κόρινθον, ὅπου ἔμεινεν ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος, καὶ ἐκήρυττε κατ' ἀρχὰς πρὸς τοὺς Ἑβραίους καὶ ὕστερον, ἐπειδὴ αὐτοὶ τὸν ὕβριζαν, πρὸς τοὺς εἰδωλολάτραις.

### 66. Δι φυλακίσεις καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν Κόρινθον ἦλθεν εἰς τὴν Ἐφεσον καὶ κατοπιν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, τέλος δὲ ἠθέλησε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐκεῖ ἐνῶ εὐρίσκετο ὁ Παῦλος μίαν ἡμέραν εἰς τὸ ἱερόν τοῦ ναοῦ, ἐπετέθησαν ἐναντίον του Ἰουδαῖοι καὶ ἀφοῦ τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὸν ναὸν ἐζήτησαν νὰ τὸν φονεύσουν· τότε κατέφθασεν ὁ χιλιάρχος μετὰ στρατιωτῶν καὶ ἠλευθέρωσε τὸν Παῦλον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ὄχλου, διέταξε δὲ τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν δέσουν καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσουν εἰς τὸ φρούριον· ἐπειδὴ ὁμοῦς ἐφανερῶς συνωμοσία κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Παύλου, ὁ χιλιάρχος τὸν ἔστειλε μετὰ ἰσχυρὰν φρουρὰν εἰς Καισάρειαν, διὰ νὰ δικασθῇ ἐκεῖ ἐνώπιον τοῦ ρωμαίου διοικητοῦ· καὶ ἐπέισθη μὲν ὁ διοικητὴς περὶ τῆς ἀθώτητος τοῦ Παύλου, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠθελε χάριν αὐτοῦ νὰ δυσαρρεστήσῃ τοὺς Ἰουδαίους, ἐκράτησεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν δύο ἔτη, μέχρις ὅτου ἀνεκλήθη καὶ διωρίσθη νέος διοικητὴς. Ὁ Παῦλος ὁμοῦς ἐνόησεν ὅτι καὶ ὁ νέος διοικητὴς δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ δυσαρρεστήσῃ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ δι' αὐτὸ ἐζήτησε νὰ σταλῇ εἰς Ρώμην διὰ νὰ δικασθῇ, διότι ὡς ρωμαῖος πολίτης εἶχεν αὐτὸ τὸ δικαίωμα.

Ἡ ἄδεια τοῦ ἐδόθη καὶ ἀνεχώρησε διὰ Ρώμην· ἀλλὰ κατὰ τὸν πλοῦν συνέβη ναυάγιον, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁμοῦς πάντες οἱ ἐπιβάται διεσώθησαν εἰς τὴν νῆσον Μελίτην. Μετὰ τρίμηνον διαμονὴν ἐκεῖ, ἐξηκολούθησεν ὁ Παῦλος τὸ ταξίδιον διὰ Ρώμην.

Όταν ἔφθασεν εἰς Ρώμην παρεδόθη εἰς τὸν ἑπαρχον καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ κατοικῇ ἰδιαιτέρως, ὑπὸ ἐπιτήρησιν ἑνὸς στρατιώτου, καὶ μὲ πλήρη ἐλευθερίαν νὰ δέχεται καὶ νὰ κηρύττῃ. Μετὰ διαιτῆ φυλάκισιν εἰς τὴν Ρώμην ὁ Παῦλος ἐδικάσθη καὶ ἠθωώθη· ἀφοῦ δ' ἠλευθερώθη ἦλθεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Κρήτης, πάλιν δὲ ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν καὶ τέλος εἰς Ρώμην, ὅπου συνελήφθη ἐκ νέου καὶ ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον μετὰ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὅταν αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης ἦτο ὁ σκληρὸς Νέρων.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰργάσθη ὅπως κανεῖς ἄλλος διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τοὺς εἰδωλολάτραις, διὰ τοῦτο λέγεται καὶ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν· συνέγραψε δὲ καὶ 14 σπουδαιότητας ἐπιστολάς πρὸς τοὺς Χριστιανούς, αἱ ὁποῖαι περιέχονται εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην. Τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου τούτου ἀποστόλου ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας, μαζὶ μὲ τὴν μνήμην τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, εἰς τὰς 29 Ἰουνίου.

### 67. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος.

Ὁ Σίμων, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ἀκλόνητον πίστιν του ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Σωτῆρα Πέτρος (εἰς τὴν ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν Κηφᾶς) ὁδηγῆ βράχος, ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰωῆ καὶ ἀδελφὸς τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου. Ἀλιεὺς εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἔγινε κατ' ἀρχὰς μὲ τὸν ἀδελφόν του μαθητῆς τοῦ Προδρόμου καὶ ἔπειτα τοῦ Σωτῆρος, τοῦ ὁποίου ἀνεδείχθη ὁ κορυφαῖος ἀπόστολος.

Ὁ Σωτῆρ ἠγάπα ἰδιαιτέρως τὸν Πέτρον διὰ τὴν θερμὴν του ἀγάπην πρὸς αὐτόν· δι' αὐτὸ τὸν παρέλαβε μαζὶ του κατὰ τὴν μεταμόρφωσιν καὶ εἰς τὸ Γεθσημανῆ, καὶ τὸν ἠξίωσε νὰ γίνῃ εἰς ἀπὸ τοὺς πρῶτους μάρτυρας τῆς ἀναστάσεως.

Κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τοῦ 33 μ. Χ. εἶδαμεν πόσον ὁ λόγος τοῦ Πέτρου συνετέλεσε νὰ ἰδρυθῇ ἡ πρώτη μεγάλη χριστιανικὴ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας εἰργάζετο ἀδιακόπως, μὲ τὸ κήρυγμα καὶ μὲ θαύματα, χωρὶς νὰ φοβῆται διωγμοὺς καὶ κινδύνους.

Μετά τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ Στεφάνου, ἐκήρυξεν ὁ Πέτρος καὶ ἐκτὸς τῶν Ἱεροσολύμων, εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἀσίας, ἔπου καὶ ἔκαμε διάφορα θαύματα, ὅπως τὴν ἀνάστασιν μιᾶς



Ὁ ἀπόστολος Πέτρος.

κόρης, τῆς Ταβιθά, εἰς τὴν Ἰόππην. Ὅταν ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, συνελήφθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακάς, ἠλευθερώθη δὲ κατὰ θαυμαστὸν τρόπον κατόπιν ἐκήρυξεν εἰς διαφόρους πάλιν πόλεις τῆς Ἀσίας. Περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου του ἦλθεν εἰς Ῥώμην, ὅπου συνελήφθη καὶ ἐμαρτύρησε μαζί με τὸν Παύλον.

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος συνέγραψε καὶ δύο ἐπιστολάς, αἱ ὁποῖαι περιέχονται εἰς τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης.

## 68. Οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι.

Περὶ τοῦ βίου τῶν λοιπῶν ἀποστόλων, μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος, ὀλίγα γνωρίζομεν.

Ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου, μετὰ τὴν ἀνάληψιν ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς διαφόρους χώρας, τὴν Σκυθίαν, τὴν Θράκην καὶ τὴν Ἀχαΐαν, ἔπου, κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἐμαρτύρησεν εἰς τὰς Πάτρας, αἱ ὅποιαι διὰ τοῦτο τὸν τιμοῦν ὡς τὸν πολιούχον ἁγίον των. Ἐπειδὴ ὁ Ἀνδρέας προσεκλήθη πρῶτος ἀπόστολος παρὰ τοῦ Σωτῆρος λέγεται πρωτόκλητος.

Περὶ τοῦ Ἰακώβου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμνης, γνωρίζομεν ὅτι ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννης, μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος, ἔμεινεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ κατόπιν ἦλθεν εἰς Ἐφεσον, ἔπου ἔζησε μέχρι τέλους τοῦ βίου του. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του, ὑπέργηρος πλέον, δὲν ἠδύνατο νὰ λέγῃ πολλά, ἀλλ' ἐπανελάμβανε μόνον τὰς λέξεις : «Τεκνία, ἀγαπάτε ἀλλήλους». Ὁ Ἰωάννης συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιον, τρεῖς ἐπιστολάς καὶ τὴν ἀποκάλυψιν, ἔπου ἀποκαλύπτει (δηλ. φανερώνει) ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς θὰ θριαμβεύσῃ.

Κατ' ἀρχαίας παραδόσεις ὁ Φίλιππος ἐκήρυξεν εἰς τὴν Φρυγίαν· ὁ Βαρθολομαῖος εἰς τὰς Ἰνδίας· ὁ Θωμᾶς εἰς τὴν Παρθίαν, τὰς Ἰνδίας καὶ ἄλλας χώρας τῆς Ἀσίας· ὁ Ματθαῖος, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς Αἰθιοπίαν καὶ ἄλλαχού.

Τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην διεδέχθη ὡς δωδέκατος ἀπόστολος ὁ Ματθίας.

Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ ἰδιαιτέρως τὴν μνήμην ἑνὸς ἐκάστου τῶν Ἀποστόλων, ἔλων δὲ ἅμα τὴν 30ὴν Ἰουνίου.

## ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶδαμεν τὸν βίον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σωτῆρος τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ὁποῖος εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν ἕνα μόνον εἶχε σκοπόν : νὰ ἐκτελῆ τὸ θέλημα τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς του.

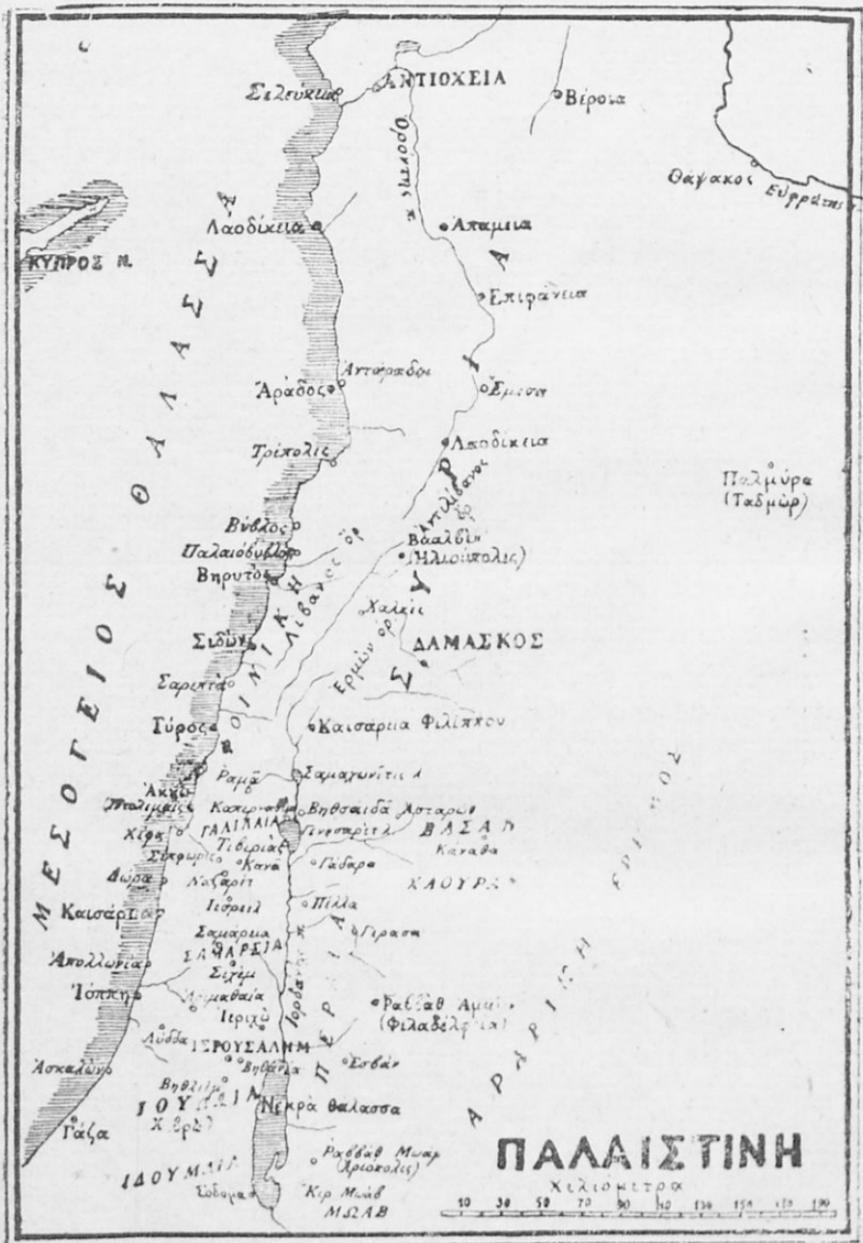
Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ μέγας Διδάσκαλος τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐφήρμοσεν ὅσα ἐδίδασκεν. Δὲν ἐδίδασκε μόνον τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅλος ὁ βίος του ἦτο ὑποταγὴ εἰς τὸ θέλημά του· δὲν ἐδίδασκε μόνον τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, ἀλλὰ μεγαλυτέραν ἀγάπην οὐδεὶς ἔδειξεν ἀπὸ αὐτόν, ἀφοῦ καὶ τὴν ζωὴν του ἐθυσίασε χάριν τοῦ κόσμου· δὲν ἐδίδασκε μόνον τὴν ὑπομονήν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὑβρίζετο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἠῤῥατο ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν του· δὲν ἐδίδασκε μόνον νὰ συγχωρῶμεν τοὺς εἰλικρινῶς μετανοοῦντας, ἀλλὰ καὶ ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του συνεχώρησε καὶ ἐκῆρυξεν ἄξιον τοῦ παραδείσου τὸν εἰλικρινῶς μετανοήσαντα χακοῦργον· δὲν ἐδίδασκε μόνον τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς γονεῖς· ἀλλ' ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, παρ' ὅλας τὰς ὀδύνας τῆς σταυρώσεως, ἐφρόντισε διὰ τὴν παναγίαν Μητέρα του καὶ θνήσκων παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας τοῦ Πατρὸς του· δὲν ἐδίδασκε μόνον ὅτι πάντα τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ πρέπει τις νὰ θυσιάσῃ χάριν τοῦ καθήκοντος, χάριν τῆς ἰδέας, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἔπεσε τὸ πρῶτον θῦμα χάριν τούτων.

Τὸν πιστὸν τοῦτον τῶν ἀρχῶν του στρατιώτην, τὸ ἰδεῶδες πρότυπον τῆς ἀρετῆς, ἃς ἔχομεν πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἃς προσπαθῶμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰ ἴχνη Ἐκείνου εἰς τὸ στόμα καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ὁποίου δὲν εὐρέθη δόλος, διὰ νὰ καταστῶμεν ἄξιοι τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν !

Εἶδαμεν ἐπίσης, εἰς τὸ βιβλίον αὐτό, τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν πρώτων μαθητῶν τοῦ Κυρίου, τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, οἱ ὅποιοι, ἂν καὶ ἄσημοι καὶ ἄσοφοι, μὲ τὴν δύναμιν τῆς πίστεως καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κατώρθωσαν νὰ διαδώσουν τὴν θεῖαν διδασκαλίαν ἕως τὰ πέρατα τοῦ κόσμου.

Ἡ εὐσέβεια, ὁ ἔνθεος ζῆλος, ἡ ἀφοσίωσις, ἡ προσήλωσις εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ καθῆκον τῶν ἁγίων ἐκείνων ἀνδρῶν ὡς εἶναι δι' ἡμᾶς ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν !





Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

## ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ἀξιολογούμενοι διὰ τοὺς μαθητάς.

---

Γέννησις τοῦ Σωτῆρος.....	750 ἄ. κ. Ρ.
Βάπτισις τοῦ Σωτῆρος.....	30 μ. Χ.
Θάνατος τοῦ Σωτῆρος.....	33 μ. Χ.
Ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους....	Πεντηκοστή 33 μ. Χ.
Ἐπιστροφή τοῦ Παύλου εἰς τὸν Χριστιανισμόν.....	38 μ. Χ.
Μαρτυρικὸς θάνατος Πέτρου καὶ Παύλου ἐν Ρώμῃ.....	67 μ. Χ.

---

## ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(σημειουμένων ἐν παρενθέσει τῶν πηγῶν ἐκάστου κεφαλαίου).

**Εἰσαγωγή** . . . . . Σελ. 3

### Α'. Ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Σωτῆρος

1.	Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ (Λου. Α', 5—25)	»	5
2.	Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (Λου. Α', 26—38)	»	6
3.	Ἡ ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν Ἐλισάβετ (Λου. Α', 39—56) . . . . .	»	7
4.	Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου (Λου. Α', 57—80)	»	8
5.	Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ματθ. Α' 18—25 καὶ Λου. Β', 1—21) . . . . .	»	9
6.	Ἡ ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος (Λου. Β', 22—39).	»	11
7.	Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων (Ματθ. Β', 1—12).	»	12
8.	Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἡ ἐγκα- τάστασις αὐτοῦ εἰς Ναζαρέτ (Ματθ. Β', 13—23) . . . . .	»	14
9.	Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σο- λομῶντος (Λου. Γ', 41—52) . . . . .	»	15
10.	Ὁ βίος καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου (Ματθ. Γ', 1—12 καὶ ΙΔ', 1—12. — Μάρ. Α', 1—8 καὶ Ϛ', 17—29. — Λου. Γ', 1—20. — Ἰωάν. Α', 6 κ. ἐ. . . . .	»	16

### Β'. Ἡ ἀρχὴ τῆς δημοσίας ἐμφανίσεως τοῦ Σωτῆρος.

11.	Ἡ βάπτισις τοῦ Σωτῆρος (Ματθ. Γ', 13—17. — Μάρ. Α', 9—11. — Λου. Γ', 21—22) . . .	»	17
-----	--	---	----

12. Οἱ δώδεκα ἀπόστολοι. Ἡ ἐκλογή των καὶ αἱ παραγγελίαι τοῦ Σωτῆρος πρὸς αὐτούς. (Ματθ. Δ', 18—22 καὶ Γ', 1—42. — Μάρ. Α', 16—20 καὶ Γ', 14—19 καὶ Ϛ', 7—13. — Λου. Ε', 1—11 καὶ Θ', 1—5. — Ἰωάν. Α', 35—52) ..... Σελ. 18
13. Ὁ Σωτὴρ ἐκδιώκει ἀπὸ τὸ ἱερόν τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς (Ἰωάν. Β', 13—25. — Ματθ. ΚΑ', 12—13. — Μάρ. ΙΑ', 15—18. — Λου. ΙΘ', 45—46) ..... » 19

### Γ'. Τὰ θαύματα τοῦ Σωτῆρος.

14. Ὁ Ἰησοῦς μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον (Ἰωάν. Β', 1—11) ..... » 20
15. Ὁ χορτασμὸς τῶν πεντακισχιλίων (Ματθ. ΙΔ', 13—21. — Μάρ. Ϛ', 30—44. — Λου. Θ', 10—17. — Ἰωάν. Ϛ', 4—15) ..... » 21
16. Ἡ κατάπανσις τῆς τρικυμίας (Ματθ. ΙΔ', 23—33. — Μάρ. Ϛ', 45—52. — Ἰωάν. Ϛ', 16—21) ..... » 21
17. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν (Λου. ΙΖ', 11—19) ..... » 22
18. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ (Ματθ. Θ', 1—8. — Μάρ. Β'. 1—12. — Λου. Ε', 18—26) ..... » 23
19. Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου (Ματθ. Η', 5—13. — Λου. Ζ', 1—10) ... » 23
20. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ εἰς τὴν Ἱεριχὼ (Μάρ. Γ', 46—52. — Λου. ΙΗ', 35—43). » 24
21. Θεραπεία τοῦ παραλύτου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα (Ἰωάν. Ε', 2—15) ..... » 24
22. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας (Λου. Ζ', 11—17) ..... » 27

23. Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαεῖρου (Λου.  
 Η', 41—56.—Ματθ. Θ', 18—19 καὶ 23  
 —26.—Μάρ. Ε', 21—24 καὶ 35—43).. Σελ. 28
24. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου (Ἰωάν. ΙΑ', 1—46) » 29
25. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος (Ματθ. ΙΖ',  
 1—9.—Μάρ. Θ', 2—9.—Λου. Θ', 28—36) » 30

**Δ'. Ἡ διδασκαλία τοῦ Σωτῆρος.**

26. Τὸ κήρυγμα τοῦ Σωτῆρος ..... » 31
27. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις (Ἰωάν. Δ', 1—42) » 32
28. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία (Ματθ. Ε', 1—Ζ', 29) » 34
29. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως (ΙΓ', 1—23.—  
 Μάρ. Δ', 1—20.—Λου. Η', 4—15) .... » 38
30. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπόρου τοῦ σινάπεως (Ματθ.  
 ΙΓ', 31—32.—Μάρ. Δ', 30—32.—Λου.  
 ΙΓ', 18—19) ..... » 39
31. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου (Λου.  
 ΙΒ', 13—21) ..... » 39
32. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου  
 (Λου. ΙϚ', 19—31) ..... » 40
33. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου (Λου.  
 Ι', 25—37) ..... » 41
34. Ἡ παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου  
 (Λου. ΙΗ', 19—24) ..... » 43
35. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ (Λου. ΙΕ',  
 11—32) ..... » 44
36. Αἱ παραβολαὶ τοῦ προβάτου καὶ τῆς δραχμῆς  
 (Λου. ΙΕ', 1—10) ..... » 45
37. Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου (Ματθ.  
 ΚΒ', 1—14.—Λου. ΙΔ', 16—24) ..... » 46
38. Ἡ παραβολὴ τοῦ πονηροῦ δούλου (Ματθ. ΙΗ',  
 21—35) ..... » 47

39.	Ἡ παραβολὴ τῶν ἔργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος (Ματθ. Κ', 1—16).....	Σελ. 48
40.	Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων (Ματθ. ΚΕ', 1—13).....	» 49
41.	Ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων (Ματθ. ΚΕ', 14—30. — Λου. ΙΘ', 11—28).....	» 50
42.	Ἡ εἰκὼν τῆς μελλούσης κρίσεως (Ματθ. ΚΕ', 31—46).....	» 51
43.	Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ τελῶνης Ζακχαῖος (Λου. ΙΘ', 1—10).....	» 52
44.	Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ πτωχὴ χήρα (Μάρκ. ΙΒ', 41—44 Λου. ΚΑ', 1—4).....	» 53
45.	Ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ παιδιά (Ματθ. ΙΗ', 1—6 καὶ ΙΘ', 13—15.—Μάρκ. Θ', 33—37 καὶ Γ', 13—16. — Λου. Θ', 46—48 καὶ ΙΗ', 15—17).....	» 54
46.	Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ πατρίς (Ματθ. ΙΕ', 24.—Γ', 5—6.—ΚΓ', 37—39.—Ἰωάν. ΙΒ', 20—23).....	» 54

**Ε'. Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι καὶ τὰ πάθη τοῦ Σωτῆρος.**

47.	Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα (Ματθ. ΚΑ', 1—17. — Μάρκ. ΙΑ', 1—10.—Λου. ΙΘ', 28—46.—Ἰωάν. ΙΒ', 12.—19).....	» 56
48.	Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Φαρισαῖοι (Ματθ. ΚΓ', 1—39.—Μάρκ. ΙΒ', 38—40.—Λουκ. ΙΑ', 37—52.—ΠΓ', 34—35 καὶ Κ', 45—47).....	» 58
49.	Τὸ ἀνώτατον συνέδριον καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα (Ματθ. ΚΖ', 1—5 καὶ 14—16. Μάρκ. ΙΔ', 1—2 καὶ 10—11.—Λουκ. ΚΒ', 1—6).....	» 59

50. Ὁ μυστικός δεῖπνος (Ματθ. ΚΖ', 17—29.—  
Μάρκ. ΙΔ', 12—25.—Λουκ. ΚΒ', 7—23.—  
Ἰωάν. ΙΓ', 1—30)..... Σελ. 60
51. Τελευταῖαι διδασκαλίαι τοῦ Σωτῆρος πρὸς τοὺς  
μαθητάς του (Ἰωάν. ΙΓ', 31—ΙΖ', 26)... » 62
52. Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ (Ματθ. ΚΖ', 36—56,  
Μάρκ. ΙΔ', 32—50.—Λουκ. ΚΒ', 39—53.—  
Ἰωάν. ΙΗ', 1—11)..... » 62
53. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Ἄννα καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ  
Πέτρου (Ἰωάν. ΙΗ', 12—27.—Ματθ. ΚΖ',  
58 καὶ 69—75.—Μάρκ. ΙΔ', 54 καὶ 66—  
72.—Λουκ. ΚΒ', 54—61)..... » 64
54. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Καϊάφα καὶ τὸ τέλος  
τοῦ Ἰουδα (Ματθ. ΚΖ', 57—68.—Μάρκ.  
ΙΔ', 53—65.—Λουκ. ΚΒ', 54 καὶ 63.—71.  
Ἰωάν. ΙΗ', 24—28)..... » 65
55. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου (Ἰωάν. ΙΗ',  
28—ΙΘ', 16.—Ματθ. ΚΖ', 1—2 καὶ 11  
—31.—Μάρκ. ΙΕ', 1—20.—Λουκ. ΚΓ',  
1—25)..... » 66
56. Ἡ σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ (Ματθ.  
ΚΖ', 32—56.—Μάρκ. ΙΕ', 21—41.—Λουκ.  
ΚΓ', 26—49.—Ἰωάν. ΙΘ', 17—37)..... » 68
57. Ἡ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ (Ματθ. ΚΖ', 57—66.—  
Μάρκ. ΙΕ', 42—47.—Λουκ. ΚΓ', 50—56.  
Ἰωάν. ΙΘ', 38—42)..... » 70

Ζ'. Ἡ ἀνάστασις, αἱ ἐμφανίσεις καὶ ἡ  
ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.>

58. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος (Ματθ. ΚΗ', 1—  
15.—Μάρκ. ΙΖ', 1—8.—Λουκ. ΚΔ', 1—11.  
Ἰωάν. Κ', 1—18)..... » 73

59. Αἱ ἐμφανίσεις τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὴν ἀνάστασιν  
(Ματθ. ΚΗ', 16—20.—Μάρ. ΙΓ', 9—18.  
—Λου. ΚΔ', 12—49.—Ἰωάν. Κ', 19—  
ΚΑ', 25) ..... Σελ. 74
60. Ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος (Μάρ. ΙΓ', 19—20.  
Λου. ΚΔ', 50—53.—Πράξεων Ἀποστ. Α',  
1—12) ..... » 76

**Ζ'. Ἡ δράσις τῶν Ἀποστόλων.**

61. Ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἐπιφοίτησις τοῦ  
ἁγίου Πνεύματος (Πρ. Ἀπ. Β', 1—41) .. » 77
62. Ἡ πρώτη χριστιανικὴ Ἐκκλησία (Πρ. Ἀπ. Β',  
42.—Η', 4) ..... » 78
63. Ὁ Σαοὺλ γίνεται Χριστιανὸς (Πρ. Ἀπ. Ζ',  
60 καὶ Θ', 1—22) ..... » 79
64. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κηρύσσει τὸν Χριστια-  
νισμόν εἰς τὴν Ἀσίαν (Πρ. Ἀπ. Θ', 23.—  
ΙΓ', 8) ..... » 80
65. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν Ἑλλάδα (Πρ.  
Ἀπ. ΙΓ', 9—ΙΗ', 17) ..... » 81
66. Αἱ φυλακίσεις καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἀποστόλου  
Παύλου (Πρ. Ἀπ. ΙΗ', 18 κ. ἑ.) ..... » 82
67. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ..... » 83
68. Οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι ..... » 85
- Ἐπίλογος** ..... » 86

## ΠΙΝΑΞ ΕΙΚΟΝΩΝ

---

1.	Ἡ Ναζαρέτ.....	Σελ.	6
2.	Ἡ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.....	»	7
3.	Ἡ Ζαχαρίας γράφει ἐπὶ πινακίου τὸ ὄνομα Ἰω- άννης.....	»	8
4.	Ἡ γέννησις τοῦ Σωτῆρος.....	»	10
5.	Ἡ Θεοτόκος μὲ τὸ θεῖον βρέφος.....	»	11
6.	Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.....	»	13
7.	Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον.....	»	15
8.	Ἡ ἐκλογὴ τῶν πρώτων μαθητῶν.....	»	18
9.	Κύριε, σῶσέ μας.....	»	22
10.	Ἡ Ἰεριχώ, ὡς ἔχει σήμερον.....	»	25
11.	Μία ὁδὸς τῆς Ἱερουσαλήμ.....	»	26
12.	Ἡ ἀνάστασις τοῦ νεανίσκου εἰς τὴν πόλιν Ναὴν...	»	27
13.	Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.....	»	28
14.	Ἡ Σωτὴρ διδάσκει εἰς τὸ ἱερόν.....	»	31
15.	Ἡ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρείτις.....	»	33
16.	Ἡ ἐλεήμων Σαμαρείτις περιποιεῖται τὸν τραυ- ματίαν.....	»	42
17.	Ἡ Τελώνης καὶ ὁ Φαρισαῖος.....	»	43
18.	Ἡ Ζακχαῖος.....	»	53
19.	Ἡ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά.....	»	55
20.	Τὰ παιδιά ὑποδέχονται τὸν Σωτῆρα εἰς τὸ ἱερόν..	»	57
21.	Ἡ μυστικὸς δεῖπνος.....	»	61
22.	Ἡ Ἰησοῦν ἢ Βαραββάν.....	»	67
23.	Ἡ Ἰησοῦς φέρει τὸν σταυρόν.....	»	69
24.	Ἡ ναὸς τῆς ἀναστάσεως, ἱδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγ. Κωνσταντινίου ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Σωτῆρος, εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.....	»	71
25.	Ἡ ἀποκαθίλωσις τοῦ Σωτῆρος.....	»	72
26.	Ἡ ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος.....	»	73
27.	Ἡ ἀναστάς Ἰησοῦς ἐμφανίζεται εἰς δύο μαθητάς του, οἱ ὅποιοι μετέβαιναν εἰς Ἐμμαοῦς.....	»	75
28.	Ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.....	»	76
29.	Ἡ ἀπόστολος Πέτρος.....	»	84
30.	Ἡ χάρτης τῆς Παλαιστίνης.....	»	88